

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่ม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบจังหวัดศรีสะเกษ
(สัญญาโครงการ 61-02029-0054)

นายศรณรงค์ ปล่องทอง และคณะ

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากศูนย์วิจัยปัญหาสุรา
คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ประจำปีงบประมาณ 2563

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบจังหวัดศรีสะเกษ สำเร็จลุล่วงด้วยดีโดยการสนับสนุนงบประมาณ จาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และการสนับสนุนจาก ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ที่ได้ให้การสนับสนุนทุนดำเนินการวิจัยประจำปีงบประมาณ 2563 โดย รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี อันเนื่องมาจากการสนับสนุนและให้ความร่วมมือของบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้ปกครอง เด็ก เยาวชน ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ และหน่วยงานเครือข่ายสุขภาพที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนที่ปรึกษาทุกฝ่ายที่กรุณาช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา แนะนำ เสนอข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำวิจัยจนสำเร็จและสมบูรณ์ทุกขั้นตอน และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ เครือข่ายองค์กรชุมชนและสมาชิกสุขภาพ และจังหวัดศรีสะเกษ ที่ให้โอกาสและสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ตลอดจนกระบวนการศึกษาและดำเนินงานวิจัย คุณประโยชน์และองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยนี้ ขอมอบเป็นแนวทางเพื่อใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัยและพัฒนางานส่งเสริมด้านสุขภาวะของเด็กและเยาวชน รวมถึงประชาชน ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ศรณรงค์ ปล่องทอง และคณะ

ตุลาคม 2564

บทสรุปผู้บริหาร

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ มุ่งศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ และเสนอโปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยการฝังตัวในชุมชนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ศึกษา จำนวน 144 คน ระยะที่ 2 การวิจัยกึ่งทดลอง โดยแบ่งได้เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 60 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 60 คน

ผลการศึกษา

การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า คราวเรือนของเยาวชนมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 100 และเยาวชนส่วนใหญ่เริ่มดื่มครั้งแรกเมื่ออายุ 10 ปี ส่วนใหญ่นิยมดื่มสุราขาว และเบียร์ เหตุผลคือดื่มเพื่อสังสรรค์ เข้าสังคมและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อพฤติกรรมการดื่มของเยาวชน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์/การตลาด ครอบครัว กลุ่มเพื่อน ผู้นำและชุมชนมี สำหรับกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งหมด 12 ชุดกิจกรรม และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมแต่ได้รับเอกสารให้ความรู้ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างข้อมูลทั่วไป พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเยาวชนนอกระบบในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคุณสมบัติทั่วไปที่คล้ายคลึงกัน หลังการทดลองเสร็จสิ้น 6 สัปดาห์ พบว่า กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ความถี่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ยลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มทดลอง

โปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ อยู่ภายใต้องค์ประกอบ ของการฝึกทักษะ 3 กลุ่มทักษะหลักของบอทวิน ได้แก่ 1) กลุ่มทักษะการต่อต้านการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด (Drug resistance skills) ได้แก่ การมีความรู้เกี่ยวกับแอลกอฮอล์และสารเสพติด รวมถึงการแก้ไข ความเข้าใจผิดต่างๆเกี่ยวกับการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด และทักษะย่อยอีกสองทักษะคือทักษะ การปฏิเสธ

และทักษะการต่อต้านแรงกดดันจากกลุ่มที่ใช้แอลกอฮอล์ 2) กลุ่มทักษะการจัดการกับตนเอง (Personal self-management skills) ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อยสี่ทักษะ คือ ทักษะการตั้งเป้าหมายที่ทำให้เกิดความสำเร็จและจัดการกับความล้มเหลว ทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหา ทักษะการจัดการกับความเครียดและความวิตกกังวล และทักษะการจัดการกับความโกรธ 3) กลุ่มทักษะทางสังคม (Social skills) ประกอบด้วยทักษะย่อยสี่ทักษะ คือ ทักษะการมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง และทักษะการยืนยันสิทธิของตนเอง

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อพฤติกรรมการดื่มของเยาวชน ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน ชุมชน รวมทั้งปัจจัยหนุนเสริมเช่น เศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์/การตลาด ดังนั้นมีความจำเป็นต้องพัฒนากิจกรรมที่ป้องกันการดื่มของเด็กและเยาวชน ส่วนโปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีความจำเป็นต้องพัฒนาโปรแกรมที่ครอบคลุมองค์ประกอบของการฝึกทักษะ 3 กลุ่มทักษะ ได้แก่ กลุ่มทักษะการต่อต้านการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด (Drug resistance skills) กลุ่มทักษะการจัดการกับตนเอง (Personal self-management skills) และกลุ่มทักษะทางสังคม (Social skills) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้จากการวิจัย ได้แก่ การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาโปรแกรม เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่แท้จริงแบบเฉพาะเจาะจง หรือเลือกกลุ่มที่ชัดเจนและมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เหมือนกันหรือคล้ายให้มากที่สุด รวมทั้งการประยุกต์ใช้โปรแกรมโปรแกรมในการลดและป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนนอกระบบ ในพื้นที่อื่นๆ รวมทั้ง พัฒนากิจกรรมริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อให้วัยรุ่น โดยการมีส่วนร่วมของ ครอบครัว และชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่

บทคัดย่อภาษาไทย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ และ 2) เพื่อ เสนอโปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบ การศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและ การวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะ ที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยการฝังตัวในชุมชนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์ข้อมูลเชิง ลึกกับกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ศึกษา จำนวน 144 คน ระยะที่ 2 การวิจัยกึ่งทดลอง โดยแบ่งได้เป็น กลุ่มทดลอง จำนวน 60 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 60 คน เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผล และ การฝึกโปรแกรม ทักษะชีวิตเพื่อลดพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนกลุ่มควบคุม (Control group) ไม่ได้ รับโปรแกรมฯและนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาความ (Descriptive)

ผลการศึกษา พบว่า:

1. การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็ก และเยาวชนนอกระบบการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า คริวเรือนของเยาวชนมีพฤติกรรมดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 100 และเยาวชนส่วนใหญ่เริ่มดื่มครั้งแรกเมื่ออายุ 10 ปี ส่วน ใหญ่นิยมดื่มสุราขาว และเบียร์ เหตุผลคือดื่มเพื่อสังสรรค์ เข้าสังคมและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ปัจจุบันที่เกี่ยวข้องต่อพฤติกรรมดื่มของเยาวชน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์/ การตลาด ครอบครัว กลุ่มเพื่อน ผู้นำและชุมชนมี สำหรับกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการลด พฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งหมด 12 ชุดกิจกรรม และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วม โปรแกรมแต่ได้รับเอกสารให้ความรู้ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างข้อมูลทั่วไป พบว่า แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเยาวชนนอกระบบในกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุมมีคุณสมบัติทั่วไปที่คล้ายคลึงกัน หลังการทดลองเสร็จสิ้น 6 สัปดาห์ พบว่า กลุ่มทดลองมี พฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ความถี่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ยลดลงมากกว่ากลุ่ม ควบคุม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการลดพฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อการลด พฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มทดลอง

2. โปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและ เยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ อยู่ภายใต้ต้องค์ประกอบ ของการฝึกทักษะ 3 กลุ่ม ทักษะหลักของบอทวิน ได้แก่ 1) กลุ่มทักษะการต่อต้านการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด (Drug resistance skills) ได้แก่ การมีความรู้เกี่ยวกับแอลกอฮอล์และสารเสพติด รวมถึงการแก้ไข ความเข้าใจผิดต่างๆเกี่ยวกับการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด และทักษะย่อยอีกสองทักษะคือทักษะ

การปฏิเสธ และทักษะการต่อต้านแรงกดดันจากกลุ่มที่ใช้แอลกอฮอล์ 2) กลุ่มทักษะการจัดการกับตนเอง (Personal self-management skills) ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อยสี่ทักษะ คือ ทักษะการตั้งเป้าหมายที่ทำให้เกิดความสำเร็จและจัดการกับความล้มเหลว ทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหา ทักษะการจัดการกับความเครียดและความวิตกกังวล และทักษะการจัดการกับความโกรธ 3) กลุ่มทักษะทางสังคม (Social skills) ประกอบด้วยทักษะย่อยสี่ทักษะ คือ ทักษะการมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง และทักษะการยืนยันสิทธิของตนเอง

คำสำคัญ: เด็กและเยาวชน พฤติกรรมการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การศึกษานอกระบบ,โปรแกรมฝึกทักษะ

Abstract

This research The objectives were 1) to study the effectiveness of a program for reducing alcohol drinking behavior among children and youth outside the educational system in Sisaket Province and 2) to propose an appropriate program to reduce alcohol drinking behavior among informal children and youth. Education in Sisaket Province. It is a combined research method. It consists of quantitative research and quasi-experimental research. (Quasi-experimental Research) The study was divided into 2 phases: Phase 1 was a quantitative research. by embedding in the community to collect data and in-depth interviews with 144 target groups in the study area. Phase 2 quasi-experimental research. It was divided into an experimental group of 60 people and a control group of 60 people. The research tool consisted of questionnaires to collect data. and use the data obtained to analyze and draw conclusions and to practice the program Life skills to reduce alcohol behavior. The control group did not receive the program and presented descriptive data. (Descriptive). The results of the study found that:

1. A study on the effectiveness of a program to reduce alcohol consumption behavior among children and youth outside the educational system. Sisaket Province found that the youth's household had alcohol drinking behavior. It accounts for 100 percent, and most youths start drinking for the first time at the age of 10 Most of them prefer to drink white spirits and beer. The reason is to drink to socialize. Socialize and be accepted in your group of friends. Factors related to youth drinking behavior include: In terms of economy, product/market factors, family, friends, leaders and communities. For the experimental group who participated in the Alcohol Reduction Program, a total of 12 activities and a control group who did not participate in the program but received educational materials. Knowledge when comparing the differences in general data, it was found that the differences were not statistically significant ($p > .0$). This showed that the informal youth in the experimental and control groups had similar general characteristics. After 6 weeks of the experiment, it was found that The experimental group had lower alcohol consumption behavior, the average alcohol consumption frequency was greater than

the control group. This showed that the alcohol behavior reduction program was effective in reducing the alcohol drinking behavior in the experimental group.

2. Appropriate program to reduce alcohol drinking behavior among children and youth outside the education system in Sisaket Province under the composition of the training of the 3 main skill groups of the Botwin These include: 1) Anti-alcohol and substance abuse skills (Drug resistance skills) including having knowledge about alcohol and substance abuse including correction Misconceptions about alcohol and substance abuse and the other two sub-skills are the Rejection skill and the Anti-Alcohol Pressure skill. 2) Personal self-management skills, which consists of four sub-skills: Goal setting skills that drive success and deal with failure. decision-making and problem-solving skills stress and anxiety management skills; and anger management skills. 3) Interpersonal Skills effective communication skills building skills relationship between man and woman and self-assertion skills.

Keywords: children and youth, alcohol behavior, informal education, skill training program

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทสรุปผู้บริหาร.....	ข
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญรูปภาพ.....	ญ
สารบัญตาราง.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	3
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตการศึกษา	4
1.5 ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	5
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับเยาวชนนอกระบบ.....	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเยาวชน.....	7
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	8
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม	8
2.5 พฤติกรรมการบริโภค และแนวคิดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	9
2.6 ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญหาทางสังคม	10
2.7 แนวคิดทฤษฎีความสำเร็จในการปรับตัวของบุคคลเมื่ออยู่ในภาวะเสี่ยง	11
2.8 ทักษะชีวิตสำหรับเยาวชนในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	12

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ).....	
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ.....	13
2.10 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	16
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	17
3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	17
3.2 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มทดลอง.....	18
3.3 ขอบเขตการศึกษา.....	19
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	20
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	23
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	26
4.1 ประสิทธิภาพโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็ก และเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ.....	26
4.2 โปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ.....	65
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
5.1 สรุป.....	82
5.2 อภิปรายผล.....	84
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	87
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	94
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	95
ภาคผนวก ข ประมวลภาพกิจกรรมงานวิจัย.....	97
ภาคผนวก ค การขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์.....	100
ภาคผนวก ง เครื่องมือวิจัย.....	107

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 การกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทางพฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และส่วนบุคคล (P) ซึ่งได้ แก่ ปัญญา ชีวภาพ และสิ่งภายในอื่นๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้และการกระทำ.....	10
2.2 กรอบแนวคิด.....	16
4.1 กิจกรรมวิเคราะห์แอลกอฮอล์.....	67
4.2 กิจกรรมไม่ก็คือไม่.....	68
4.3 กิจกรรมเข้าใจอารมณ์เครียดและอารมณ์โกรธ.....	70
4.4 กิจกรรมตัดสินใจดีมีทางเลือก.....	71
4.5 การวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาแบบก้างปลา.....	74
4.6 กิจกรรมตั้งเป้าหมายเล็กดีมีแอลกอฮอล์.....	77

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	27
4.2	ข้อมูลความเชื่อและการรับรู้ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.....	35
4.3	ข้อมูลทัศนคติในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.....	37
4.4	ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกด้าน เศรษฐกิจ.....	38
4.5	ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกด้าน ผลิตภัณฑ์/การตลาด.....	38
4.6	ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกด้าน ครอบครัว.....	39
4.7	ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกด้าน เพื่อน.....	39
4.8	ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกด้าน ชุมชน	41
4.9	ผลรวมรายด้านข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	43
4.10	ข้อมูลทั่วไปของเยาวชนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	44
4.11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทั่วไปที่ จำแนกตามอายุ และพฤติกรรมการดื่ม จำแนกตามอายุที่เริ่มดื่ม ความถี่ และปริมาณการดื่มของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	54
4.12	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	55
4.13	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 1 การทดสอบการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองก่อนเข้าร่วมกิจกรรมและกลุ่ม ควบคุมก่อนได้รับใบความรู้.....	56
4.14	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 1 การทดสอบการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองหลังเข้าร่วมกิจกรรมและกลุ่ม ควบคุมหลังได้รับใบความรู้.....	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.15	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 2 แบบประเมินทักษะการปฏิเสศการตี๋มเครื่องตี๋ม แอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม.....	57
4.16	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 2 ผลการทดสอบแบบประเมินทักษะการปฏิเสศการ ตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม...	58
4.17	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 3 แบบประเมินการจัดการพฤติกรรมด้านเชาว์อารมณ์ และความเครียดของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ.....	58
4.18	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 3 ผลการทดสอบแบบประเมินการจัดการพฤติกรรม ด้านเชาว์อารมณ์และความเครียดของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วม กิจกรรม.....	59
4.19	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 4 แบบประเมินทักษะการตัดสินใจของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ.....	60
4.20	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 4 ผลการทดสอบแบบประเมินทักษะการตัดสินใจของ กลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม.....	61
4.21	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 5 แบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของกลุ่ม ทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ	61
4.22	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 5 ผลการทดสอบแบบประเมินการจัดการตนเองของ กลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม	62
4.23	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 6 แบบประเมินทักษะการเสริมคุณค่าในตนเองเพื่อ เป้าหมายลดการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองก่อนและหลัง เข้าร่วมกิจกรรมฯ	63
4.24	กิจกรรมสัปดาห์ที่ 6 ผลการทดสอบแบบประเมินการเสริมคุณค่าใน ตนเองเพื่อเป้าหมายลดการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองก่อน และหลังเข้าร่วมกิจกรรม.....	64
4.25	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมการตี๋ม จำแนกตามความถี่และปริมาณการตี๋มของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังเสร็จสิ้นการทดลอง 6 สัปดาห์	64

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทย เป็นปัญหาที่กำลังทำลายสังคมไทย โดยเฉพาะทำให้วัฒนธรรมและวิถีแห่งชุมชนและสังคมของคนไทยอ่อนแอ ขาดภูมิคุ้มกัน อีกทั้งก่อให้เกิดปัญหาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยในระยะสั้น ปัญหาสำคัญที่พบในขณะนี้คือการเพิ่มขึ้นของอุบัติเหตุจากการขับขี่ที่เกิดจากการเมาแล้วขับ การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ป้องกันอันนำไปสู่การเป็นโรคเอดส์ การมีพฤติกรรมรุนแรง และปัญหาอาชญากรรม (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2557) รวมถึงผลกระทบต่อทางด้านสุขภาพ จากการดื่ม เช่น โรคกระเพาะอาหาร โรคตับ โรคมะเร็งบางชนิด การมีพฤติกรรมทำร้ายตัวเอง รวมไปถึงการเกิดความผิดปกติทางจิตอื่นๆ (ศิริพร รุ่งสุวรรณ, 2559) ส่วนปัญหาในระยะยาว คือ เกิดความสูญเสียในชีวิตทรัพย์สิน ปัญหาเชื่อมโยงสู่ความแตกแยกของสถาบันครอบครัว การติดยาเสพติดของนักดื่มรุ่นใหม่ ปัญหาด้านเศรษฐกิจส่วนบุคคล ครอบครัวและชุมชน ดังนั้นการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางด้านสุขภาพ สังคม และเศรษฐกิจ จากการสำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงปี 2544- 2554 พบว่า ภาพรวมความชุกของนักดื่มในช่วง 10 ปีดังกล่าวพบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงถึงร้อยละ 40 ของผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งหมด (จำนวน 6,717,463 คน) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2556) ขณะที่นักดื่มที่เป็นประชากรวัยทำงานลดลงร้อยละ 2 ในช่วงปี 2544-2554 แต่ในขณะเดียวกันการดื่มของเยาวชนช่วงอายุ 15-24 ปี มีเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 21.6 (ปี 2544) เป็นร้อยละ 23.7 (ในปี 2554) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.5 (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2556) แนวโน้มการบริโภคและความเสียหายอันเกิดมาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เพิ่มสูงขึ้นทำให้ ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการควบคุม การผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศเป็นอย่างมากเพื่อลดผลกระทบที่เกิดจากเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษีและการนำเข้า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การห้ามโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ช่วงเวลาที่กำหนด การจำกัดเนื้อหาโฆษณา การกำหนดเขต Zoning สถานบริการ การออกพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 (บัณฑิต ศรีไพศาล และ คณะ, 2550) อย่างไรก็ตามแม้มีการบังคับใช้กฎหมายก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากจำนวนของนักดื่มหน้าใหม่ที่เพิ่มขึ้นสูง อันเนื่องมาจากระดับแห่งการรับรู้มาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับชุมชนมีน้อยหรือต่ำ นอกจากนี้ ร้านค้าในชุมชน

ยังคงมีการจัดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้แก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปีโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบและข้อกฎหมาย (ธีระวุธ ธรรมกุล และคณะ, 2559)

เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาเป็นกลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยงต่อการดื่มแอลกอฮอล์สูง เนื่องจากมีความจำกัดในด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการชี้แนะทางต่างๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทำให้มี โอกาสที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าบุคคลอื่น หรือตกอยู่ในภาวะการณ์ ที่มีแนวโน้มเข้าสู่การใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าบุคคลอื่น โดยในแต่ละปีจะมีวัยรุ่นที่ต้องออกจากระบบการศึกษาถึงร้อยละ 20 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) สาเหตุเนื่องจากกลุ่มเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษามีปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัวหรือปัญหาจากตัววัยรุ่นเอง และมาจากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ความอยากรู้อยากลอง ดื่มเพื่อเข้าสังคมกับเพื่อน ดื่มเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน หรือบางคนดื่มเนื่องจากมีทัศนคติทางบวกต่อแอลกอฮอล์ หรือสร้างความเชื่อมั่นเสริมความเป็นตัวเองสูง เป็นสัญลักษณ์ของผู้ชายที่แข็งแกร่ง รวมถึงกระแสของ สื่อโฆษณาต่างๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ เพื่อให้รู้สึกอยากลอง ขาดการคิด วิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ (ศิริพร รุ่งสุวรรณ, 2559)

เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาในพื้นที่อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ มีจำนวน 768 คน เป็นหญิง 312 คน ชาย 449 คนและพระสงฆ์ 7 รูป (ข้อมูล ณ ธันวาคม 2562) กระจายในพื้นที่ 7 ตำบล ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีฐานะยากจน และมีพฤติกรรมเสี่ยงในการดำเนินชีวิต เนื่องจากมีปัญหาในด้านชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ ทั้งนี้ เนื่องจากเยาวชนบางส่วนต้องออกจากระบบการศึกษาปกติในประถมศึกษาและระดับมัธยมต้น เหตุผลสำคัญในการที่ทำให้เยาวชนเหล่านี้ไม่เรียนหนังสือ คือ การอพยพย้ายถิ่น และการติดเพื่อน ครอบครัวไม่สมบูรณ์ ขาดความอบอุ่น มีปัญหาที่โรงเรียน เรียนรู้ช้ากว่าคนอื่น เรียนไม่ทันเพื่อน ครอบครัวยากจนไม่มีเงินเรียน มีปัญหาทะเลาะวิวาท มีพฤติกรรมการเสพยาเสพติด เยาวชนหญิงต้องแต่งงานมีครอบครัวตั้งแต่อายุยังน้อย เป็นต้น อย่างไรก็ตามพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาหรือไม่ได้เรียนหนังสืออยู่ในระบบการศึกษาแบบปกติ ทำให้มีโอกาสที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพต่างๆ เช่น พฤติกรรมการเล่นเกม การเล่นพนัน การใช้สารเสพติด จับกลุ่ม มั่วสุม ซึ่งรถจักรยานยนต์ การพนัน และก่อปัญหาอาชญากรรมอื่นๆ โดยเฉพาะมีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่ม ทั้งนี้เยาวชนนอกระบบการศึกษาในอำเภอศรีรัตนะมากกว่าร้อยละ 70 ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (พิชญานิน สิทธิพร, 2562: สัมภาษณ์) บ่งบอกว่าเยาวชนนอกระบบสถานศึกษาเหล่านี้มีปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่าเยาวชนช่วงวัยเดียวกันที่ยังอยู่ในระบบการศึกษา

ดังนั้น นักวิจัยจึงเห็นความสำคัญในการหาแนวทางเพื่อลดพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ โดยมุ่งเน้นการศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการลดพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชน นอกระบบ ในพื้นที่

จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้กระบวนการศึกษาที่ทดลองของโปรแกรมลดพฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมี แอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชน นอกระบบ ประกอบด้วยเนื้อหาการให้ความรู้เกี่ยวกับการตีมี เครื่องตีมีแอลกอฮอล์ด้านผลกระทบต่อสุขภาพ การสร้างแรงจูงใจในการหลีกเลี่ยงการตีมีเครื่องตีมี แอลกอฮอล์ และการฝึกทักษะในการปฏิเสธการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ในระยะเวลา 6 สัปดาห์ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เยาวชนนอกระบบการศึกษามีพฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ลดลง อีกทั้งสถานศึกษานอกระบบในพื้นที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเครือข่ายชุมชนในพื้นที่สามารถนำ รูปแบบและผลการศึกษาไปปรับใช้เพื่อลดพฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชน ที่เป็นนักตีมีหน้าใหม่ และประชาชนในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษต่อไป

1.2 คำถามในการวิจัย

1.2.1 ประสิทธิภาพโปรแกรมการลดพฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ในเด็กและ เยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษเป็นอย่างไร

1.2.2 โปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ในเด็กและ เยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การศึกษา

1.3.1 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพโปรแกรมการลดพฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ใน เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

1.3.2 .เพื่อเสนอโปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.4.1.1 การศึกษาประสิทธิภาพโปรแกรมการลดพฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมี แอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ โดยการศึกษาและนำโปรแกรม ทักษะการลดพฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์มาปรับใช้ให้เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชนนอก ระบบ ๆ ประกอบด้วย ทักษะการต่อต้านการใช้แอลกอฮอล์ ทักษะการจัดการกับตนเอง และทักษะ ทางสังคม

1.4.1.2 การเสนอโปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมี แอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ในระดับชุมชน ท้องถิ่น และ ระดับนโยบาย

1.4.2 ขอบเขตประชากร ได้แก่ เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา อายุ 13 -18 ปี
อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา คณะผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกพื้นที่
สำหรับการศึกษา จำนวน 2 ตำบล ในเขตอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ ตำบลตุม และ
ตำบลสระยาว เหตุที่เลือกพื้นที่ดังกล่าวเป็นหน่วยในการศึกษา เนื่องจากเด็กและเยาวชนในพื้นที่
ศึกษามีพฤติกรรมและความนิยมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่าเยาวชนช่วงวัย
เดียวกันที่ยังอยู่ในระบบการศึกษา อีกทั้งในพื้นที่มีหน่วยงานให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย
ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีรัตนะ โรงพยาบาลศรีรัตนะ
ปกครองท้องถิ่นอำเภอศรีรัตนะ ผู้นำชุมชน และเครือข่ายชุมชนในพื้นที่อำเภอศรีรัตนะ
จังหวัดศรีสะเกษ

1.5 ตัวแปรที่ศึกษา

1.5.1 ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

- 1) ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ ปัจจัยด้านบุคคลและพฤติกรรมกา
รดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบ
- 2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมกา
รดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

โปรแกรม หมายถึง รูปแบบ กิจกรรมการฝึกทักษะชีวิตสำหรับวัยรุ่นนอกระบบ
การศึกษาในพื้นที่อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์

ประสิทธิผล หมายถึง ผลลัพธ์ของโปรแกรมการลดพฤติกรรมกา
รดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นนอกระบบการศึกษาในพื้นที่อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ

เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา หมายถึง วัยรุ่นทั้งเพศชายและหญิงที่มีอายุ
ระหว่าง 13-18 ปี ที่ศึกษาในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีรัตนะ
จังหวัดศรีสะเกษ

**พฤติกรรมกา
รดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์** หมายถึง รูปแบบ วิธีการ ความถี่ และลักษณะ
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทของเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ในพื้นที่อำเภอ
ศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.7.1 โปรแกรมการลดพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กลุ่มเด็กและเยาวชนนอกระบบ มีประสิทธิภาพและสามารถนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและขยายผล เพื่อป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ในพื้นที่

1.7.2 เด็กและเยาวชนนอกระบบในพื้นที่ อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลง

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าเอกสาร แนวคิดจากแหล่งค้นคว้าต่างๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็น หรือกรอบแนวคิด โดยการวิจัยนี้ ประกอบด้วยเนื้อหาแนวคิด และทฤษฎี ได้แก่

- 2.1 แนวคิดเยาวชนนอกระบบ
- 2.2 แนวคิดพฤติกรรมเยาวชน
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม
- 2.5 พฤติกรรมการบริโภค และแนวคิดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- 2.6 ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญหาทางสังคม
- 2.7 แนวคิดทฤษฎีความสำเร็จในการปรับตัวของบุคคลเมื่ออยู่ในภาวะเสี่ยง
- 2.8 ทักษะชีวิตสำหรับเยาวชนในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- 2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ
- 2.10 กรอบแนวคิดการวิจัย

โดยมีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

2.1 เยาวชนนอกระบบ

วัยรุ่นนอกระบบการศึกษา หมายถึง วัยรุ่นที่ไม่ได้อยู่ระหว่างการศึกษาเล่าเรียน ในหลักสูตรภาคบังคับเต็มเวลาในปัจจุบัน เป็นวัยรุ่นที่อาจจะประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่ง ในสถานประกอบการต่างๆ เช่น โรงงานอุตสาหกรรม ร้านซ่อมรถยนต์ จักรยานยนต์ ร้านอาหาร ฯลฯ หรือยังไม่มีอาชีพใดๆ (จุฬารัตน์ โสตะ, 2553) เยาวชนนอกระบบการศึกษา ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนหนังสือต่อในระดับที่สูง โดยสาเหตุที่ไม่ได้ศึกษาต่อ คือ ปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัว ต้องหาเลี้ยงครอบครัว บิดามารดาไม่สามารถเลี้ยงดูได้ มีความตั้งใจที่จะลาออกจากการเรียนมาเพื่อทำมาหากิน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) วัยรุ่นนอกระบบการศึกษาถือว่าเป็นวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยงเนื่องจากเป็นผู้จำกัดในการรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร และการชี้แนะแนวทางต่างๆ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทำให้มีลักษณะพฤติกรรม ทัศนคติ ค่านิยม มีโอกาสและแนวโน้มที่จะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าบุคคลอื่น (สำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2557) วัยรุ่นนอกระบบการศึกษาใน

ต่างประเทศมีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์สูงถึงร้อยละ 54 (Tresdler, Macaskill, Bennett, & Nutbeam, 2008) สำหรับในประเทศไทย มีการสำรวจพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น นอกระบบการศึกษา ของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ (2559) พบว่า วัยรุ่นนอกระบบการศึกษามี พฤติกรรมเสี่ยงต่อ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าวัยรุ่นในระบบการศึกษา เมื่อเทียบใน วัยเดียวกัน โดย พบว่าวัยรุ่นนอกระบบการศึกษาเพศชายมีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์สูงถึง ร้อยละ 78.9 และวัยรุ่น เพศหญิงสูงถึง ร้อยละ 54.1 ในขณะที่วัยรุ่นในระบบการศึกษามีพฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ เพศชาย พบร้อยละ 21.2 วัยรุ่นเพศหญิงพบเพียงร้อยละ 5.5 เช่นเดียวกับวัยรุ่นอื่นๆ วัยรุ่นนอกระบบการศึกษา ต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือ ของเพื่อนและผู้อื่น โดยวัยรุ่นพยายามทำทุก สิ่งทุกอย่างเพื่อให้ทุกคนยอมรับ แม้บางครั้งจะขัด ความรู้สึกส่วนตัว กลัวเพื่อนไม่รัก หรือไม่มีสปีริต ไม่กล้าขัดใจเพื่อน วัยรุ่นมีความภักดีต่อกลุ่ม และจะ เลียนแบบกันเพื่อให้เกิดสัญลักษณ์ประจำกลุ่ม มักขอความเห็นและคำปรึกษาจากเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เวลาไปเที่ยวก็จะไปกับเพื่อนมากกว่าไปกับ พ่อแม่ (ศุภยวีวิจัยปัญหาสุรา, 2557)

2.2 แนวคิดพฤติกรรมเยาวชน

เยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง เบี่ยงเบน และไม่เหมาะสม ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับ สถานการณ์หรือการดำรงชีวิตในสังคมปกติสุข จะส่งผลให้เยาวชนมีแนวโน้มเป็นผู้กระทำผิดหรือ ก่อให้เกิดผลเสีย เช่น ปัญหาด้านพฤติกรรม ปัญหาการเรียน ก้าวร้าว ทำลายทรัพย์สิน ซึมเศร้า เข้า กับเพื่อนไม่ได้ ขาดความรับผิดชอบ และนำไปสู่โอกาสที่จะประสบปัญหาชีวิตได้ในอนาคต (ชญาณิน มุธุสิทธิ์ และคณะ, 2557) เยาวชน เป็นประชากรที่มีสถานะสู่การเปลี่ยนแปลงจากวัยรุ่นไปสู่ผู้ใหญ่ มักมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงจากเดิม โดยหากพฤติกรรมที่แสดงออกเหล่านั้นไม่เป็นที่ยอมรับของ สังคม ก็จะถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น พฤติกรรมเสพยาเสพติด พฤติกรรมความ รุนแรง พฤติกรรมทางเพศ ชู้สาว พฤติกรรมทะเลาะวิวาท เหล่านี้ล้วนเป็นพฤติกรรมที่สังคมปฏิเสธ และไม่ได้ได้อยู่ภายใต้กฎทางสังคมที่มีร่วมกัน (อิสริยา ดาราทอง และคณะ, 2552) สาเหตุที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมเยาวชนมีหลายปัจจัย อาทิ ปัจจัยด้านชีวพันธุกรรม ปัจจัยด้านจิตใจ ปัจจัยแวดล้อม และ ปัจจัยด้านอื่นๆ โดยสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมนั้นอาจเกิดจากหลายปัจจัยเป็นตัวผลักดัน (ดุจเดือน พันธมนาวิน, 2550) เด็กและเยาวชนถือเป็นกลุ่มที่มีโอกาสเสี่ยงที่จะทำสิ่งต่างๆ ที่ไม่ได้ คาดถึงผลที่จะตามมา เพราะช่วงวัยที่ต้านทานการยั่วยู่ทั้งจากความคิด ความรู้สึกภายในตน และการ ยั่วยู่จากสถานการณ์ภายนอก จนกระทั่งเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ซึ่งจะมีภูมิคุ้มกันสูงขึ้น (จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ, 2551) การเรียนรู้ทางสังคมทั้งทางตรงหรือทางอ้อมล้วนส่งผลต่อการพฤติกรรม ของเยาวชน แต่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขการเรียนรู้ทางสังคมของเยาวชนนั้นๆ (สิริอร วิชชาวุธ, 2554)

ดังนั้น พฤติกรรมเยาวชนจึงมีปัจจัยหลายประการที่เกี่ยวข้องและเสริมหนุนให้พฤติกรรม เบี่ยงเบนออกไป จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้ และปรับตัว ทั้งทางด้านร่างกาย สภาพจิตใจ และอยู่กับสภาพแวดล้อมภายนอกที่เหมาะสม

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นเป็นปัญหาใหญ่ในสังคมไทย อีกทั้งยังทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ จากการรายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2557 ของศูนย์วิจัยปัญหาสุราชี้ว่าวัยรุ่นที่มีอายุ 15 -19 ปี เป็นกลุ่มที่มีจำนวนนักดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์เพิ่มสูงขึ้น โดยพบความชุกของนักดื่มในประชากรกลุ่มนี้เพิ่มขึ้น และกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มี พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์สูงขึ้น

พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อม บุคคล และ พฤติกรรมของมนุษย์ (Albert Bandura, 1986) ทั้งนี้สาเหตุที่ส่งผลต่อพฤติกรรมบุคคลประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านชีวพันธุกรรม หรือความสามารถ ความรู้สึกรู้คิดและการกระทำของบุคคลที่มีมาแต่กำเนิด 2) ปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม 3) ปัจจัยด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม และ 4) ปัจจัยด้านอื่นๆ ที่บูรณาการร่วมกันตลอดจนสถานการณ์แวดล้อมที่ บุคคลเผชิญในปัจจุบัน (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2550) สอดคล้องกับแนวทางสำคัญในการศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ตามแนวคิดของ Green & Kreuter ซึ่งแบ่งปัจจัย ออกเป็น 3 หมวด ได้แก่ 1) ปัจจัยนำ (Predisposing factor) ประกอบด้วย ความรู้ ความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม อายุ เพศ ระดับการศึกษา ปัจจัยเหล่านี้อาจช่วยสนับสนุน หรือจำกัดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 2) ปัจจัยสนับสนุน (Reinforcing Factor) ได้แก่ การสนับสนุนทางสังคม อิทธิพลของกลุ่ม (เพื่อน ครอบครัว บิดามารดา) การใช้สารเสพติด หรือสื่อ 3) ปัจจัยเอื้ออำนวย (Enabling factor) ได้แก่ การอยู่ใกล้ตัวซักจุง หรือความง่ายในการเข้าถึงผู้ซักจุง หรือการมี ผู้ปกครองที่มีพฤติกรรมเสี่ยง ทำให้วัยรุ่นเกิดพฤติกรรมเลียนแบบ (โสฬวรรณ อินทสิทธิ์, 2554)

สรุป การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน นั้นจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งตัวเยาวชน และบุคคล แวดล้อมมีส่วนร่วมสนับสนุนทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยง รวมทั้งปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ที่อยู่รอบตัว

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม และพฤติกรรมบริโภคนิยม

วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่ยึดถือปฏิบัติกันมาในสังคมของคนในชุมชนท้องถิ่นที่ ครอบคลุมถึงระบบเศรษฐกิจและขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรมต่างๆ เป็นหลักแห่งการปฏิบัติ ร่วมกันและสืบทอดต่อกันมาจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง (พระบุญธรรม สุทธิกุล, 2550)

วัฒนธรรม คือ สิ่งที่ทำให้เจริญงอกงามแก่หมู่คณะ วิถีชีวิต สัญลักษณ์แห่งความเจริญงอกงาม ความเป็นระเบียบ พฤติกรรมอันดีที่คนในกลุ่มชนร่วมกันสร้างขึ้น (สภาวัฒนธรรมจังหวัดศรีสะเกษ, 2560) และแสดงถึงความเจริญ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีงามของประชาชน (แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย, 2548)

พฤติกรรมกรรมการบริโภค หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของคน ในระบบเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งระบบการเมือง การศึกษา ค่านิยม ระบบความเชื่อ คุณธรรมและจริยธรรม (พระบุญธรรม สุทธิกุล, 2550) ส่วนลัทธิบริโภคนั้นเกิดจากค่านิยมของสังคมที่นิยมยกย่องผู้มีเงินผู้มีอำนาจ ยกย่องเจ้านายและยศถาบรรดาศักดิ์ นิยมวัตถุสิ่งของ พฤติกรรมใช้จ่ายฟุ่มเฟือย เป็นต้น ซึ่งมีสาเหตุจาก สิ่งเร้ากระตุ้นภายนอก รวมทั้งแรงผลักดันสังคม โดยมีมติของการบริโภคได้รับการผลักดันและสนับสนุนให้กระบวนการผลิตสนองต่อความต้องการผู้บริโภค และการบริโภคยังถือเป็นแหล่งสำคัญของความบันเทิงและความสุขของสมาชิก ในสังคม (Mike Featherstone, 1991 อ้างถึงใน กัลยา กนกกุลพงศ์, 2547) และเมื่อวัฒนธรรมของการบริโภคเกิดการขยายตัวจึงนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงวัตถุให้กลายเป็นสินค้าของผู้บริโภคสามารถซื้อขายหรือบริโภคได้ ถือเป็นบริโภคนิยมในระบบทุนนิยม ส่งผลให้ประชาชนมีรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น พึ่งตนเองน้อยลง และยังส่งผลให้การรับรู้ความเป็นตนเอง ค่านิยม รสนิยมและรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้บริโภคนั้นๆ เปลี่ยนแปลงไป

สรุป วัฒนธรรมและพฤติกรรมกรรมการบริโภค เป็นสภาพแวดล้อมหรือสิ่งเร้ารอบด้านของเด็กและเยาวชน มีส่วนสนับสนุนหล่อหลอมพฤติกรรมอันดีหรือไม่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน และส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรมและค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป และยังส่งผลให้วิถีชีวิตการรับรู้ความเป็นตนเองของเยาวชนนั้นๆเปลี่ยนแปลงไป

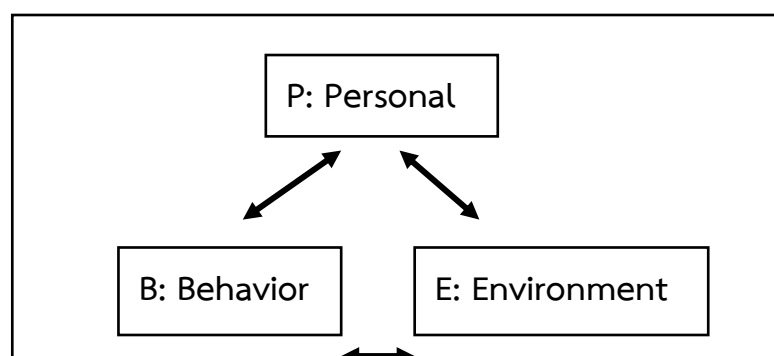
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง กลุ่มเครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสม เช่น เหล้า เบียร์ กระแช่ ไวน์ โดยที่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละชนิดจะมีปริมาณแอลกอฮอล์แตกต่างกัน (ไพรัตน์ อันอินทร์, 2552) โดยแอลกอฮอล์ในเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นแอลกอฮอล์ที่มาจากภาคการเกษตร เช่น ผลไม้ เมล็ดจากพืช ข้าวแป้ง รากพืช น้ำตาลจากพืชและผลไม้ เป็นต้น (ฉัตรสุมน พฤติภิญโญ, 2548) เมื่อแอลกอฮอล์เข้าสู่ร่างกาย จะมีผลออกฤทธิ์ ต่อระบบประสาทสมองส่วนกลาง และกดประสาทส่วนที่ ควบคุมการตัดสินใจ สติ และการยั้งคิด ทำให้การตัดสินใจผิดพลาด และผลต่อสุขภาพโดยรวม (ไพรัตน์ อันอินทร์, 2552) อีกทั้งยังเกิดผลกระทบ ในด้านอื่นๆ อาทิ ผลกระทบในครอบครัว ผลกระทบในกลุ่มสังคมเพื่อนและสถานที่ทำงาน และผลกระทบที่เกิดขึ้นในชุมชน (อรทัย วลีวงศ์ และคณะ, 2557) ผลกระทบของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีหลายมิติ ทั้งด้าน

สุขภาพกายและจิตใจ สังคม เศรษฐกิจ โดยส่วนใหญ่เน้นไปในเรื่องของสุขภาวะทั้งกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดอาชญากรรมต่างๆ (ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา, 2556) ดังนั้น ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น หรือ ผลกระทบข้างเคียง ที่เกิดขึ้น ต่อบุคคลอื่นๆ นอกเหนือจากตัวผู้ดื่มเอง โดยหากมองในหลายมิติ จะครอบคลุมทั้งระดับของความรุนแรงของผลกระทบ ประเภทของผลกระทบที่เกิดขึ้น ระดับของปัญหาของผลกระทบ ซึ่งมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ของผู้ดื่มที่ได้กระทำให้เกิด และระดับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จนขาดการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง โดยรูปแบบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นแบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ คือ 1) ผลกระทบที่เกิดขึ้นในครอบครัว ระหว่างสามีภรรยา บุตร 2) ผลกระทบที่เกิดขึ้นในครัวเรือน ญาติพี่น้อง 3) ผลกระทบที่เกิดกับเพื่อน หรือบุคคลใกล้ชิด 4) ผลกระทบที่เกิดขึ้นในองค์กรหรือสถานที่ทำงาน และ 5) ผลกระทบที่เกิดขึ้นในที่สาธารณะ หรือชุมชน

2.6 ทฤษฎีการเรียนรู้ปัญหาทางสังคม

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive theory) ของ Albert Bandura เป็นทฤษฎีที่มีอิทธิพลต่อการปรับพฤติกรรม ซึ่งแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม มองว่า การเกิดการเรียนรู้ไม่จำเป็นที่จะต้องพิจารณาที่การแสดงออก หากแต่ว่าการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ๆ ก็ถือว่า การเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้วแม้ว่าจะยังไม่แสดงออกก็ตาม (ไพรัตน์ อ้นอินทร์, 2552) ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 2.1 การกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทางพฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และส่วนบุคคล (P) ซึ่งได้ แก่ ปัญญา ชีวภาพ และสิ่งภายในอื่นๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้และการกระทำ

การเรียนรู้แนวคิดพื้นฐานตามหลักของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลา เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งใหม่ หากนำมาเปรียบเทียบในการเรียนรู้ปัญหาสังคมของเยาวชน ผู้ใหญ่จะเป็นตัวแบบที่มีอิทธิพลมากที่สุด ผู้ใหญ่ควรคำนึงอยู่เสมอว่าเด็ก เยาวชน หรือ บุคคลรอบด้านสามารถเรียนรู้ได้หลากหลายรูปแบบ การแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การดื่มสุรา การทะเลาะวิวาท การใช้ความรุนแรง นำมาซึ่งพฤติกรรมเลียนแบบได้เช่นเดียวกัน

2.7 แนวคิดทฤษฎีความสำเร็จในการปรับตัวของบุคคลเมื่ออยู่ในภาวะเสี่ยง

“Resilience” เมื่อใช้ในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพพบว่ามี ความหมายหลากหลาย โดย อาหมายถึงความสามารถที่ช่วยให้เกิดความสำเร็จในการปรับตัว (Capacity) (Garmezy, 1993, Masten, Best, & Garmezt, 1990 อ้างใน นิตยา ตากวิริยะนันท์, 2553) หรือ กระบวนการในการปรับตัวของบุคคลในภาวะเสี่ยง (Resilience Process) ของบุคคลในภาวะเสี่ยง แม้ว่าจะเผชิญกับ ภาวะคุกคามต่างๆ (Rutter, 1990 อ้างใน นิตยา ตากวิริยะนันท์, 2553)

Resilience เป็นความยืดหยุ่นทางอารมณ์ เป็นศักยภาพของบุคคล กลุ่มหรือชุมชนที่มีความสามารถในการฟื้นตัว การป้องกันความสูญเสีย การลดความรุนแรง และการผ่านพ้นจากการได้รับผลกระทบที่เกิดจากภาวะบีบ คั้นต่างๆ ที่ต้องเผชิญได้ด้วยดี (Grotberg, 1995) บ่งบอกถึงความของ ความเข้มแข็งทางใจว่าเป็นความสามารถ หรือทักษะ ซึ่งสามารถพบได้ใน 3 มิติด้วยกัน คือ มิติบุคคล มิติระหว่างบุคคลและครอบครัว (Dyer, 1996) โดยปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลหรือมีอิทธิพลให้บุคคลเกิดความเข้มแข็งทางใจในขณะหรือภายหลังเผชิญกับเหตุการณ์วิกฤติ สมาคมนักจิตวิทยาแห่ง ประเทศสหรัฐอเมริกา (American Psychological Association, 2004) ให้คำจำกัดความของความเข้มแข็งทางใจว่าเป็นกระบวนการเป็นผลลัพธ์ของความสำเร็จในการปรับตัวต่อความยากลำบากและ ประสบการณ์ที่ทำลายในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียดสูง หรือเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนจิตใจอย่างรุนแรง เป็นความสามารถที่จะ ฟื้นตัว เมื่อตกอยู่ในสถานการณ์ที่ ยากลำบาก มีแรงกดดันและความเครียดสูง โดยยังคงความมั่นใจ และทัศนคติที่เป็นบวกที่จะฟื้นตัว ฟื้นใจกลับมาได้

สรุป Resilience เป็นความสามารถในการปรับตัวของบุคคล และการฟื้นตัว เมื่อต้องเผชิญกับความยากลำบากหรือภาวะวิกฤติในชีวิต สามารถผ่านพ้นและเรียนรู้จากเหตุการณ์ นั้นๆ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดี เติบโตขึ้นและเข้าใจชีวิตมากขึ้น

2.8 ทักษะชีวิตสำหรับเยาวชนในการป้องกันการติ่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการปรับตัวและการมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ทำให้บุคคลสามารถจัดการกับความต้องการและสิ่งทำทหายที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน (WHO, 1994) เป็นความสามารถที่ประกอบไปด้วย ความรู้ เจตคติ และทักษะในการจัดการปัญหา (กรมสุขภาพจิต, 2552) มนุษย์ทุกคนจำเป็นต้องมีและต้องใช้ในการชีวิตประจำวันเพื่อช่วยให้ตนเองสามารถปฏิบัติหน้าที่หรือดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข (มันทนา ธรรมบุศย์, 2553) สำหรับเด็กและเยาวชนนั้น ทักษะชีวิตมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิต ประกอบด้วยทักษะ 3 กลุ่มทักษะหลัก (Botvin, & Griffin, 2004) ได้แก่ 1) กลุ่มทักษะการต่อต้านการใช้แอลกอฮอล์ และสาร เสพติด (Drug Resistance Skills) ได้แก่ การมีความรู้เกี่ยวกับแอลกอฮอล์และสารเสพสารเสพติด รวมถึงการแก้ไขความเข้าใจผิดต่างๆ เกี่ยวกับการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด และทักษะย่อยอีก 2 ทักษะ คือ ทักษะการปฏิเสธ และทักษะการต่อต้านแรงกดดันจากกลุ่มที่ใช้แอลกอฮอล์ 2) กลุ่มทักษะการจัดการกับตนเอง (Personal self-management skills) ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อย 4 ทักษะ คือ ทักษะการตั้งเป้าหมายที่ทำให้เกิดความสำเร็จและจัดการกับความล้มเหลว ทักษะการตัดสินใจ และการแก้ปัญหา ทักษะการจัดการกับความเครียดและความวิตกกังวล และทักษะการจัดการกับ ความโกรธ และ 3) กลุ่มทักษะทางสังคม (Social skills) ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อย 4 ทักษะ คือ ทักษะการมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง และทักษะการยืนยันสิทธิของตนเอง ซึ่งรูปแบบของโปรแกรมข้างต้นเน้นการเพิ่มปัจจัยป้องกันที่ตัววัยรุ่นเอง (Botvin, Baker & Dussenbury, 1995) ทักษะชีวิตเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่าง ด้านความรู้ ทศนคติ และค่านิยมกับพฤติกรรมทางสุขภาพที่ดี ซึ่งเป็นวิธีสนับสนุนที่นำไปสู่การป้องกันปัญหาต่างๆ ด้านสุขภาพ ทั้งนี้เยาวชนจะมีพฤติกรรมทางสุขภาพที่ดี ได้มาจากการพัฒนาความรู้ ทศนคติ ค่านิยมและโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะ เฉพาะ เมื่อเยาวชนได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องก็จะเกิด ความคิด ค่านิยมและทศนคติที่ดี นำไปสู่ การปฏิบัติจนกลายเป็นพฤติกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพปัญหา ส่งผลให้เกิดพฤติกรรม สุขภาพที่ดี และสามารถป้องกันปัญหาทางสุขภาพตามมาด้วย (ศิริพร รุ่งสุวรรณ, 2559)

สรุป การป้องกันหรือลดพฤติกรรมการติ่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำแนวคิดทักษะชีวิตมาประยุกต์เป็นโปรแกรมในการจัดกิจกรรมเสริมทักษะชีวิตซึ่งจะเป็นกระบวนการที่จะช่วยส่งเสริมเด็กและเยาวชนได้ตระหนักถึงความสามารถในการเรียนรู้ของตนเอง มีเจตคติที่ดี และมีทักษะในการจัดการเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้อย่างเหมาะสมกับตนเองและสถานการณ์ สามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

คณะผู้วิจัย ได้ทำการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ปัจจัยและพฤติกรรมกรรมการดื่มสุรา และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการ กำหนดกรอบงานวิจัยและดำเนินงานวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการวิจัย ดังนี้

จิรัชยา เจียวกัก และสันติชัย แยมใหม่ (2558) ศึกษาเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของชุมชน ในการป้องกันการดื่มสุราในเยาวชน พบว่า เยาวชนเริ่มดื่มสุราอายุน้อยลงและดื่มในปริมาณที่มากขึ้น และการดื่มสุราของเยาวชนส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ครอบครัว เศรษฐกิจ และสังคม จนกลายเป็น ปัญหาสะสมของสังคม โดยกลุ่มเยาวชนผู้ดื่มสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่หัดดื่มสุรา กลุ่มที่ ดื่มสุราเป็นบางครั้ง และกลุ่มที่ดื่มสุราเป็นประจำ และเหตุผลในการดื่มมาจากความคึกคะนองของ กลุ่มเยาวชนและแรงกระตุ้นจากสังคมแวดล้อมที่

ศุภณีย์วิจัยปัญหาสุรา (2556) ได้ศึกษาสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และ ผลกระทบในประเทศไทย ปี 2556 โดยพบว่าสถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน เป็นปรากฏการณ์ที่สังคมให้ความสำคัญ ดังนั้นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนจึงต้องมีการ ควบคุมทั้งการจำหน่าย การเข้าถึงและอื่นๆ และข้อมูลจากการสำรวจพฤติกรรมกาสูบหรี่และการ ดื่มสุราของประชากร (สพบส.) ปี 2554 พบว่าใน เยาวชนอายุ 11-19 ปี ร้อยละ 8 ดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ใน 12 เดือนที่ผ่านมา โดยเพศชายดื่มมากกว่าเพศหญิง ถึงร้อยละ 90

จิตภรณ์ กมลรัตน์ (2558) ได้ทำการศึกษาผลของโปรแกรมการควบคุมตนเองร่วมกับการมีส่วนร่วม ของครอบครัวต่อพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราในผู้ติดสุรา ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยกึ่งทดลองเพื่อ เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราในผู้ติดสุรา ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการควบคุมตนเองร่วมกับการมีส่วนร่วมของครอบครัว ผลการวิจัยสรุปว่าพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของผู้ป่วยสุราภายหลังได้รับ โปรแกรมการควบคุมตนเองร่วมกับการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่ำกว่าก่อนได้รับโปรแกรมฯ อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. พฤติกรรมการดื่มสุราของผู้ป่วยติดสุราที่ได้รับโปรแกรมการควบคุม ตนเองร่วมกับการมีส่วนร่วมของครอบครัวต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

มะลิ เสวงผล (2556) ศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกควบคุมพฤติกรรมตนเองต่อการ บริโภค แอลกอฮอล์ของผู้เสพติดแอลกอฮอล์ชายที่ได้รับการบำบัดด้วยยา จำนวน 60 รายกลุ่มทดลอง และ กลุ่มควบคุม กลุ่มละ 30 ราย พบว่าการบริโภคแอลกอฮอล์หลังได้รับโปรแกรมต่ำกว่าก่อนได้รับ โปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการบริโภคแอลกอฮอล์ต่ำกว่ากลุ่มที่ได้รับการ พยาบาลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธีระวุธ ธรรมกุล และคณะ (2559) ได้ศึกษาวิจัยประยุกต์ Logic Model ในการพัฒนา รูปแบบการดำเนินงานป้องกันและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน ในเขตพื้นที่เครือข่ายบริการที่ 9 นครชัยบุรินทร์ (ระยะที่ 3) ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานของ ด้านสุขภาพมี 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) สร้างสื่อประชาสัมพันธ์ 2) รณรงค์สร้างกระแส 3) สร้าง ความรู้ ความตระหนัก และ 4) ติดตาม ตรวจสอบ เฝ้าระวัง ในกลุ่มเยาวชนมีความรู้เกี่ยวกับ มาตรการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับดี การรับรู้ความสามารถของตนเองในการป้องกันการ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภาพรวมอยู่ในระดับปาน ความตั้งใจในการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันการดื่ม แอลกอฮอล์ของเยาวชนภาพรวมอยู่ในระดับดี

พรรณปพร ลีวิโรจน์ (2560) ได้ทำการพัฒนาโปรแกรมลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในวัยรุ่นอาชีวศึกษา ผลการวิจัย พบว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับความ ฉลาดทางอารมณ์ ในด้านการสร้างแรงจูงใจ การรับรู้อารมณ์ผู้อื่น ทักษะทางสังคมและการแก้ไขปัญหา ได้โปรแกรมลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในวัยรุ่น และกลุ่มทดลองเมื่อเข้าโปรแกรมลด การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีปริมาณ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลดลงกว่ากลุ่มควบคุม และมีความ ฉลาดทางอารมณ์สูง กว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประทุมพร เขาว์ฉลาด และคณะ (2561) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมป้องกันการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยประยุกต์ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนครปฐม เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มทดลอง จำนวน 36 รายและกลุ่มเปรียบเทียบจำนวน 35 ราย ระยะเวลาการ ทดลอง 4 สัปดาห์ โดยจัดกิจกรรมทางสุขศึกษา 4 สัปดาห์ต่อเนื่องกันสัปดาห์ละ 1 วัน และติดตามผล หลังสิ้นสุดโปรแกรม 4 สัปดาห์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม 3 ช่วงเวลาได้แก่ก่อนการ ทดลองหลังการทดลองในสัปดาห์ที่ 5 และระยะติดตามผลในสัปดาห์ที่ 8 ผลการศึกษาพบว่าหลังการ ทดลองและติดตามผลกลุ่มทดลองมีความรู้การรับรู้ความสามารถและพฤติกรรมป้องกันการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นโปรแกรมนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อป้องกัน และชะลอการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน วัยรุ่นตอนต้นได้

วิจิตรา สาสีงาม และคณะ (2562) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ ใน เด็กชั้นประถม ศึกษา จังหวัดสุรินทร์ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 14 ราย กลุ่ม เปรียบเทียบ 15 รายระยะเวลาในการทำกิจกรรมทั้งหมด 3 สัปดาห์ โดยประยุกต์แนวคิดของทฤษฎี พฤติกรรมตามแผนมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริม สร้างทัศนคติต่อการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีเพียงคะแนนเฉลี่ยการรับรู้การควบคุมตนเองต่อการไม่ ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($p\text{-value} = .009$)และความตั้งใจในการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ($p\text{-}$

value=.028) ที่สูงกว่าก่อนการทดลอง การเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มหลังการทดลองพบว่ามีเพียงคะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองที่สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญ (p-value=.017)

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ คณะผู้วิจัยพบว่าโปรแกรมในการป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ในกลุ่มเยาวชน จำเป็นต้องเสริมความรู้ความเข้าใจ ขาดความตระหนักเกี่ยวกับโทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สร้างความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ในด้านการสร้างแรงจูงใจ การรับรู้อารมณ์ผู้อื่น ทักษะทางสังคมและการแก้ไขปัญหาเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยง และสร้างการมีส่วนร่วมและมาตรการของชุมชนในการป้องกันการดื่มสุราในชุมชน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมงานวิจัยจากต่างประเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์โครงการวิจัย ดังนี้

Hester and Delaney (1997) ได้ศึกษาโปรแกรมการฝึกควบคุมพฤติกรรมตนเองในการบริโภคแอลกอฮอล์ สำหรับผู้ที่ดื่มหนักโดยใช้โปรแกรมการฝึกผ่านระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ กลุ่ม ตัวอย่าง 40 คน บำบัดเป็นรายบุคคลเป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์ โดยมีการประเมินการบริโภคแอลกอฮอล์ ก่อนการรักษา และติดตามระยะ คือ ระยะเวลา 1 สัปดาห์ ระยะเวลา 20 สัปดาห์ และ 1 ปี ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มทดลองจำนวน 37 คน มีการบริโภคแอลกอฮอล์ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

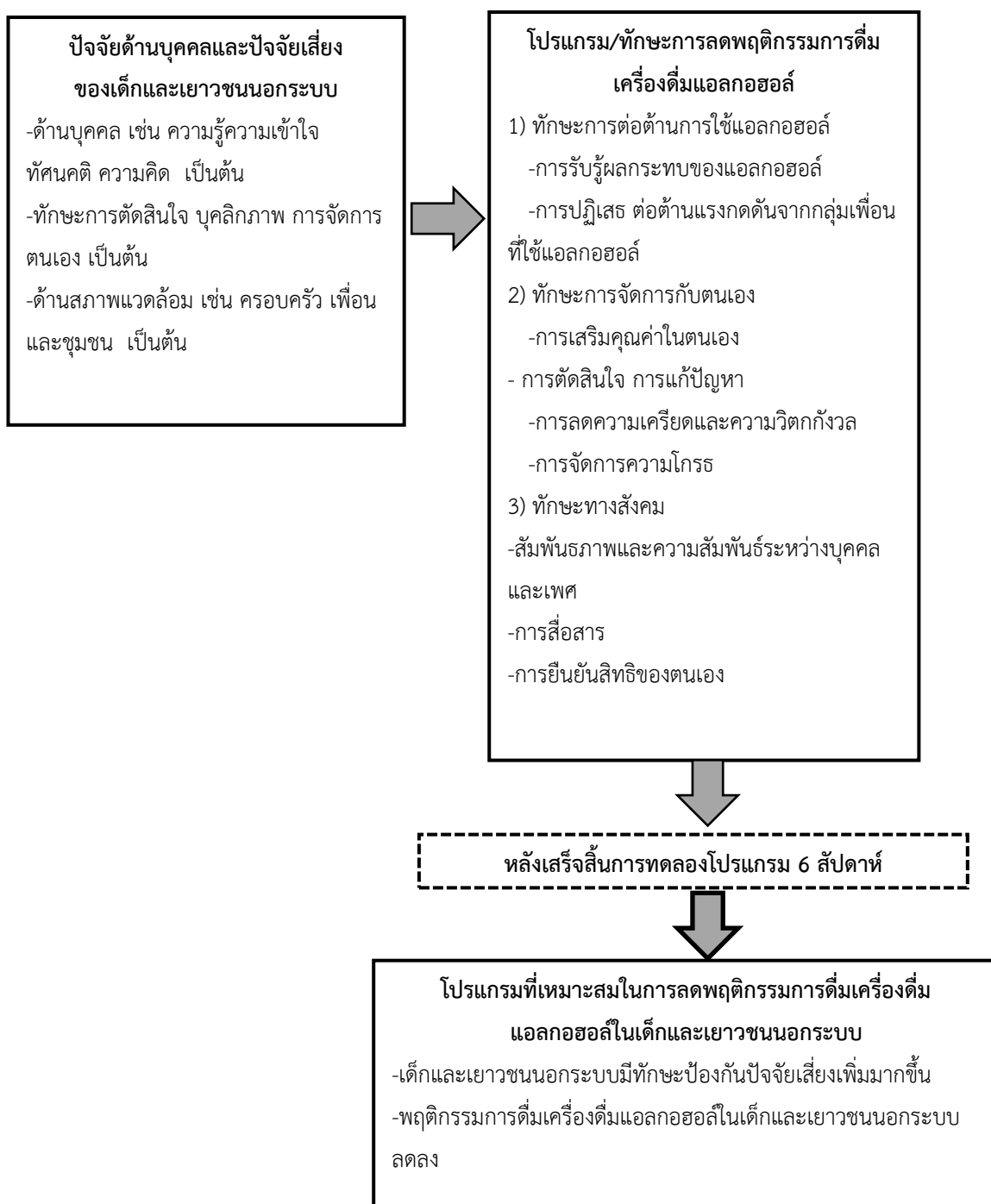
Koerkel และคณะ (2002) ได้ศึกษาโปรแกรมการฝึกควบคุมพฤติกรรมตนเองในการบริโภค แอลกอฮอล์แบบผู้ป่วยนอก กลุ่มตัวอย่าง 58 คน บำบัดเป็นรายกลุ่มเป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมกรรมการบริโภคแอลกอฮอล์ลดลงโดยเฉลี่ย 50% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Suktrakul (2011) ได้ทำการศึกษาผลของโปรแกรมการควบคุมความอยากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อการบริโภคแอลกอฮอล์ของผู้ติดแอลกอฮอล์ศึกษาในผู้ติดแอลกอฮอล์ เพศชายที่เข้ารับการบำบัดรักษาในระยะถอนพิษ สถาบันยาเสพติดธัญญารักษ์ จำนวน 61ราย ผลการศึกษาพบว่าผู้ติด แอลกอฮอล์ที่เข้าร่วมโปรแกรมการควบคุมความอยากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความแตกต่างของ ค่าเฉลี่ยการบริโภคแอลกอฮอล์ สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ คณะผู้วิจัยพบว่า การควบคุมหรือลดพฤติกรรมความต้องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความจำเป็นต้องพัฒนาโปรแกรมในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการบริโภคการดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อให้เยาวชน และประชาชนกลุ่มเสี่ยงมีพฤติกรรมลดลงในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2.10 กรอบแนวคิด

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดของศิริพร รุ่งสุวรรณ (2559) และสุกัญญา เพิ่มพูล และ นิตยา ตากวิริยะนันท์ (2554) และแนวคิดของ Botvin และคณะ (2004) โดยนำมาปรับใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพบริบทเด็กและเยาวชนนอกระบบในพื้นที่วิจัย ตามกรอบ ดังนี้

ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ และ 2) เพื่อเสนอโปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยในบทนี้คณะวิจัยได้นำเสนอระเบียบวิธีวิจัยการดำเนินงานในการศึกษาเพื่อให้ตอบตามวัตถุประสงค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณได้แก่ เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง อายุระหว่าง 13-18 ปี ซึ่งมีทั้งหมด 346 ซึ่งพบว่า มีเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาอายุระหว่าง 13-18 ปี ที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งหมด 225 คน (หรือคิดเป็นร้อยละ 65) และผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลจากจำนวนตัวแทนเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาอายุระหว่าง 13-18 ปี ที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวนทั้งสิ้น 225 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยกึ่งทดลองที่ศึกษาในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยครูผู้สอนเป็นผู้เลือกและนักเรียนสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม และใช้แบบประเมิน AUDIT ผู้มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ (WTO 2001 อ้างถึงใน ปรีทรยศ ศิลปะกิจ และพันธุ์ธัญญา กิตติรัตนไพบูลย์, 2552) ในการคัดเลือกกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยแบ่งได้เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 50 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 50 คน และเพื่อป้องกันกลุ่มตัวอย่างสูญหายระหว่างดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ กลุ่มทดลอง จำนวน 60 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 60 คน รวมทั้งหมด 120 คน วัดผล 3 ครั้ง คือ ก่อนทดลอง หลังเสร็จสิ้นการทดลองทันที และหลังเสร็จสิ้นการทดลอง 6 สัปดาห์ (Experimental with repeated measure design) โดย กลุ่มทดลอง (Experimental group) ได้รับการฝึกโปรแกรม ทักษะชีวิตเพื่อลดพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนกลุ่มควบคุม (Control group) ไม่ได้รับโปรแกรม แต่จะได้รับแผนพับให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและผลกระทบของแอลกอฮอล์

ซึ่งเป็นการดูแลตามปกติของเจ้าหน้าที่ประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ในพื้นที่ และโรงพยาบาลศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ

3.2 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มทดลอง

3.2.1 ประชากร คณะวิจัยเลือกกลุ่มประชากรด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ เด็ก และเยาวชนนอกระบบการศึกษา ที่เป็นเพศชายและเพศหญิง อายุ 13 -18 ปี ที่อาศัยอยู่ตำบลตูม และตำบลสระยาว อำเภอสรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ จำนวนทั้งหมด 346 คน (สำนักงานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ, 2562)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ทั้งเพศชาย เพศหญิง อายุระหว่าง 13-18 ปีที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งหมด 225 คน (หรือคิดเป็น ร้อยละ 65) (สำนักงานศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสรีรัตนะ จังหวัด ศรีสะเกษ, 2562) และผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลจาก โดยใช้สูตรการ คำนวณของ Taro Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน

3.2.3 กลุ่มทดลอง คณะวิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงโดยครูผู้สอนเป็นผู้เลือกและ นักเรียนสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม และเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ที่ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ และใช้แบบประเมิน AUDIT เป็นเกณฑ์ คัดเลือกผู้มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ (WTO 2001 อ้างถึงใน ปรีทรยศ ศิลปะกิจ และพันธุ์นภา กิตติรัตนไพบูลย์, 2552) ในการคัดเลือกกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยแบ่งได้เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 50 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 50 คน และเพื่อป้องกันกลุ่ม ตัวอย่างสูญหายระหว่างดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นกลุ่มทดลอง จำนวน 60 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 60 คน รวมทั้งหมด 120 คน

เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก (Inclusion criteria) กลุ่มตัวอย่างดังนี้

1) เป็นวัยรุ่นชายและหญิง อายุ 13 – 18 ปี ที่อยู่นอกระบบการศึกษา และมี พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งคัดกรองโดยใช้แบบประเมินพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ที่ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบประเมินปัญหาการดื่มสุรา (Alcohol Use Identification Test หรือ AUDIT) (องค์การอนามัยโลก. 2001) และมีความถี่ของพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา เพื่อคัดกรองเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ระดับ 3 ขึ้นไป (ความถี่ในการดื่มหนักจนถึง การดื่มแบบอันตราย) ในเครื่องดื่มอย่างใด อย่างหนึ่ง

2) เป็นวัยรุ่นที่ไม่ใช้สารเสพติดชนิดอื่น ยกเว้นบุหรี่

3) เข้าใจภาษาไทย อ่านออกเขียนได้

4) ผู้ปกครองมีความยินดีและยินยอมให้วัยรุ่นเข้าร่วมการวิจัย

เกณฑ์ในการคัดออก (Exclusion criteria) คือ มีโรคประจำตัวรุนแรง ที่อาจทำให้ไม่สามารถเข้าร่วม กิจกรรมของโปรแกรมได้สม่ำเสมอ เช่น โรคตับอักเสบ หรือโรคติดต่อร้ายแรง เป็นต้น ผู้ที่มีโรคทางจิตเวช หรือพิการทางจิตใจและพฤติกรรมและอยู่ระหว่างการใช้จ่ายทางจิตเวช

เกณฑ์ยุติการเข้าร่วมการศึกษา (Discontinuation criteria) คือ วัยรุ่นที่ไม่เข้าร่วมการศึกษามากกว่า 2 ครั้ง และผู้วิจัยไม่สามารถพูด โน้มน้าวให้กลับเข้าร่วมการศึกษได้ วัยรุ่นที่ขอถอนตัวออกจากการวิจัย ภายหลังเข้าร่วมการศึกษามาได้ ระยะเวลาหนึ่ง หรือผู้วิจัยและผู้ปกครองเห็นสมควรว่าควรยุติการเข้าร่วม

การจัดกลุ่มตัวอย่างเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

(1) คัดเลือกพื้นที่เพื่อจัดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เมื่อพิจารณาตามลักษณะและบริบทของพื้นที่จาก 2 ตำบล เพื่อจัดเป็นกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ เด็กและเยาวชนนอกระบบในตำบลตูม เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ผู้วิจัยทราบปัญหาและสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของเด็กและเยาวชนนอกระบบในพื้นที่เป็นอย่างดี และเป็นปัญหาในพื้นที่ในการทำงานที่ควรได้รับการแก้ไข เนื่องจากมีผลกระทบต่อภาวะสุขภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว อีกทั้งมีเครือข่ายในระดับชุมชนที่สามารถดำเนินงานวิจัย และเลือกพื้นที่ตำบลสระยาว เพื่อจัดเป็นกลุ่มควบคุม เนื่องจากเป็นพื้นที่ห่างไกล แต่บริบทและสภาพพื้นที่คล้ายเคียงกัน

3.3 ขอบเขตการศึกษา

3.3.1 ขอบเขตพื้นที่การศึกษา คณะผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกพื้นที่สำหรับการศึกษา จำนวน 2 ตำบล ในเขตอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ ตำบลตูม และตำบลสระยาว เหตุที่เลือกพื้นที่ดังกล่าวเป็นหน่วยในการศึกษา เนื่องจากเด็กและเยาวชนในพื้นที่ศึกษามีพฤติกรรมและความนิยมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่าเยาวชนช่วงวัยเดียวกันที่ยังอยู่ในระบบการศึกษา อีกทั้งในพื้นที่มีหน่วยงานให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีรัตนะ โรงพยาบาลศรีรัตนะ ปกครองท้องถิ่นอำเภอศรีรัตนะ ผู้นำชุมชน และเครือข่ายชุมชนในพื้นที่อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ

3.3.2 ขอบเขตเนื้อหาการศึกษา ประกอบด้วย

3.3.2.1 การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมเครื่องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ โดยการศึกษาและนำโปรแกรมทักษะการลดพฤติกรรมเครื่องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาปรับใช้ให้เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชนนอก

ระบบ ฯ อันประกอบด้วย ทักษะการต่อต้านการใช้แอลกอฮอล์ ทักษะการจัดการกับตนเอง และ ทักษะทางสังคม

3.3.2.2 การเสนอโปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ในระดับชุมชน ท้องถิ่น และระดับนโยบาย

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการทำการวิจัย ประกอบด้วย

1. การวิจัยใช้เชิงปริมาณใช้เครื่องมือแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชน โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน (ศิริพร รุ่งสุวรรณ.2559) ได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถาม ตรวจสอบรายการ (Check Lists) ได้แก่ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ สมาชิกในครอบครัว รายได้ รายจ่าย สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น สมาชิกครอบครัว ญาติ เพื่อน ชุมชน เป็นต้น

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคล เช่น สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านบุคคล เกี่ยวกับความเชื่อและการรับรู้ และทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นต้น

ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยง เช่น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้าน ผลผลิต/การตลาด ด้านครอบครัว ด้านเพื่อน ด้านชุมชน ฯลฯ

หลังจากนั้น คณะผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับข้อเสนอแนะปรับปรุงจากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรง (Validity) ซึ่งค่าดัชนีที่ยอมรับได้อยู่ที่ 0.50 ขึ้นไป (วรณูช แหยมแสง, 2554) ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง (Try out) จำนวน 30 คน ในพื้นที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ ศึกษา และจะนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปซึ่งในทางสังคมศาสตร์ เกณฑ์ที่ยอมรับได้คือ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของคอนบราค (Alpha Coefficient) ที่มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2547) จึงจะแสดงว่าเครื่องมือที่ใช้ศึกษานั้นมีความเชื่อมั่นที่น่าเชื่อถือ และสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่างได้

2. การวิจัยกึ่งทดลองใช้เครื่องมือโปรแกรมการฝึกทักษะชีวิตเพื่อลดการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ สำหรับเด็กและเยาวชนนอกระบบ ซึ่งดัดแปลงมาจากรูปแบบการฝึกทักษะชีวิตของ Botvin และคณะ (2004) เพื่อลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น นอกระบบการศึกษาที่มี พฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์ โดยกิจกรรมของโปรแกรมนี้อยู่ภายใต้องค์ประกอบ ของการฝึกทักษะ 3

กลุ่มทักษะหลักของ Botvin และคณะ ได้แก่ 1) กลุ่มทักษะการต่อต้านการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด (Drug resistance skills) ได้แก่ การมีความรู้เกี่ยวกับแอลกอฮอล์และสารเสพติด รวมถึงการแก้ไข ความเข้าใจผิดต่างๆเกี่ยวกับการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด และทักษะย่อยอีกสองทักษะคือทักษะ การปฏิเสธ และทักษะการต่อต้านแรงกดดันจากกลุ่มที่ใช้แอลกอฮอล์ 2) กลุ่มทักษะการจัดการกับตนเอง (Personal self-management skills) ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อยสี่ทักษะ คือ ทักษะการตั้งเป้าหมายที่ทำให้เกิดความสำเร็จและจัดการกับความล้มเหลว ทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหา ทักษะการจัดการกับความเครียดและความวิตกกังวล และทักษะการจัดการกับความโกรธ 3) กลุ่มทักษะทางสังคม (Social skills) ประกอบด้วยทักษะย่อยสี่ทักษะ คือ ทักษะการมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง และทักษะการยืนยันสิทธิของตนเองรูปแบบการฝึกเน้นการฝึกเป็นกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มฝึก กลุ่มละ 10 คน เป็นวัยรุ่นเพศชาย 8 คน และวัยรุ่นเพศหญิง 2 คน ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบสมาชิกทุกคนมีส่วนร่วม รวมทั้ง ใช้วิธีการสอนแบบหลากหลาย ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมุติ การเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ การแสดง ความคิดความรู้สึกอย่างเปิดเผย การระดมสมอง การอภิปรายเป็นรายกลุ่ม การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การบรรยายและการสอน โปรแกรมนี้ประกอบด้วย กิจกรรมการฝึกทั้งหมด 12 ชุดกิจกรรม ใช้เวลาในการ ฝึก 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชุดกิจกรรม กิจกรรมละ 50 - 60 นาที ในวันพุธ หรือเสาร์และวันอาทิตย์ โดย กลุ่มทดลองสามารถเลือกวันที่จะเข้าร่วมการทดลองว่าจะเป็นวันเสาร์ หรือวันอาทิตย์ ผู้ให้การทดลองจะทำสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ซึ่งเป็นกิจกรรมชุดเดียวกัน กลุ่มทดลองจะได้รับ 12 ชุดกิจกรรม ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 กิจกรรมที่ 1-2 “วิเคราะห์แอลกอฮอล์” ใช้เวลา 100-120 นาที วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้เพื่อให้วัยรุ่นมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พร้อมทั้งแก้ไขความเชื่อผิดๆ และผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบตระหนักถึงพิษภัยและโทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

สัปดาห์ที่ 2 กิจกรรมที่ 3-4 “ไม่ก็คือไม่” ใช้เวลา 100-120 นาที วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมนี้ เป็นการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนนอกระบบกล้าปฏิเสธใน สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือใช้การเจรจาต่อรองในสถานการณ์ที่ควร หลีกเลี่ยง โดยไม่เสียสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน การดำเนินกิจกรรม

สัปดาห์ที่ 3 กิจกรรมที่ 5 -6 “เข้าใจอารมณ์เครียด” และ “เข้าใจอารมณ์โกรธ” ใช้เวลา 100-120 นาที วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมที่ 5 เพื่อช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบได้สำรวจตัวเองเกี่ยวกับ อารมณ์เครียด และสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่กระตุ้นให้เกิดความเครียด และช่วย ให้เด็กและเยาวชนนอกระบบมีรูปแบบหรือวิธีการผ่อนคลายความเครียดในรูปแบบต่างๆ และสามารถเลือกวิธีผ่อนคลาย ความเครียดได้เหมาะสม โดยไม่เลือกใช้การดื่ม

เครื่องตีมแอลกอฮอล์ในการแก้ปัญหา การดำเนินกิจกรรม ส่วนวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่ 6 เพื่อช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบได้สำรวจตัวเองในเรื่องของ อารมณ์โกรธ ทั้งความคิด และพฤติกรรมที่แสดงในขณะโกรธ ทั้งพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม และช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบมีรูปแบบจัดการกับอารมณ์โกรธที่เหมาะสม โดยไม่ใช่เครื่องตีม แอลกอฮอล์ในการแก้ปัญหา

สัปดาห์ที่ 4 กิจกรรมที่ 7-8 “ตัดสินใจดีมีทางเลือก” ใช้เวลา 100-120 นาที วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมนี้ เป็นการช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบเด็กและเยาวชนนอกระบบเด็กและเยาวชนนอกระบบสามารถค้นหาและรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบและผลจากการเครื่องตีมแอลกอฮอล์เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เด็กและเยาวชนนอกระบบรับรู้เรื่องการตีมแอลกอฮอล์ของตนเองได้ และยังสามารถอธิบายเหตุผลของตนเองและให้คำแนะนำผู้อื่น เพื่อไม่ตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์ได้อย่างมีหลักเกณฑ์

สัปดาห์ที่ 5 กิจกรรมที่ 9-10 “ปัญหาต้องเด็กและเยาวชนนอกระบบแก้ที่เหตุ” ใช้เวลา 100-120 นาที วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมนี้คือช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบสามารถเรียนรู้การมีทักษะการจัดการตนเอง โดยการรับฟังปัญหา และสามารถค้นหาสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ตรงกับสาเหตุของปัญหา โดยเด็กและเยาวชนนอกระบบเด็กและเยาวชนนอกระบบไม่พึ่งเครื่องตีมแอลกอฮอล์ โดยใช้วิธีการเขียนการแก้ปัญหาแบบแผนภูมิ ก้างปลา ส่วนกิจกรรมที่ 10 “รู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น” วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมนี้ช่วยให้วัยรุ่นตระหนักรู้ในตนเอง สามารถสำรวจ ตนเองทั้งในส่วนที่ตนเองรู้ และในส่วนที่เราไม่รู้แต่คนอื่นรู้ ถ้ารับฟังคำชี้แนะจากคนอื่น เปิดพื้นที่ สาธารณะของตนเองมากขึ้น และนำคำแนะนำของคนอื่นมาปรับปรุงพัฒนาตนเองในเรื่องการตีม เครื่องตีมแอลกอฮอล์

สัปดาห์ที่ 6 กิจกรรมที่ 11-12 “ตีโจทย์ให้แตก” กิจกรรมนี้ใช้เวลา 100-120 นาที วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมนี้คือช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบสามารถคิดวิเคราะห์ ไม่หลงเป็นเหยื่อของการโฆษณาเกี่ยวกับเครื่องตีมแอลกอฮอล์ในรูปแบบต่างๆ สามารถบอกวัตถุประสงค์ที่แฝงอยู่ใน สื่อโฆษณา แยกเนื้อหาของสื่อทั้งที่ให้ประโยชน์และให้โทษได้ ส่วนกิจกรรมที่ 12 “เป้าหมายมีไว้พุ่งชน” วัตถุประสงค์หลักคือ ช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการใช้ชีวิตประจำวัน และรู้สึกดีต่อตัวเอง มีภาคภูมิใจในตนเอง ใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า และมีเป้าหมายในการเลิกตีมเครื่องตีมแอลกอฮอล์

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยกระบวนการฝึกทักษะชีวิตเพื่อลดการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ สำหรับเด็กและเยาวชนนอกระบบ ซึ่งดัดแปลงมาจากรูปแบบการฝึกทักษะชีวิตของ Botvin และคณะ (2004) เพื่อลดการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น นอกระบบ โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมโดยแบ่งได้เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 50 คน และกลุ่มควบคุมจำนวน 50 คน และเพื่อป้องกันกลุ่มตัวอย่างสูญหายระหว่างดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้กลุ่มทดลอง จำนวน 60 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 60 คน รวมทั้งหมด 120 คน และนำกลุ่มตัวอย่างทดลองเข้าสู่การทดลองโปรแกรมการลดพฤติกรรมการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบตลอดกระบวนการ พร้อมวัดผล 3 ครั้ง คือ ก่อนทดลอง หลังเสร็จสิ้นการทดลองทันที และหลังเสร็จสิ้นการทดลองในระยะเวลา 6 สัปดาห์

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอรับการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี หลังจากได้รับการอนุมัติโครงการ พร้อมดำเนินการส่งหนังสือขออนุญาตลงพื้นที่เก็บข้อมูลในพื้นที่วิจัย
2. ก่อนการเข้าร่วมการวิจัย กลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม ได้รับการชี้แจงเพื่อทราบข้อมูลและรายละเอียดในขั้นตอนต่างๆ ทุกขั้นตอน โดยผู้วิจัยได้แนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการวิจัยโดยละเอียด ระยะเวลาของ การวิจัย การได้รับสิทธิของกลุ่มตัวอย่าง เช่น สิทธิที่จะไม่ได้รับอันตราย สิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูล อย่างเปิดเผยทั้งด้านบวก ด้านลบของการวิจัย สิทธิที่จะตัดสินใจด้วยตนเอง และสิทธิที่จะได้รับปกปิด ชื่อความเป็นส่วนตัว และการรักษาความลับส่วนบุคคล พร้อมทั้งสิทธิในการตอบรับ หรือปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการวิจัย โดยไม่มีผลใดๆ และกลุ่มตัวอย่างสามารถถอนตัวออกจากกรวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีการบังคับ
3. การลงนามในใบยินยอม ผู้ที่ตอบรับการเข้าร่วมโครงการวิจัยทุกคนได้รับการขอให้ ลงนามในใบยินยอม โดยวัยรุ่นที่อายุน้อยกว่า 18 ปี มีผู้ปกครองเป็นผู้ร่วมลงนามยินยอมด้วยในกรณี ที่ผู้ปกครองยินยอม แต่กลุ่มตัวอย่างไม่ยินยอม ผู้วิจัยไม่ได้นำมาเข้าร่วมโครงการวิจัย
4. กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการฝึกทักษะชีวิตเพื่อลดการตีมีแอลกอฮอล์จำนวน 12 ชุดกิจกรรม ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับโปรแกรมแต่ได้แผนพับให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของแอลกอฮอล์ซึ่งเป็นการดูแลตามปกติ และเมื่อการทดลองเสร็จสิ้นกลุ่มควบคุมจะได้รับโปรแกรมการฝึก ทักษะชีวิตเพื่อลดการตีมีแอลกอฮอล์ เช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง หากกลุ่มควบคุมมีความประสงค์ จะรับการฝึกทักษะชีวิตของโปรแกรม ภายหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองและกลุ่มควบคุมทำการร้องขอที่จะเข้ารับโปรแกรมการฝึกทักษะชีวิต

5. การเก็บรักษาความลับ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยทุกอย่าง ผู้วิจัยได้เก็บรักษาไว้เป็นอย่างดี ไม่ให้มีการรั่วไหล บุคคลอื่นไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ มีเพียงผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้สนับสนุนทุนการวิจัยเท่านั้นที่สามารถรับทราบข้อมูล

6. การเผยแพร่ข้อมูล ผลการศึกษาต่างๆ ที่ได้จากการวิจัย ผู้วิจัยจะเผยแพร่ข้อมูลหรือ ตีพิมพ์ในหนังสือวิชาการหรือวารสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการเผยแพร่งดกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น และจะเป็นการเผยแพร่ข้อมูลในภาพรวม ไม่มีการระบุชื่อ ที่อยู่หรือแหล่งที่มาของข้อมูล ไม่ทำให้กลุ่มตัวอย่างได้รับผลเสียหายใดๆ โดยผู้ที่ได้รับทราบข้อมูลจะไม่สามารถ เชื่อมโยงไปถึงกลุ่มตัวอย่างได้

7. ผู้วิจัยให้เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ตลอดเวลา แก่ผู้ปกครองและกลุ่มตัวอย่าง หากมีข้อสงสัย ผู้เข้าร่วมวิจัยและผู้ปกครองสามารถโทรศัพท์ติดต่อสอบถามได้ตลอดเวลา

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะทำโดย โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

3.6.1 ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป (เช่น เพศ อายุ การศึกษา จำนวนเพื่อนสนิท รายได้เฉลี่ยของครอบครัว ปริมาณการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นิยม เป็นต้น) ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive statistics) โดยการคำนวณหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Multiple response

3.6.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อและการรับรู้ และทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และปัจจัยป้องกันด้านบุคคล โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการแปลผลความเชื่อและการรับรู้ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบ่งออกเป็น 4 ระดับดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.27 – 4.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
คะแนนเฉลี่ย	2.52 – 3.26	หมายถึง	เห็นด้วย
คะแนนเฉลี่ย	1.76 – 2.51	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.75	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การแปลผลข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบ่งออกเป็น 4 ระดับดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.27 – 4.00	หมายถึง	ดื่มบ่อยขึ้น
คะแนนเฉลี่ย	2.52 – 3.26	หมายถึง	ดื่มเท่าเดิม
คะแนนเฉลี่ย	1.76 – 2.51	หมายถึง	ดื่มน้อยลง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.75	หมายถึง	ไม่แน่ใจ

3.6.3 เปรียบเทียบความเท่าเทียมกันของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง โดยข้อมูลที่มีระดับการวัดแบบนามบัญญัติ (Nominal scale) จะทดสอบด้วยการทดสอบไคว์สแควร์

(Chi-square -test) ข้อมูลที่มีระดับการวัดตั้งแต่ อันตรภาคชั้น (Interval scale) ขึ้นไป จะทดสอบด้วยสถิติที (t-test)

3.6.4 เปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มทดลองในแต่ละสัปดาห์ด้วยแบบประเมินฯ โดยใช้ สถิติที (paired samples t-test) โดยพัฒนาจากแนวคิดของกัลยา โสณทอง (2561) จำนวน 10 ข้อ โดยคำตอบของแบบประเมินชุดนี้ มีลักษณะมาตรวัดแบบลิเคอร์ท (Likert scale) 4 ระดับ โดยให้ผู้ตอบประเมินว่าข้อความเป็นจริงสำหรับผู้ตอบหรือไม่เพียงใด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ

1	คะแนน	ไม่มั่นใจเลย
2	คะแนน	ค่อนข้างไม่มั่นใจ
3	คะแนน	ค่อนข้างมั่นใจ
4	คะแนน	มั่นใจอย่างยิ่ง

ซึ่งคะแนนแบบประเมินชุดนี้ได้จากการรวมคะแนน 10 ข้อ โดยที่คะแนนรวมยิ่งสูงจะแสดงถึงการมีทักษะการปฏิบัติที่สูงมากขึ้นด้วย คะแนนที่เป็นไปได้อยู่ระหว่าง 10 – 40 คะแนน ในการแปลผลจะใช้คะแนนแบ่งเป็น 3 ช่วง ดังนี้

จำนวนข้อ	คะแนนที่เป็นไปได้	ระดับต่ำ	ระดับปานกลาง	ระดับสูง
10	10 – 40	11 - 20	21 – 30	31 -40

3.6.5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วงก่อนและหลังเสร็จสิ้นการทดลอง 6 สัปดาห์ ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้ สถิติที (independent samples t-test)

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ และ 2) เพื่อเสนอโปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งในบทนี้มีผลการศึกษาที่มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ นี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) มีเป้าหมายเพื่อค้นหาแนวทางการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบ ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ โดยมุ่งเน้นการศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชน นอกระบบ ในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งในกระบวนการศึกษานี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบเนื้อหาในการศึกษาข้อมูล ประกอบด้วย 1) การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ เป็นการศึกษาปัจจัยด้านบุคคลและปัจจัยเสี่ยงของเด็กและเยาวชนนอกระบบ ซึ่งทำการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณกับเด็กและเยาวชนนอกระบบ อายุ 13-18 ปี จำนวน 144 คน และกลุ่มทดลองประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง (Experimental group) จำนวน 60 คน ที่ได้รับการฝึกโปรแกรม ทักษะชีวิตเพื่อลดพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนกลุ่มควบคุม (Control group) ไม่ได้รับโปรแกรม แต่จะได้รับแผนพับให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและผลกระทบของแอลกอฮอล์ และ 2) การนำเสนอโปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

ผลการศึกษาในบทนี้ เป็นการนำเสนอพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแทน

เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา อายุ 13-18 ปี จำนวน 144 คน โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคล เกี่ยวกับความเชื่อและการรับรู้ และทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ใช้สถิติพรรณนาความ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยมีผลการวิจัยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

		n = 144 คน	
	ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ			
	ชาย	81	56.3
	หญิง	63	43.8
	รวม	144	100.0
2.อายุ			
	11 ปี	1	.7
	13 ปี	3	2.1
	14 ปี	2	1.4
	15 ปี	38	26.4
	16 ปี	46	31.9
	17 ปี	36	25.0
	18 ปี	18	12.5
	รวม	144	100.0
3.สถานภาพ			
	โสด	133	92.4
	สมรส	11	7.6
	แยกกันอยู่	-	-
	แยกกันอยู่/หย่าร้าง	-	-
	หม้าย	-	-
	รวม	144	100.0

ตารางที่ 4.1. ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
n = 144 คน		
ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
4.กำลังศึกษาอยู่ในระดับ		
ชั้นประถมศึกษา	3	2.1
ประถมศึกษา	1	.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	62	43.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย	74	51.4
ไม่ได้เรียน	4	2.8
รวม	144	100.0
5.ผลการเรียนครั้งล่าสุด		
ต่ำกว่า 2.00	1	.7
2.01 – 2.50	14	9.7
2.51 – 3.00	82	56.9
มากกว่า 3.00 ขึ้นไป	43	29.9
ไม่ได้เรียน	4	2.8
รวม	140	97.2
6.อาชีพ		
รับจ้าง/ลูกจ้าง	52	36.1
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	16	11.1
เกษตรกร	35	24.3
ไม่มีอาชีพ	41	28.5
อื่นๆ ระบุ	-	-
รวม	144	100.0
7.สถานภาพครัวเรือนของเยาวชน		
อาศัยอยู่กับบิดา มารดา	132	91.7
อาศัยอยู่กับผู้ปกครอง (หมายถึงผู้ที่ดูแลท่านที่ไม่ใช่บิดามารดา)	5	3.5
อาศัยอยู่กับบิดา	2	1.4
อาศัยอยู่กับมารดา	4	2.8
อื่นๆ โปรดระบุ...พักกับแฟน	1	.7

ตารางที่ 4.1. ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
n = 144 คน		
รวม	144	100.0
8.สถานภาพบิดามารดา		
อยู่ด้วยกัน	120	83.3
หย่าร้าง	4	2.8
แยกกันอยู่ (ไม่ได้หย่าร้าง)	20	13.9
เสียชีวิต	-	-
รวม	144	100.0
9.แหล่งของรายได้ที่ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน		
บิดา มารดา	53	36.8
ผู้ปกครอง (หมายถึงผู้ดูแลท่านที่ไม่ใช่บิดามารดา)	3	2.1
การทำงาน	88	61.1
อื่นๆ โปรดระบุ		
รวม	144	100.0
10.รายรับต่อเดือน		
ต่ำกว่า 1,500 บาท	31	21.5
1,501 – 2,000 บาท	5	3.5
2,001 – 2,500 บาท	-	-
2,501 – 3,000 บาท	3	2.1
มากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป	105	72.9
รวม	144	100.0
11.รายจ่ายต่อเดือน		
ต่ำกว่า 1,500 บาท	34	23.6
1,501 – 2,000 บาท	2	1.4
2,001 – 2,500 บาท	-	-
2,501 – 3,000 บาท	3	2.1
มากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป	105	72.9
รวม	144	100.0

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

	n = 144 คน		
ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ	
12.จำนวนสมาชิกครัวเรือน			
อยู่คนเดียว	-	-	
2 – 3 คน	113	78.5	
4 – 5 คน	23	16.0	
6 คนขึ้นไป	8	5.6	
รวม	144	100.0	
13. ครัวเรือนมีผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			
มี	144	100.0	
ไม่มี	-	-	
รวม	144	100.0	
13.จำนวนผู้ดื่มในครัวเรือน			
2 คน	76	52.8	
3 คน	66	45.8	
4 คน	2	1.4	
รวม	144	100.0	
14.เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก			
10 ปี	1	.7	
11 ปี	1	.7	
12 ปี	7	4.9	
13 ปี	19	13.2	
14 ปี	41	28.5	
15 ปี	58	40.3	
16 ปี	13	9.0	
17 ปี	4	2.8	
รวม	144	100.0	

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

	จำนวน	ร้อยละ
n = 144 คน		
ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
15.ค่าใช้จ่ายในการเติมเครื่องเติมแอลกอฮอล์แต่ละครั้ง		
ต่ำกว่า 200 บาท	90	62.5
201 – 300 บาท	38	26.4
301 – 400 บาท	6	4.2
400 บาทขึ้นไป	10	6.9
รวม	144	100.0
16. เครื่องเติมแอลกอฮอล์ที่นิยมเติม (เลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ)		
เปียร์	52	20.2%
สุราสี	83	32.2%
สุราขาว	123	47.7%
รวม	258	100.0%
17.ในช่วงปีที่ผ่านมาท่านเติมเครื่องเติมแอลกอฮอล์บ่อยแค่ไหน		
เดือนละครั้ง หรือน้อยกว่า	5	3.5
2 -4 ครั้ง / เดือน	34	23.6
2-4 ครั้ง / สัปดาห์	105	72.9
4 ครั้งขึ้นไป / สัปดาห์	-	-
รวม	144	100.0
18.ในช่วงปีที่ผ่านมา ท่านเติมเครื่องเติมแอลกอฮอล์ปริมาณเท่าไรต่อครั้ง		
เปียร์ 1 – 1.5 กระป๋อง = เปียร์ 1/2 - 3/4 ขวด หรือ เหล้า 1 – 2 ฝา	1	.7
เปียร์ 2 – 3 กระป๋อง = เปียร์ 1 – 1.5 ขวด หรือเหล้า 1/4 แบน	27	18.8
เปียร์ 3.5 – 4 กระป๋อง = เปียร์ 2 ขวด หรือเหล้า 1/2 แบน	78	54.2
เปียร์ 5 – 7 กระป๋อง = เปียร์ 3 - 4 ขวด หรือเหล้า 3/ 4 แบน	15	10.4

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

n = 144 คน		
ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เบียร์ 7 กระป๋องขึ้นไป = เบียร์ 4 ขวดขึ้นไป หรือเหล้า 1 แบนขึ้นไป	23	16.0
รวม	144	100.0
19.เหตุผลส่วนใหญ่ในการดื่มแอลกอฮอล์ของท่านคือ		
อยากทดลองดื่ม	13	9.0
ดื่มเมื่อมีปัญหา	8	5.6
ดื่มเมื่อมีงานเลี้ยงสังสรรค์	38	26.4
เพื่อเข้าสังคมและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน	35	24.3
ดื่มเพื่อความสนุกสนาน	34	23.6
เพื่อนชวน	16	11.1
รวม	144	100.0
20.ส่วนใหญ่ท่านดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกับบุคคลใด		
ดื่มคนเดียว	3	2.1
เพื่อน	134	93.1
คนในครอบครัว	7	4.9
รวม	144	100.0
21.ส่วนใหญ่ท่านดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วงเวลาไหน		
ช่วงเช้า (06.00-11.59 น.)	-	-
พักเที่ยง (12.00-13.00 น.)	-	-
ช่วงบ่าย (13.01-16.00 น.)	-	-
ช่วงเย็น (16.00-20.00 น.)	141	97.9
ช่วงก่อนเที่ยงคืน (20.01-23.59 น.)	3	2.1
รวม	144	100.0

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

	n = 144 คน	
ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
22.สถานที่ใดที่ท่านนิยมดื่มแอลกอฮอล์		
ที่พักอาศัยส่วนตัว	4	2.8
ที่พักของเพื่อน	116	80.6
ที่พักของคนในครอบครัว	3	2.1
ร้านอาหาร	21	14.6
รวม	144	100.0

จากตารางที่ 4.1 ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เยาวชนนอกระบบการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 144 คน ผลการศึกษาพบว่า

เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.3 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 43.8

อายุ เยาวชนส่วนใหญ่อายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.9 รองลงมา คือ อายุ 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.4 และจำนวนน้อยที่สุด คือ อายุ 11 ปี คิดเป็นร้อยละ .7 ตามลำดับ

สถานภาพ เยาวชนส่วนใหญ่สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 92.4 และสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 7.6

ระดับการศึกษา เยาวชนส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (การศึกษานอกระบบ) คิดเป็นร้อยละ 51.4 รองลงมา คือกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 43.1 และจำนวนน้อยที่สุด คือ กำลังศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ .7 ตามลำดับ

ผลการเรียนครั้งล่าสุด เยาวชนส่วนใหญ่มีระดับผลการเรียนครั้งล่าสุด 2.51 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 56.9 รองลงมามีผลการเรียน มากกว่า 3.00 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 29.9 และจำนวนน้อยที่สุด คือ ผลการเรียนต่ำกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ .7 ตามลำดับ

อาชีพ เยาวชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง/ลูกจ้าง คิดเป็นร้อยละ 36.1 รองลงมาคือ ไม่มีอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 28.5 และจำนวนน้อยที่สุด คือ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 11.1 ตามลำดับ

สถานภาพครัวเรือนของเยาวชน เยาวชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดา มารดา คิดเป็นร้อยละ 91.7 รองลงมา คือ อาศัยอยู่กับผู้ปกครอง (หมายถึงผู้ที่ดูแลท่านที่ไม่ใช่บิดามารดา) คิดเป็นร้อยละ 3.5 และจำนวนน้อยที่สุด คือ พักกับแฟน คิดเป็นร้อยละ .7

สถานภาพบิดามารดา บิดามารดาของเยาวชนส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 83.3 รองลงมา คือ แยกกันอยู่ (ไม่ได้หย่าร้าง) คิดเป็นร้อยละ 13.9 และจำนวนน้อยที่สุด หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 2.8 ตามลำดับ

แหล่งของรายได้ที่ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน แหล่งรายได้ของเยาวชนส่วนใหญ่มาจากการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 61.1 รองลงมา คือ รายได้มาจากบิดา มารดา คิดเป็นร้อยละ 36.8 และจำนวนน้อยที่สุด ผู้ปกครอง (หมายถึงผู้ดูแลท่านที่ไม่ใช่บิดามารดา) คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

รายรับต่อเดือน เยาวชนส่วนใหญ่มีรายรับต่อเดือนมากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 72.9 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.5 และจำนวนน้อยที่สุด คือ 2,501 – 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

รายจ่ายต่อเดือน เยาวชนส่วนใหญ่มีรายจ่ายต่อเดือนมากกว่า 3,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 72.9 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 1,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.6 และจำนวนน้อยที่สุด คือ 1,501 – 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.4 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกครัวเรือน สมาชิกครัวเรือนของเยาวชนส่วนใหญ่มีจำนวน 2 – 3 คน คิดเป็นร้อยละ 78.5 รองลงมา คือ จำนวน 4 – 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.0 และจำนวนน้อยที่สุดคือ 6 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.6 ตามลำดับ

ผู้ดื่มแอลกอฮอล์ในครัวเรือน ครัวเรือนของเยาวชนทั้งหมดมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 100

จำนวนผู้ดื่มในครัวเรือน ครัวเรือนของเยาวชนส่วนใหญ่มีการดื่มจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมา คือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 และจำนวนน้อยที่สุด คือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.4 ตามลำดับ

เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรก เยาวชนส่วนใหญ่เริ่มดื่มครั้งแรกเมื่ออายุ 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.3 รองลงมา คือ อายุ 14 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.5 และจำนวนน้อยที่สุดมีค่าเท่ากัน 2 กลุ่ม คือ อายุ 10 ปี และ 11 ปี คิดเป็นร้อยละ .7 ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละครั้ง เยาวชนส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายแต่ละครั้งต่ำกว่า 200 บาท คิดเป็นร้อยละ 62.5 รองลงมา คือ 201 – 300 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.4 และจำนวนน้อยที่สุด คือ 301 – 400 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.2 ตามลำดับ

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นิยมดื่ม เยาวชนส่วนใหญ่นิยมดื่มสุราขาว คิดเป็นร้อยละ 47.7 รองลงมาคือ สุราสี คิดเป็นร้อยละ 32.2 และจำนวนน้อยที่สุด คือ เบียร์ คิดเป็นร้อยละ 20.2 ตามลำดับ

ในช่วงปีที่ผ่านมาท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ่อยแค่ไหน เยาวชนส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2-4 ครั้ง / สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 72.9 รองลงมา คือ ดื่ม 2 -4 ครั้ง / เดือน คิดเป็นร้อยละ 23.6 และจำนวนน้อยที่สุด คือ เดือนละครั้ง หรือน้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ 3.5 ตามลำดับ

ในช่วงปีที่ผ่านมา ท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปริมาณเท่าไรต่อครั้ง เยาวชนส่วนใหญ่ดื่มเบียร์ 3.5 – 4 กระป๋อง = เบียร์ 2 ขวด หรือเหล้า 1/2 แบนคิดเป็นร้อยละ 54.2 รองลงมา คือ ดื่มเบียร์ 2 – 3 กระป๋อง =เบียร์ 1 – 1.5 ขวด หรือเหล้า 1/4 แบน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และจำนวนน้อยที่สุด คือ ดื่มเบียร์ 1 – 1.5 กระป๋อง = เบียร์ 1/2 - 3/4 ขวด หรือ เหล้า 1 – 2 ฝา คิดเป็นร้อยละ .7 ตามลำดับ

เหตุผลส่วนใหญ่ในการดื่มแอลกอฮอล์ของท่านคือ เยาวชนส่วนใหญ่มีเหตุผลในการดื่มคือ ดื่มเมื่อมีงานเลี้ยงสังสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 26.4 รองลงมาคือ เพื่อเข้าสังคมและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 24.3 และจำนวนน้อยที่สุด คือ ดื่มเมื่อมีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 5.6 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่ท่านดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกับบุคคลใด เยาวชนส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 93.1 รองลงมา คือ ดื่มกับคนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 4.9 และจำนวนน้อยที่สุด คือ ดื่มคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

ช่วงเวลาในการดื่ม เยาวชนส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเย็น (16.00-20.00 น.) คิดเป็นร้อยละ 97.9 และช่วงก่อนเที่ยงคืน (20.01-23.59 น.) คิดเป็นร้อยละ 2.1

สถานที่ดื่ม เยาวชนส่วนใหญ่นิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่พักของเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 80.6 รองลงมา คือ ร้านอาหาร คิดเป็นร้อยละ 14.6 และจำนวนน้อยที่สุด คือ ที่พักของคนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลความเชื่อและการรับรู้ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

n = 144 คน

ข้อความ	\bar{X}	SD.	แปลผล
1. เด็กและเยาวชนมักรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานเลี้ยงสังสรรค์	3.24	.798	เห็นด้วย
2. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะช่วยลดความโกรธหรือความคับข้องใจของบุคคลที่ดื่ม	2.76	.750	เห็นด้วย

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลความเชื่อและการรับรู้ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ต่อ)

n = 144 คน

ข้อความ	\bar{X}	SD.	แปลผล
3. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น	2.94	.243	เห็นด้วย
4. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ช่วยลดความวิตกกังวลในการเข้าสังคมได้	2.95	.216	เห็นด้วย
5. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ชีวิตมีสีสัน	2.97	.636	เห็นด้วย
6. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นความท้าทาย น่าทดลอง	3.06	.539	เห็นด้วย
7. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ชีวิตมีความสุข	3.16	.483	เห็นด้วย
8. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะทำให้นอนหลับสบายขึ้น	2.62	.783	เห็นด้วย
9. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้สมองทำงานแจ่มใสทำงานได้ดีขึ้น	2.40	.492	ไม่เห็นด้วย
10. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้สามารถลืมความทุกข์ที่เผชิญอยู่ได้	2.44	.498	ไม่เห็นด้วย
รวม	2.85	.543	เห็นด้วย

จากตาราง 4.2 ข้อมูลความเชื่อและการรับรู้ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน พบว่า ผลรวมข้อมูลความเชื่อและการรับรู้ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 2.85$, $SD = .543$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เยาวชนเห็นด้วยกับข้อมูลที่ว่าเด็กและเยาวชนมักรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานเลี้ยงสังสรรค์ อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.24$, $SD = .798$) รองลงมา คือ เยาวชนเห็นด้วยกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ชีวิตมีความสุข ($\bar{X} = 3.16$, $SD = .483$) และเยาวชนไม่เห็นด้วยกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้สมองทำงานแจ่มใสทำงานได้ดีขึ้น อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.40$, $SD = .492$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทัศนคติในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

	n = 144 คน		
ข้อความ	\bar{X}	SD.	แปลผล
1. งานเลี้ยงสังสรรค์ในกลุ่มเพื่อนจะหมดสนุกทันที ถ้าไม่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	3.38	.486	เห็นด้วย อย่างยิ่ง
2. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มีผลใดๆ ต่อการเรียน	2.27	.446	ไม่เห็นด้วย
3. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มักจะมีเหตุการณ์อื่นร่วมด้วย เช่น พุดคุย ร้องเพลง การขับแข่งรถจักรยานยนต์	3.03	.275	เห็นด้วย
4. การพบปะเพื่อนในงานเลี้ยงสังสรรค์ทำให้มีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น	2.92	.418	เห็นด้วย
5. แม้ไม่มีงานเลี้ยงสังสรรค์เยาวชนก็ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้	2.91	.391	เห็นด้วย
6. เยาวชนมักจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานเลี้ยงสังสรรค์ในปริมาณที่มากขึ้นกว่าการดื่มในช่วงเวลาปกติ	3.13	.446	เห็นด้วย
7. การทดลองดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ใช่เรื่องเสียหาย	2.97	.263	เห็นด้วย
8. การรวมกลุ่มเพื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้มีเพื่อนมากขึ้น	2.96	.390	เห็นด้วย
9. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เหมาะสมสามารถบำรุงร่างกายให้สุขภาพแข็งแรง	2.94	.230	เห็นด้วย
10. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องปกติธรรมดาของคนทั่วไป	2.99	.289	เห็นด้วย
รวม	2.95	.363	เห็นด้วย

จากตาราง 4.3 ข้อมูลทัศนคติในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน พบว่า ผลรวมข้อมูลทัศนคติในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{X} = 2.95$, SD. = .363) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เยาวชนมีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่งว่างานเลี้ยงสังสรรค์ในกลุ่มเพื่อนจะหมดสนุกทันที ถ้าไม่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.38$, SD. = .486) รองลงมา คือ เยาวชนมักจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานเลี้ยงสังสรรค์ในปริมาณที่มากขึ้นกว่าการดื่มในช่วงเวลาปกติ ($\bar{X} = 3.13$, SD. = .446) และเยาวชนไม่เห็นด้วยกับความคิดที่ว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มีผลใดๆ ต่อการเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.27$, SD. = .446) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกด้านเศรษฐกิจ

n = 144 คน

ข้อความ	\bar{X}	SD.	แปลผล
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ			
1. หากท่านมีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้นจากเงินที่ได้รับประจำในแต่ละเดือน ท่านจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร	3.74	.567	ดื่มบ่อยขึ้น
2. หากท่านมีรายได้น้อยลง ท่านจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร	2.92	.267	ดื่มเท่าเดิม
3. หากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ราคาสูงขึ้นท่านจะยังคงดื่มอย่างไร	2.90	.307	ดื่มเท่าเดิม
4. หากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีราคาถูกลงท่านจะยังคงดื่มอย่างไร	3.72	.575	ดื่มบ่อยขึ้น
5. หากท่านมีหนี้สิน หรือภาระที่ต้องใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มขึ้นท่าน จะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร	2.17	.380	ดื่มน้อยลง
รวม	3.09	.419	ดื่มเท่าเดิม

จากตารางที่ 4.4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 144 คน พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีผลต่อการดื่มของเยาวชนในระดับการดื่มเท่าเดิม ($\bar{X} = 3.09$, SD. = .419) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า หากมีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้นจากเงินที่ได้รับประจำในแต่ละเดือนจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีผลทำให้ดื่มบ่อยขึ้น อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.74$, SD. = .567) รองลงมา คือ หากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีราคาถูกลงจะทำให้ดื่มบ่อยขึ้น ($\bar{X} = 3.72$, SD. = .575) และหากมีหนี้สิน หรือภาระที่ต้องใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มขึ้นท่านจะดื่มน้อยลง อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.17$, SD. = .380) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกด้านผลิตภัณฑ์/

การตลาด

n = 144 คน

ข้อความ	\bar{X}	SD.	แปลผล
ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์/การตลาด			
1. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีการโฆษณาว่ามีรสชาติดีทำให้ท่านมีความต้องการดื่มในปริมาณใด	3.73	.582	ดื่มบ่อยขึ้น

4.5 ตารางข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกด้านผลิตภัณฑ์/
การตลาด (ต่อ)

n = 144 คน

ข้อความ	\bar{X}	SD.	แปลผล
2. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีบรรจุภัณฑ์สวยงามโดดเด่น ทำให้ท่านมีความต้องการดื่มอย่างไร	3.69	.651	ดื่มบ่อยขึ้น
3. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีราคาที่เหมาะสมเมื่อ เปรียบเทียบกับยี่ห้ออื่นทำให้ท่านรู้สึกต้องการดื่มอย่างไร	3.70	.638	ดื่มบ่อยขึ้น
4. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีการจัดโปรโมชั่นตามงาน เทศกาลต่างๆ เช่น ลานเบียร์ หรือ ตามสถานบันเทิง ทำ ให้ท่านมีความต้องการดื่มอย่างไร	3.72	.608	ดื่มบ่อยขึ้น
5. ท่านคิดว่าการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้คน ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้นอย่างไร	3.77	.538	ดื่มบ่อยขึ้น
รวม	3.72	.603	ดื่มบ่อยขึ้น

จากตารางที่ 4.5 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 144 คน พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์/การตลาดมีผลต่อการดื่มของเยาวชนในระดับการดื่มบ่อยขึ้น ($\bar{X} = 3.72$, SD. = .603) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้คนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ่อยขึ้น อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.77$, SD. = .538) รองลงมา คือ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีการโฆษณาว่ามีรสชาติดีทำให้มีความต้องการดื่มบ่อยขึ้น ($\bar{X} = 3.73$, SD. = .582) และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีบรรจุภัณฑ์สวยงามโดดเด่น ทำให้มีความต้องการดื่มบ่อยขึ้น อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.69$, SD. = .651) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกด้านครอบครัว

n = 144 คน

ข้อความ	\bar{X}	SD.	แปลผล
ด้านครอบครัว			
1. พ่อแม่ หรือญาติที่มีการดื่มในครัวเรือนทำให้ท่านมี ความต้องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร	3.74	.591	ดื่มบ่อยขึ้น
2. หากพ่อแม่หรือคนในครอบครัวของท่านไม่ดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ทำให้ท่านต้องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	2.13	.340	ดื่มน้อยลง

ตารางที่ 4.6 ตารางข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกด้านครอบครัว
(ต่อ)

n = 144 คน

ข้อความ	\bar{X}	SD.	แปลผล
3. แรงสนับสนุน (การไม่ห้าม หรือไม่บอกกล่าวเตือนเรื่อง การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์) ของพ่อแม่ส่งผลต่อ พฤติกรรมการดื่มของท่านอย่างไร	3.69	.651	ดื่มบ่อยขึ้น
4. แรงสนับสนุนจากครอบครัว หรือญาติ เช่น การบอก กล่าวตักเตือน หรือการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันมีผลต่อ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของท่านอย่างไร	2.17	.432	ดื่มน้อยลง
5. การลงโทษด้วยความรุนแรง หรือกฎระเบียบที่เข้มงวด จากพ่อแม่ หรือครอบครัวมีผลต่อการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของท่านอย่างไร	3.15	.766	ดื่มเท่าเดิม
รวม	2.97	.556	ดื่มเท่าเดิม

จากตารางที่ 4.6 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 144 คน พบว่า ด้านครอบครัวมีผลต่อการดื่มของเยาวชนในระดับการดื่มเท่าเดิม ($\bar{X} = 2.97$, SD. = .556) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า พ่อแม่ หรือญาติที่มีการดื่มในครัวเรือนทำให้เยาวชนมีความต้องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ่อยขึ้น อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.74$, SD. = .591) รองลงมา คือ แรงสนับสนุน (การไม่ห้าม หรือไม่บอกกล่าวเตือนเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์) ของพ่อแม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ่อยขึ้น ($\bar{X} = 3.69$, SD. = .651) และหากพ่อแม่หรือคนในครอบครัวของท่านไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้ต้องการดื่มแอลกอฮอล์น้อยลง อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.13$, SD. = .340) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกด้านเพื่อน

n = 144 คน

ข้อความ	\bar{X}	SD.	แปลผล
ด้านเพื่อน			
1. หากเพื่อนในกลุ่มของท่านไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มของท่านอย่างไร	2.91	.486	ดื่มเท่าเดิม
2. หากเพื่อนในกลุ่มของท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มของท่านอย่างไร	3.59	.684	ดื่มบ่อยขึ้น

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกด้านเพื่อน (ต่อ)

n = 144 คน

ข้อความ	\bar{X}	SD.	แปลผล
3. การชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากเพื่อนมีผลต่อพฤติกรรมการดื่มของท่านอย่างไร	3.58	.705	ดื่มบ่อยขึ้น
4. การพบปะสังสรรค์ในกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มของท่านอย่างไร	3.65	.629	ดื่มบ่อยขึ้น
5. การอยากเป็นส่วนหนึ่ง หรือการได้รับการยอมรับในกลุ่มเพื่อน ส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มของท่านอย่างไร	3.38	.710	ดื่มบ่อยขึ้น
รวม	3.42	.642	ดื่มบ่อยขึ้น

จากตารางที่ 4.7 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 144 คน พบว่า ด้านเพื่อนมีผลต่อการดื่มของเยาวชนในระดับการดื่มบ่อยขึ้น ($\bar{X} = 3.42$, SD. = .642) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การพบปะสังสรรค์ในกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ่อยขึ้น อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.65$, SD. = .629) รองลงมา คือ หากเพื่อนในกลุ่มของท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มบ่อยขึ้น ($\bar{X} = 3.59$, SD. = .684) และหากเพื่อนในกลุ่มของไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเท่าเดิม อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.91$, SD. = .486) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำแนกด้านชุมชน

n = 144 คน

ข้อความ	\bar{X}	SD.	แปลผล
ด้านชุมชน			
1. กฎระเบียบของชุมชน เช่น การมีป้ายห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานบุญประเพณีมีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของท่านอย่างไร	2.19	.458	ดื่มน้อยลง
2. สภาพแวดล้อมในชุมชนที่มีผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของท่านอย่างไร	2.21	.486	ดื่มน้อยลง

ตารางที่ 4.8 ตารางข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ จำแนกด้านชุมชน
(ต่อ)

n = 144 คน

ข้อความ	\bar{X}	SD.	แปลผล
3. สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น มีร้านค้าในชุมชนที่จำหน่าย และเข้าถึงการซื้อเครื่องตีแอลกอฮอล์ได้สะดวกมีผลต่อพฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของท่านอย่างไร	3.70	.638	ตีบ่อยขึ้น
4. ผู้นำชุมชนที่มีความเข้มแข็งร่วมผลักดันมาตรการการป้องกันการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง มีผลต่อพฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของท่านอย่างไร	2.47	.554	ตีน้อยลง
5. การรณรงค์ตีป้ายประชาสัมพันธ์ หรือการรณรงค์ประกาศเสียงตามสายวิทยุชุมชนในเรื่องมาตรการป้องกันการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชน มีผลต่อพฤติกรรมการตีของท่านอย่างไร	2.51	.637	ตีน้อยลง
รวม	2.64	.557	ตีเท่าเดิม

จากตารางที่ 4.8 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 144 คน พบว่า ด้านชุมชนมีผลต่อการตีของเยาวชนในระดับการตีเท่าเดิม ($\bar{X} = 2.64$, SD. = .557) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น มีร้านค้าในชุมชนที่จำหน่าย และเข้าถึงการซื้อเครื่องตีแอลกอฮอล์ได้สะดวกมีผลต่อพฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของเยาวชนให้ตีบ่อยขึ้น อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.70$, SD. = .638) รองลงมา คือ หากเพื่อนในกลุ่มของท่านตีเครื่องตีแอลกอฮอล์จะส่งผลต่อพฤติกรรมการตีบ่อยขึ้น ($\bar{X} = 3.59$, SD. = .684) และผู้นำชุมชนที่มีความเข้มแข็งร่วมผลักดันมาตรการการป้องกันการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง มีผลต่อพฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์น้อยลง อยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.47$, SD. = .554) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ผลรวมรายด้านข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

n = 144 คน

ข้อความ	\bar{X}	SD.	แปลผล
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	3.09	.419	ดื่มเท่าเดิม
ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์/การตลาด	3.72	.603	ดื่มบ่อยขึ้น
ด้านครอบครัว	2.97	.556	ดื่มเท่าเดิม
ด้านเพื่อน	3.42	.642	ดื่มบ่อยขึ้น
ด้านชุมชน	2.64	.557	ดื่มเท่าเดิม
รวม	3.16	.555	ดื่มเท่าเดิม

จากตารางที่ 4.9 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 144 คน พบว่า ผลรวมทั้งหมดผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในระดับการดื่มเท่าเดิม ($\bar{X} = 3.16$, SD. = .555) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์/การตลาดมีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มของเยาวชนดื่มบ่อยขึ้น อยู่ในระดับสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.72$, SD. = .603) รองลงมา คือ ด้านเพื่อนมีผลต่อพฤติกรรมการดื่มบ่อยขึ้น ($\bar{X} = 3.42$, SD. = .642) และด้านชุมชนมีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนเท่าเดิม อยู่ในระบับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.64$, SD. = .557) ตามลำดับ

สำหรับจากการเก็บข้อมูลกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย กิจกรรมการฝึกทั้งหมด 12 ชุดกิจกรรม ใช้เวลาในการ ฝึก 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชุดกิจกรรม จำนวน 60 คน และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมแต่ได้รับเอกสารให้ความรู้สัปดาห์แรก จำนวน 60 คน ผลการศึกษา มีรายละเอียดดังตารางที่ 4.10 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลทั่วไปของเยาวชนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ข้อมูลทั่วไป	n = 120 คน				χ^2	p
	กลุ่มทดลอง (n=60 คน)		กลุ่มควบคุม (n=60 คน)			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เพศ					.035 ^a	.852
ชาย	36	60.0	37	61.7		
หญิง	24	40.0	23	38.3		
อายุ (ปี)						
อายุ 11 – 13 ปี	4	3.3	4	3.3	1.755 ^a	.416
อายุ 14 – 16 ปี	26	21.7	33	27.5		
อายุ 17 -19 ปี	30	25.0	23	19.2		
สถานภาพ						
โสด	51	85.0	53	88.3	.288 ^a	.591
สมรส	9	15.0	7	11.7		
การศึกษา						
มัธยมศึกษาตอนต้น กศน.	19	31.7	27	45.0	2.256 ^a	.133
มัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.	41	68.3	33	55.0		
ผลการเรียน						
เกรดเฉลี่ย 2.00 – 2.50	10	16.7	13	21.7	1.258 ^a	.533
เกรดเฉลี่ย 2.51 – 3.00	32	53.3	34	56.7		
เกรดเฉลี่ย 3.01 – 3.50	18	30.0	13	21.7		
เกรดเฉลี่ย 3.50 – 4.00	-	-	-	-		
อาชีพ						
รับจ้าง/ลูกจ้าง	23	38.3	19	31.7	1.020 ^a	.796
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	7	11.7	6	10.0		
เกษตรกร	13	21.7	17	28.3		
ไม่มีอาชีพ	17	28.3	18	30.0		

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลทั่วไปของเยาวชนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	n = 120 คน				χ^2	p
	กลุ่มทดลอง (n=60 คน)		กลุ่มควบคุม (n=60 คน)			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
สถานภาพครัวเรือน						
อาศัยอยู่กับบิดามารดา	47	78.3	56	93.3	8.898 ^a	.064
อาศัยอยู่กับผู้ปกครอง (ผู้ดูแลที่ไม่ใช่บิดามารดา)	8	13.3	1	1.7		
อาศัยอยู่กับบิดา	1	1.7	2	3.3		
อาศัยอยู่กับมารดา	9	6.7	1	1.7		
สถานภาพบิดามารดา						
อยู่ด้วยกัน	46	76.7	53	88.3	6.162 ^a	.104
หย่าร้าง	5	8.3	1	1.7		
แยกกันอยู่ (ไม่ได้หย่าร้าง)	6	10.0	6	10.0		
เสียชีวิต	3	5.0	-	-		
แหล่งรายได้						
บิดามารดา	21	35.0	24	40.0	1.552 ^a	.460
ผู้ปกครอง (ผู้ดูแลที่ไม่ใช่บิดามารดา)	1	1.7	3	5.0		
การทำงาน	38	63.3	33	55.0		
จำนวนรายได้ต่อเดือนที่ได้รับ						
1,000 – 2,000 บาท	13	21.7	9	15.0	4.466 ^a	.347
2,001 – 3,000 บาท	6	10.0	5	8.3		
3,001 – 4,000 บาท	2	3.3	8	13.3		
4,001 – 5,000 บาท	11	18.3	10	16.7		
5,001 บาทขึ้นไป	28	46.7	28	46.7		

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลทั่วไปของเยาวชนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	n = 120 คน				χ^2	p
	กลุ่มทดลอง (n=60 คน)		กลุ่มควบคุม (n=60 คน)			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
จำนวนรายจ่าย						
ต่ำกว่า 1,000 บาท	6	10.0	3	5.0	13.204 ^a	.022 ^{**}
1,001 – 2,000 บาท	7	11.7	8	13.3		
2,001 – 3,000 บาท	8	13.3	5	8.3		
3,001 – 4,000 บาท	2	3.3	12	20.0		
4,001 – 5,000 บาท	12	20.0	18	30.0		
มากกว่า 5,001 บาทขึ้นไป	25	41.7	14	23.3		
จำนวนสมาชิกครัวเรือน						
2 - 3 คน	34	56.7	43	71.7	4.300 ^a	.116
4 - 5 คน	19	31.7	15	25.0		
6 คนขึ้นไป	7	11.7	2	3.3		
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ดื่ม						
1 - 2 คน	54	90.0	48	80.0	2.353 ^a	.125
3 - 4 คน	6	10.0	12	20.0		
อายุที่เริ่มดื่มแอลกอฮอล์						
อายุ 10 – 12 ปี	11	18.3	9	15.0	.700 ^a	.705
อายุ 13 – 15 ปี	46	76.7	46	76.7		
อายุ 16 – 18 ปี	3	5.0	5	8.3		
ค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์						
ต่ำกว่า 100 บาท	18	30.0	23	38.3	4.760 ^a	.190
101 – 150 บาท	7	11.7	8	13.3		
151 - 200 บาท	23	38.3	25	41.7		
201 – 250 บาท	-	-	-	-		

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลทั่วไปของเยาวชนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	n = 120 คน				χ^2	p
	กลุ่มทดลอง (n=60 คน)		กลุ่มควบคุม (n=60 คน)			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
251 บาทขึ้นไป	12	20.0	4	6.7		
ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นิยมดื่ม						
เบียร์	17	28.3	18	30.0	.390 ^a	.983
สุราสี	9	15.0	9	15.0		
สุราขาว	28	46.7	27	45.0		
สปาย	4	6.7	3	5.0		
สาโท	2	3.3	3	5.0		
ความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์						
เดือนละครั้งหรือน้อยกว่า	14	23.3	17	28.3	.443 ^a	.801
2 - 4 ครั้ง/เดือน	15	25.0	15	25.0		
2 - 4 ครั้ง/สัปดาห์	31	51.7	28	46.7		
ปริมาณการดื่ม						
เบียร์ 1-1.5 กระป๋อง = เบียร์ 1/2-3/4ขวด หรือเหล้า 1-2 ฝา	18	30.0	19	31.7	.808 ^a	.848
เบียร์ 2 - 3 กระป๋อง = เบียร์ 1 - 1.5 ขวด หรือ เหล้า 1/4 แบน	11	18.3	14	23.3		
เบียร์ 3.5 - 4 กระป๋อง = เบียร์ 2 ขวด หรือเหล้า 1/2 แบน	21	35.0	17	28.3		
เบียร์ 5 - 7 กระป๋อง = เบียร์ 3 - 4 ขวด หรือ 3/4 แบน	10	16.7	10	16.7		

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลทั่วไปของเยาวชนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	n = 120 คน				χ^2	p
	กลุ่มทดลอง (n=60 คน)		กลุ่มควบคุม (n=60 คน)			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
เหตุผลที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์						
อยากทดลองดื่ม	11	18.3	10	16.7	4.490 ^a	.722
ดื่มเมื่อมีปัญหา	3	5.0	1	1.7		
ดื่มเมื่อมีงานเลี้ยงสังสรรค์	15	25.0	12	20.0		
เพื่อเข้าสังคมและเป็นที่ยอมรับ ในกลุ่มเพื่อน	11	18.3	18	30.0		
ดื่มเพื่อความสนุกสนาน	13	21.7	9	15.0		
เพื่อนชวน	5	8.3	8	13.3		
คนในครอบครัวชักชวน	1	1.7	1	1.7		
ดื่มประจำ ไม่เกี่ยวข้องกับสาเหตุ ใดๆ	1	1.7	1	1.7		
ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกับใคร						
ดื่มคนเดียว	4	6.7	4	6.7	.327 ^a	.849
เพื่อน	50	83.3	48	80.0		
คนในครอบครัว	6	10.0	8	13.3		
ช่วงเวลา queดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์						
ช่วงบ่าย (13.00 - 16.00 น.)	1	1.7	1	1.7	.904 ^a	.824
ช่วงเย็น (16.00 - 20.00 น.)	54	90.0	51	85.0		
ช่วงก่อนเที่ยงคืน (20.00 - 24.00 น.)	4	6.7	7	11.7		
ช่วงหลังเที่ยงคืน (24.00 - 06.00 น.)	1	1.7	1	1.7		

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลทั่วไปของเยาวชนชนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง (n=60 คน)		กลุ่มควบคุม (n=60 คน)		χ^2	p
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
	สถานที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์					
ที่פקอาศัยส่วนตัว	6	10.0	12	20.0	6.314 ^a	.177
ที่פקของเพื่อน	41	68.3	43	71.7		
ที่פקของคนในครอบครัว	4	6.7	2	3.3		
ร้านอาหาร	7	11.7	3	5.0		
สถานบันเทิง	2	3.3	-	-		

จากตารางที่ 4.10 ข้อมูลโดยทั่วไปของเยาวชนนอกระบบการศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวน 120 คน พบว่า

กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรม

เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60.0 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 40.0

อายุ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 17 – 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมา คือ อายุ 14 – 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.7 และจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 11 – 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

สถานภาพ ส่วนใหญ่สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 85.0 และสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 15.0

ระดับการศึกษา การศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน. คิดเป็นร้อยละ 68.3 และมัธยมศึกษาตอนต้น กศน. คิดเป็นร้อยละ 31.7

ผลการเรียน ส่วนใหญ่มีผลการเรียนในช่วงเทอมที่ผ่าน คือ เกรดเฉลี่ย 2.51 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมา คือ เกรดเฉลี่ย 3.01 – 3.50 คิดเป็นร้อยละ 30.0 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ เกรดเฉลี่ย 2.00 – 2.50 ตามลำดับ

อาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นรับจ้าง/ลูกจ้าง คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมาคือ ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 28.3 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 11.7 ตามลำดับ

สถานภาพครัวเรือน เยาวชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดา มารดา คิดเป็นร้อยละ 78.3 รองลงมา คือ อาศัยอยู่กับผู้ปกครอง (หมายถึงผู้ที่ดูแลท่านที่ไม่ใช่บิดามารดา) คิดเป็นร้อยละ 13.3 และจำนวนน้อยที่สุด คือ อาศัยอยู่กับบิดา คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

สถานภาพของบิดามารดา บิดามารดาของเยาวชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 76.7 รองลงมา คือ แยกกันอยู่ (ไม่ได้หย่าร้าง) คิดเป็นร้อยละ 10.0 และจำนวนน้อยที่สุด เสียชีวิต คิดเป็นร้อยละ 5.0 ตามลำดับ

แหล่งรายได้ เยาวชนส่วนใหญ่มีรายได้มาจากการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 63.3 รองลงมา คือ รายได้มาจากบิดา มารดา คิดเป็นร้อยละ 35.0 และจำนวนน้อยที่สุด ผู้ปกครอง (หมายถึงผู้ดูแลท่านที่ไม่ใช่บิดามารดา) คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

รายรับ เยาวชนส่วนใหญ่มีรายรับต่อเดือนมากกว่า 5,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมา คือ 1,000 – 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.7 และจำนวนน้อยที่สุด คือ 3,001 – 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

รายจ่าย เยาวชนส่วนใหญ่มีรายจ่ายต่อเดือนมากกว่า 5,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมา คือ 4,000 – 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.0 และจำนวนน้อยที่สุด คือ 3,001 – 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกครัวเรือน เยาวชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสมาชิก มีจำนวน 2 – 3 คน คิดเป็นร้อยละ 56.7 รองลงมา คือ จำนวน 4 – 5 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 และจำนวนน้อยที่สุด คือ 6 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.7 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เยาวชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสมาชิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 1 – 2 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.0 และจำนวน 3 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0

การเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เยาวชนเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกส่วนใหญ่เมื่อมีอายุระหว่าง 13 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.7 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 10 – 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.3 และเริ่มดื่มช่วงอายุ 16 – 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 5.0 โดยเฉลี่ยส่วนใหญ่เริ่มดื่มตอนอายุ 13 ปี เริ่มดื่มอายุน้อยที่สุด 10 ปี เริ่มดื่มอายุมากที่สุด 17 ปี

ค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละครั้ง เยาวชนส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละครั้งประมาณ 151 – 200 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 100 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.0 และจำนวนน้อยที่สุด คือ 101 - 150 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.7 ตามลำดับ โดยเฉลี่ยจะจ่ายค่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประมาณ 187 บาท จ่ายน้อยที่สุด 50 บาท และมากที่สุด 500 บาท

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มมากที่สุด เยาวชนส่วนใหญ่นิยมดื่มสุราขาว มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมาคือ เบียร์ คิดเป็นร้อยละ 28.3 และจำนวนน้อยที่สุด คือ สาโท คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

ความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงปีที่ผ่านมา เยาวชนส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2-4 ครั้ง / สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมา คือ ดื่ม 2 -4 ครั้ง / เดือน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และจำนวนน้อยที่สุด คือ เดือนละครั้ง หรือน้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ 23.3 ตามลำดับ

ปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงปีที่ผ่านมา เยาวชนส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปริมาณ เบียร์ 3.5 – 4 กระป๋อง = เบียร์ 2 ขวด หรือเหล้า 1/2 แบน คิดเป็นร้อยละ 35.0 รองลงมา คือ ดื่มเบียร์ 1 – 1.5 กระป๋อง = เบียร์ 1/2 - 3/4 ขวด หรือ เหล้า 1 – 2 ฝา คิดเป็นร้อยละ 30.3 และจำนวนน้อยที่สุด คือ เบียร์ 5 – 7 กระป๋อง = เบียร์ 3 – 4 ขวด หรือ เหล้า ¾ แบน คิดเป็น ร้อยละ 16.7 ตามลำดับ

เหตุผลในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการดื่มแอลกอฮอล์ คือ ดื่มเมื่อมีงานเลี้ยง หรือต้องการสังสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมาคือ ดื่มเพื่อความสนุกสนาน คิดเป็น ร้อยละ 21.7 และจำนวนน้อยที่สุดมีค่าเท่ากัน 2 กลุ่ม คือ คนในครอบครัวชักชวน และดื่มประจำไม่เกี่ยวข้องกับสาเหตุใดๆ คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

บุคคลที่ร่วมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เยาวชนส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 83.3 รองลงมา คือ ดื่มกับคนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 10.0 และจำนวนน้อยที่สุดคือ ดื่มคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 6.7 ตามลำดับ

ช่วงเวลาในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เยาวชนส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเย็น (16.00-20.00 น.) คิดเป็นร้อยละ 90.0 และช่วงก่อนเที่ยงคืน (20.01-23.59 น.) คิดเป็นร้อยละ 6.7 และจำนวนน้อยที่สุดมีค่าเท่ากัน 2 กลุ่ม คือ ดื่มช่วงบ่าย (13.00 – 16.00 น.) และดื่มช่วงหลังเที่ยงคืน (24.00 – 06.00 น.) คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

สถานที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เยาวชนส่วนใหญ่นิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่พักของเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 68.3 รองลงมา คือ ร้านอาหาร คิดเป็นร้อยละ 11.7 และจำนวนน้อยที่สุดคือ สถานบันเทิง คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

กลุ่มควบคุม

เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 61.7 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 38.8

อายุ ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 14 – 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมา คือ อายุ 17 – 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.2 และจำนวนน้อยที่สุด คือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 11 – 13 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

สถานภาพ ส่วนใหญ่สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 88.3 และสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 11.7

ระดับการศึกษา การศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กศน. คิดเป็นร้อยละ 55.0 และมัธยมศึกษาตอนต้น กศน. คิดเป็นร้อยละ 45.0

ผลการเรียน ส่วนใหญ่มีผลการเรียนในช่วงเทอมที่ผ่าน คือ เกรตเฉลี่ย 2.51 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 56.7 รองลงมามีค่าเท่ากัน 2 กลุ่ม คือ เกรตเฉลี่ย 3.01 – 3.50 คิดเป็นร้อยละ 30.0 และ เกรตเฉลี่ย 2.00 – 2.50 คิดเป็นร้อยละ 21.7

อาชีพ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นรับจ้าง/ลูกจ้าง คิดเป็นร้อยละ 37.7 รองลงมาคือ ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 30.0 และกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

สถานภาพครัวเรือน เยาวชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดา มารดา คิดเป็นร้อยละ 93.3 รองลงมา คือ อาศัยอยู่กับบิดา คิดเป็นร้อยละ 3.3 และมีจำนวนน้อยที่สุดเท่ากัน 2 กลุ่ม คือ อาศัยอยู่กับผู้ปกครอง (หมายถึงผู้ที่ดูแลท่านที่ไม่ใช่บิดามารดา) และอาศัยอยู่กับมารดา คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

สถานภาพของบิดามารดา บิดามารดาของเยาวชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 88.3 รองลงมา คือ แยกกันอยู่ (ไม่ได้หย่าร้าง) คิดเป็นร้อยละ 10.0 และจำนวนน้อยที่สุด คือ หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

แหล่งรายได้ เยาวชนส่วนใหญ่มีรายได้มาจากการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมา คือ รายได้มาจากบิดา มารดา คิดเป็นร้อยละ 40.0 และจำนวนน้อยที่สุด ผู้ปกครอง (หมายถึงผู้ดูแลท่านที่ไม่ใช่บิดามารดา) คิดเป็นร้อยละ 5.0 ตามลำดับ

รายรับ เยาวชนส่วนใหญ่มีรายรับต่อเดือนมากกว่า 5,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมา คือ 4,001 – 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.7 และจำนวนน้อยที่สุด คือ 2,001 – 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.3 ตามลำดับ

รายจ่าย เยาวชนส่วนใหญ่มีรายจ่ายต่อเดือนมากกว่า 4,001 – 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมา คือ มากกว่า 5,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 23.3 และจำนวนน้อยที่สุด คือ ต่ำกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.0 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกครัวเรือน เยาวชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสมาชิก มีจำนวน 2 – 3 คน คิดเป็นร้อยละ 71.7 รองลงมา คือ จำนวน 4 – 5 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 และจำนวนน้อยที่สุดคือ 6 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เยาวชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีสมาชิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 1 – 2 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.0 และจำนวน 3 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0

การเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เยาวชนเริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกส่วนใหญ่เมื่อมีอายุระหว่าง 13 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 76.7 รองลงมา คือช่วงอายุ 10 – 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.0 และเริ่มดื่มช่วงอายุ 16 – 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.3 โดยเฉลี่ยส่วนใหญ่เริ่มดื่มตอนอายุ 14 ปี เริ่มดื่มอายุน้อยที่สุด 11 ปี เริ่มดื่มอายุมากที่สุด 16 ปี

ค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละครั้ง เยาวชนส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละครั้งประมาณ 151 – 200 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.7 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 100 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.3 และจำนวนน้อยที่สุดคือ 251 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 6.7 ตามลำดับ โดยเฉลี่ยจะจ่ายค่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประมาณ 166 บาท จ่ายน้อยที่สุด 50 บาท และมากที่สุด 500 บาท

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มมากที่สุด เยาวชนส่วนใหญ่นิยมดื่มสุราขาว มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาคือ เบียร์ คิดเป็นร้อยละ 30.0 และจำนวนน้อยที่สุดมีค่าเท่ากัน 2 กลุ่ม คือ สเปกและสาโท คิดเป็นร้อยละ 5.0 ตามลำดับ

ความถี่ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงปีที่ผ่านมา เยาวชนส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2-4 ครั้ง / สัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 46.7 รองลงมา คือ เดือนละครั้ง หรือน้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ 28.3 และจำนวนน้อยที่สุดคือ ดื่ม 2 -4 ครั้ง / เดือนคิดเป็นร้อยละ 25.0 ตามลำดับ

ปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงปีที่ผ่านมา เยาวชนส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปริมาณดื่มเบียร์ 1 – 1.5 กระป๋อง = เบียร์ ½ -3/4 ขวด หรือเหล้า 1 – 2 ฝา คิดเป็นร้อยละ 31.7 รองลงมา คือ ดื่มเบียร์ 3.5 – 4 กระป๋อง = เบียร์ 2 ขวด หรือเหล้า 1/2 แบนคิดเป็นร้อยละ 28.3 และจำนวนน้อยที่สุดคือ ดื่มเบียร์ 5 – 7 กระป๋อง = เบียร์ 3 – 4 ขวด หรือเหล้า ¾ แบน คิดเป็นร้อยละ 16.7 ตามลำดับ

เหตุผลในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่ให้เหตุผลในการดื่มแอลกอฮอล์ คือ ดื่มเพื่อเข้าสังคมและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมา คือ ดื่มเมื่อมีงานเลี้ยง หรือต้องการสังสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 20.0 และจำนวนน้อยที่สุดมีค่าเท่ากัน 3 กลุ่ม คือ ดื่มเมื่อมีปัญหาคนในครอบครัวชกชวน และดื่มประจำไม่เกี่ยวข้องกับสาเหตุใดๆ คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

บุคคลที่ร่วมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เยาวชนส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 80.0 รองลงมา คือ ดื่มกับคนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 13.3 และจำนวนน้อยที่สุดคือ ดื่มคนเดียว คิดเป็นร้อยละ 6.7 ตามลำดับ

ช่วงเวลาในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เยาวชนส่วนใหญ่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเย็น (16.00-20.00 น.) คิดเป็นร้อยละ 85.0 และช่วงก่อนเที่ยงคืน (20.01-23.59 น.) คิดเป็นร้อยละ 11.7 และจำนวนน้อยที่สุดมีค่าเท่ากัน 2 กลุ่ม คือ ดื่มช่วงบ่าย (13.00 – 16.00 น.) และดื่มช่วงหลังเที่ยงคืน (24.00 – 06.00 น.) คิดเป็นร้อยละ 1.7 ตามลำดับ

สถานที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เยาวชนส่วนใหญ่นิยมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่พักของเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 71.7 รองลงมา คือ ที่พักอาศัยส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 20.0 และจำนวนน้อยที่สุดคือ ที่พักของคนในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 3.3 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-Square) พบว่า ข้อมูลทั่วไปของทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่าง มีเพียงข้อมูลรายจ่ายของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทั่วไปที่จำแนกตามอายุ และพฤติกรรมการดื่ม จำแนกตามอายุที่เริ่มดื่ม ความถี่และปริมาณการดื่มของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

n = 120 คน

ข้อมูล	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	p-value
	(n = 60 คน)		(n = 60 คน)			
	M	SD	M	SD		
อายุ (ปี)	16.25	1.601	15.95	1.395	1.094	.276
อายุที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ปี)	13.50	1.347	14.10	1.285	2.497	.920
ความถี่การดื่ม (วันต่อสัปดาห์)	2.28	.825	2.18	.854	.652	.743
ปริมาณการดื่ม (ดริง/สัปดาห์)**	3.42	2.028	3.25	2.088	.444	.748

**เบียร์ 1 กระป๋อง สุราขาว 2 ฝาใหญ่ = 1 ดริง, สุราสี 1 เบ็ก = 1.5 ดริง (ข้อมูลจาก: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ, 2553)

จากตารางที่ 4.11 ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามอายุ กลุ่มทดลองมีอายุเฉลี่ย 16.25 ปี และกลุ่มควบคุมมีอายุเฉลี่ย 15.95 ปี ข้อมูลพฤติกรรมการขี่เครื่องขี่แมลกอฮอลล์ พบว่า กลุ่มทดลองมีอายุที่เริ่มขี่เครื่องขี่แมลกอฮอลล์เฉลี่ย 13.50 ปี ความถี่การขี่เครื่องขี่แมลกอฮอลล์เฉลี่ย 2.28 วันต่อสัปดาห์ และปริมาณการขี่เฉลี่ย 3.42 ครั้งต่อสัปดาห์ และกลุ่มควบคุมมีอายุที่เริ่มขี่เครื่องขี่แมลกอฮอลล์เฉลี่ย 14.10 ปี ความถี่การขี่เครื่องขี่แมลกอฮอลล์เฉลี่ย 2.18 วันต่อสัปดาห์ และปริมาณการขี่เฉลี่ย 3.25 ครั้งต่อสัปดาห์

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลทั่วไปด้านอายุ และพฤติกรรมการขี่เครื่องขี่แมลกอฮอลล์ด้วยสถิติแบบที่ ชนิดที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเยาวชนนอกระบบในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคุณสมบัติทั่วไปที่คล้ายคลึงกัน

ตารางที่ 4.12 กิจกรรมสัปดาห์ที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องขี่แมลกอฮอลล์

n = 120 คน				
คนที่	กลุ่มทดลอง (n = 60 คน)		กลุ่มควบคุม (n = 60 คน)	
	คะแนน ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	คะแนน หลังเข้าร่วมกิจกรรม	คะแนน ก่อนได้รับใบความรู้	คะแนนหลังได้รับ ใบความรู้
1	8	10	7	5
2	8	9	9	7
3	4	8	6	8
4	7	9	7	7
5	6	8	7	7
⋮	⋮	⋮	⋮	⋮
60	7	10	7	9

ตารางที่ 4.12 ผลของการวัดแบบประเมินกิจกรรมสัปดาห์ที่ 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองและควบคุม พบว่า ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมและก่อนรับใบความรู้ กลุ่มทดลองทำแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และมีผู้ทำคะแนนได้น้อยกว่า 5 คะแนน จำนวน 15 คน และกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ และมีผู้ทำคะแนนได้น้อยกว่า 5 คะแนน จำนวน 10 คน

ตารางที่ 4.13 กิจกรรมสัปดาห์ที่ 1 การทดสอบการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองก่อนเข้าร่วมกิจกรรมและกลุ่มควบคุมก่อนได้รับใบความรู้

n = 120 คน

Group	n	\bar{X}	SD.	t	sig
กลุ่มทดลอง	60	5.60	1.639	.876	.383
กลุ่มควบคุม	60	5.85	1.482		

จากตาราง 4.13 ผลการทดสอบการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองก่อนเข้าร่วมกิจกรรมและกลุ่มควบคุมก่อนได้รับใบความรู้ พบว่า กลุ่มทดลองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์แตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.14 กิจกรรมสัปดาห์ที่ 1 การทดสอบการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองหลังเข้าร่วมกิจกรรมและกลุ่มควบคุมหลังได้รับใบความรู้

n = 120 คน

Group	n	\bar{X}	SD.	t	sig
กลุ่มทดลอง	60	7.75	1.410	5.381	.000**
กลุ่มควบคุม	60	6.43	1.267		

จากตาราง 4.14 ผลการทดสอบการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองหลังเข้าร่วมกิจกรรมและกลุ่มควบคุมหลังได้รับใบความรู้ พบว่า กลุ่มทดลองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องตี้มแอลกอฮอล์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.15 กิจกรรมสัปดาห์ที่ 2 แบบประเมินทักษะการปฏิบัติเครื่องตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

n = 60 คน

คนที่	กลุ่มทดลอง	
	(n = 60 คน)	
	คะแนน	คะแนน
	ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	หลังเข้าร่วมกิจกรรม
1	24	32
2	24	30
3	24	29
4	22	30
5	23	31
↓	↓	↓
60	21	24

จากตาราง 4.15 ผลของการวัดแบบประเมินกิจกรรมสัปดาห์ที่ 2 ทักษะการปฏิบัติเครื่องตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทดลองทำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติเครื่องตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ มีผู้ทำคะแนนในระดับ 11 – 20 คะแนน (ระดับต่ำ) ถือว่ามีทักษะการปฏิบัติที่ต่ำ จำนวน 20 คน และมีผู้ทำคะแนนในระดับ 21 – 30 คะแนน (ระดับปานกลาง) ถือว่ามีทักษะการปฏิบัติระดับปานกลาง จำนวน 40 คน และไม่มีผู้ใดมีทักษะการปฏิบัติในระดับสูง และหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมฯ พบว่า มีผู้ทำคะแนนในระดับ 21 – 30 คะแนน (ระดับปานกลาง) ถือว่ามีทักษะการปฏิบัติระดับปานกลาง จำนวน 54 คน และมีผู้ทำคะแนนในระดับ 31 – 40 คะแนน (ระดับสูง) ถือว่ามีทักษะการปฏิบัติที่สูง จำนวน 6 คน

ตารางที่ 4.16 กิจกรรมสัปดาห์ที่ 2 ผลการทดสอบแบบประเมินทักษะการปฏิบัติเครื่องตีม แอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

n = 60 คน

กลุ่มทดลอง	n	\bar{X}	SD.	t	sig
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	60	21.48	2.205	24.223	.000**
หลังเข้าร่วมกิจกรรม	60	27.77	2.037		

จากตาราง 4.16 ผลการทดสอบแบบประเมินทักษะการปฏิบัติเครื่องตีม แอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า เยาวชนมีทักษะการปฏิบัติเครื่องตีมฯ หลังเข้าร่วมกิจกรรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.17 กิจกรรมสัปดาห์ที่ 3 แบบประเมินการจัดการพฤติกรรมด้านเซาว์อารมณ์และความเครียดของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ

n = 60 คน

คนที่	กลุ่มทดลอง	
	(n = 60 คน)	
	คะแนน ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	คะแนน หลังเข้าร่วมกิจกรรม
1	20	29
2	21	28
3	21	27
4	21	28
5	19	31
⋮	⋮	⋮
60	24	27

จากตาราง 4.17 ผลของการวัดแบบประเมินกิจกรรมสัปดาห์ที่ 3 การจัดการพฤติกรรมด้าน เซาว์อารมณ์และความเครียดของกลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทดลองทำแบบ ประเมินพฤติกรรมด้านเซาว์อารมณ์และความเครียด มีผู้ทำคะแนนในระดับ 11 – 20 คะแนน (ระดับ ต่ำ) ถือว่ามีการจัดการพฤติกรรมด้านเซาว์อารมณ์และความเครียดในระดับต่ำ จำนวน 22 คน และมี ผู้ทำคะแนนในระดับ 21 – 30 คะแนน (ระดับปานกลาง) ถือว่ามีการจัดการพฤติกรรมด้านเซาว์ อารมณ์และความเครียดในระดับปานกลาง จำนวน 38 คน และหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมฯ พบว่า มี ผู้ทำคะแนนในระดับ 21 – 30 คะแนน (ระดับปานกลาง) ถือว่ามีการจัดการพฤติกรรมด้านเซาว์ อารมณ์และความเครียดในระดับปานกลาง จำนวน 56 คน และมีผู้ทำคะแนนในระดับ 31 – 40 คะแนน (ระดับสูง) ถือว่ามีการจัดการพฤติกรรมด้านเซาว์อารมณ์และความเครียดในระดับที่สูง จำนวน 4 คน

ตารางที่ 4.18 กิจกรรมสัปดาห์ที่ 3 ผลการทดสอบแบบประเมินการจัดการพฤติกรรมด้านเซาว์ อารมณ์และความเครียดของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

n = 60 คน

กลุ่มทดลอง	n	\bar{X}	SD.	t	sig
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	60	20.97	2.083	16.753	.000**
หลังเข้าร่วมกิจกรรม	60	27.58	1.880		

จากตาราง 4.18 ผลการทดสอบแบบประเมินการจัดการพฤติกรรมด้านเซาว์อารมณ์ และความเครียดของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมเยาวชน สามารถจัดการพฤติกรรมด้านเซาว์อารมณ์และความเครียดได้สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.19 กิจกรรมสัปดาห์ที่ 4 แบบประเมินทักษะการตัดสินใจของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ

n = 60 คน

คนที่	กลุ่มทดลอง (n = 60 คน)	
	คะแนน	คะแนน
	ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	หลังเข้าร่วมกิจกรรม
1	20	28
2	19	28
3	19	27
4	19	26
5	19	26
⋮	⋮	⋮
60	21	29

จากตาราง 4.19 ผลของการวัดแบบประเมินกิจกรรมสัปดาห์ที่ 4 ทักษะการตัดสินใจของกลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทดลองทำแบบประเมินทักษะการตัดสินใจมีผู้ทำคะแนนในระดับ 11 – 20 คะแนน (ระดับต่ำ) ถือว่ามีทักษะการตัดสินใจในระดับต่ำ จำนวน 36 คน และมีผู้ทำคะแนนในระดับ 21 – 30 คะแนน (ระดับปานกลาง) ถือว่ามีทักษะการตัดสินใจในระดับปานกลาง จำนวน 24 คน และหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมฯ พบว่า มีผู้ทำคะแนนในระดับ 21 – 30 คะแนน (ระดับปานกลาง) ถือว่ามีทักษะการตัดสินใจในระดับปานกลาง จำนวน 58 คน และมีผู้ทำคะแนนในระดับ 31 – 40 คะแนน (ระดับสูง) ถือว่ามีทักษะการตัดสินใจในระดับที่สูง จำนวน 2 คน

ตารางที่ 4.20 กิจกรรมสัปดาห์ที่ 4 ผลการทดสอบแบบประเมินทักษะการตัดสินใจของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

n = 60 คน

กลุ่มทดลอง	n	\bar{X}	SD.	t	sig
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	60	20.17	1.586	20.058	.000**
หลังเข้าร่วมกิจกรรม	60	26.27	1.930		

จากตาราง 4.20 ผลการทดสอบแบบประเมินทักษะการตัดสินใจของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมเยาวชนมีทักษะการตัดสินใจสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.21 กิจกรรมสัปดาห์ที่ 5 แบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ

n = 60 คน

คนที่	กลุ่มทดลอง	
	(n = 60 คน)	
	คะแนน ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	คะแนน หลังเข้าร่วมกิจกรรม
1	22	27
2	22	27
3	23	26
4	25	26
5	25	25
⋮	⋮	⋮
60	22	35

จากตาราง 4.21 ผลของการวัดแบบประเมินกิจกรรมสัปดาห์ที่ 5 ทักษะการจัดการตนเองของกลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทดลองทำแบบประเมินทักษะการจัดการตนเองมีผู้ทำคะแนนในระดับ 11 – 20 คะแนน (ระดับต่ำ) ถือว่ามีทักษะการจัดการตนเองในระดับต่ำ จำนวน 19 คน และมีผู้ทำคะแนนในระดับ 21 – 30 คะแนน (ระดับปานกลาง) ถือว่ามีทักษะการจัดการตนเองในระดับปานกลาง จำนวน 41 คน และหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมฯ พบว่า มีผู้ทำคะแนนในระดับ 21 – 30 คะแนน (ระดับปานกลาง) ถือว่ามีทักษะการจัดการตนเองในระดับปานกลาง จำนวน 53 คน และมีผู้ทำคะแนนในระดับ 31 – 40 คะแนน (ระดับสูง) ถือว่ามีทักษะการตัดสินใจในระดับที่สูง จำนวน 7 คน

ตารางที่ 4.22 กิจกรรมสัปดาห์ที่ 5 ผลการทดสอบแบบประเมินการจัดการตนเองของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

n = 60 คน					
กลุ่มทดลอง	n	\bar{X}	SD.	t	sig
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	60	21.85	2.455	12.033	.000**
หลังเข้าร่วมกิจกรรม	60	26.58	2.546		

จากตาราง 4.22 ผลการทดสอบแบบประเมินทักษะการจัดการตนเองของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมเยาวชนมีทักษะการจัดการตนเองสูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.23 กิจกรรมสัปดาห์ที่ 6 แบบประเมินทักษะการเสริมคุณค่าในตนเองเพื่อเป้าหมายลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมฯ

n = 60 คน

คนที่	กลุ่มทดลอง (n = 60 คน)	
	คะแนน	คะแนน
	ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	หลังเข้าร่วมกิจกรรม
1	23	29
2	23	23
3	24	25
4	21	24
5	24	23
⋮	⋮	⋮
60	24	31

จากตาราง 4.23 ผลของการวัดแบบประเมินกิจกรรมสัปดาห์ที่ 6 ทักษะการเสริมคุณค่าในตนเองเพื่อเป้าหมายลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มทดลองทำแบบประเมินทักษะการจัดการตนเองมีผู้ทำคะแนนในระดับ 11 – 20 คะแนน (ระดับต่ำ) ถือว่ามีทักษะการเสริมคุณค่าในตนเองเพื่อเป้าหมายลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับต่ำจำนวน 12 คน และมีผู้ทำคะแนนในระดับ 21 – 30 คะแนน (ระดับปานกลาง) ถือว่ามีทักษะการเสริมคุณค่าในตนเองเพื่อเป้าหมายลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับปานกลาง จำนวน 48 คน และหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมฯ พบว่า มีผู้ทำคะแนนในระดับ 21 – 30 คะแนน (ระดับปานกลาง) ถือว่ามีทักษะการเสริมคุณค่าในตนเองเพื่อเป้าหมายลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับปานกลาง จำนวน 55 คน

ตารางที่ 4.24 กิจกรรมสัปดาห์ที่ 6 ผลการทดสอบแบบประเมินการเสริมคุณค่าในตนเองเพื่อเป้าหมายลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม

n = 60 คน

กลุ่มทดลอง	n	\bar{X}	SD.	t	sig
ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม	60	21.85	1.571	11.824	.000**
หลังเข้าร่วมกิจกรรม	60	26.70	2.573		

จากตาราง 4.24 ผลการทดสอบแบบประเมินทักษะการเสริมคุณค่าในตนเองเพื่อเป้าหมายลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กลุ่มทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม พบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมเยาวชนมีทักษะการเสริมคุณค่าในตนเองเพื่อเป้าหมายลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพฤติกรรมการดื่ม จำแนกตามความถี่และปริมาณการดื่มของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมหลังเสร็จสิ้นการทดลอง 6 สัปดาห์

n = 120 คน

ข้อมูล	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		t	p-value
	(n = 60 คน)		(n = 60 คน)			
	M	SD	M	SD		
อายุ (ปี)	16.25	1.601	15.95	1.395	1.094	.276
อายุที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ปี)	13.50	1.347	14.10	1.285	2.497	.920
ก่อนการเข้าร่วมกิจกรรม						
ความถี่การดื่ม (วันต่อสัปดาห์)	2.28	.825	2.18	.854	.652	.743
ปริมาณการดื่ม (ดริงค์/สัปดาห์)**	3.42	2.028	3.25	2.088	.444	.748
หลังการเข้าร่วมกิจกรรม 6 สัปดาห์						
ความถี่การดื่ม (วันต่อสัปดาห์)	1.90	.706	2.45	.790	4.020	.000**
ปริมาณการดื่ม (ดริงค์/สัปดาห์)**	1.95	.723	2.90	1.003	5.950	.000**

**เปียร์ 1 กระบอง สุราขาว 2 ฝาใหญ่ = 1 ครั้ง, สุราสี 1 เป๊ก = 1.5 ครั้ง (ข้อมูลจาก: สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ, 2553)

จากตาราง 4.25 ก่อนการทดลอง พบว่า ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามอายุ กลุ่มทดลองมีอายุเฉลี่ย 16.25 ปี และกลุ่มควบคุมมีอายุเฉลี่ย 15.95 ปี ในส่วนของข้อมูลข้อมูลพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มทดลองมีอายุที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ย 13.50 ปี ความถี่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ย 2.28 วันต่อสัปดาห์ และปริมาณการดื่มเฉลี่ย 3.42 ริงต่อสัปดาห์ และกลุ่มควบคุมมีอายุที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ย 14.10 ปี ความถี่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ย 2.18 วันต่อสัปดาห์ และปริมาณการดื่มเฉลี่ย 3.25 ริงต่อสัปดาห์ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลทั่วไปด้านอายุ และพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยสถิติแบบที่ ชนิดที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเยาวชนนอกระบบในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคุณสมบัติทั่วไป และพฤติกรรมกรรมการดื่มที่คล้ายคลึงกัน

หลังการทดลองเสร็จสิ้น 6 สัปดาห์ พบว่า กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ความถี่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ย 1.90 วันต่อสัปดาห์ และปริมาณการดื่มเฉลี่ย 1.95 ริงต่อสัปดาห์ และกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความถี่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ย 2.45 วันต่อสัปดาห์ และปริมาณการดื่มเฉลี่ย 2.90 ริงต่อสัปดาห์ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยสถิติแบบที่ ชนิดที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการลดพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อการลดพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มทดลอง

4.2 โปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ นี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) ซึ่งในกระบวนการศึกษานี้ ประกอบด้วย การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณกับเด็กและเยาวชนนอกระบบ อายุ 13-18 ปี จำนวน 144 คน และกลุ่มทดลองประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา ซึ่ง กลุ่มทดลอง (Experimental group) จำนวน 60 คน ได้รับการฝึกโปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อลดพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนกลุ่มควบคุม (Control group) ไม่ได้รับโปรแกรม แต่จะได้รับแผนพับให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและ

ผลกระทบของแอลกอฮอล์ โดยกิจกรรมของโปรแกรมนี้อยู่ภายใต้องค์ประกอบ ของการฝึกทักษะ 3 กลุ่มทักษะ ประกอบด้วย 1) กลุ่มทักษะการต่อต้านการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด (Drug resistance skills) ได้แก่ การมีความรู้เกี่ยวกับแอลกอฮอล์และสารเสพติด รวมถึงการแก้ไข ความเข้าใจผิดต่างๆเกี่ยวกับการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด และทักษะย่อยอีกสองทักษะคือทักษะ การปฏิเสธ และทักษะการต่อต้านแรงกดดันจากกลุ่มที่ใช้แอลกอฮอล์ 2) กลุ่มทักษะการจัดการกับ ตนเอง (Personal self-management skills) ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อยสี่ทักษะ คือ ทักษะการ ตั้งเป้าหมายที่ทำให้เกิดความสำเร็จและจัดการกับความล้มเหลว ทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหา ทักษะการจัดการกับความเครียดและความวิตกกังวล และทักษะการจัดการกับความโกรธ 3) กลุ่ม ทักษะทางสังคม (Social skills) ประกอบด้วยทักษะย่อยสี่ทักษะ คือ ทักษะการมีสัมพันธภาพระหว่าง บุคคล ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง และ ทักษะการยืนยันสิทธิของตนเองรูปแบบการฝึกเน้นการฝึกเป็นกลุ่ม โดยวิทยากรแบ่งกลุ่มฝึก กลุ่มละ 10 คน เป็นวัยรุ่นเพศชาย 8 คน และวัยรุ่นเพศหญิง 2 คน ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบสมาชิกทุกคน มีส่วนร่วม รวมทั้ง ใช้วิธีการสอนแบบหลากหลาย ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ การเรียนรู้จาก บุคคลต้นแบบ การแสดง ความคิดความรู้สึกละเอินเปิดเผย การระดมสมอง การอภิปรายเป็นรายกลุ่ม การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การบรรยายและการสอน โปรแกรมนี้ประกอบด้วย กิจกรรมการฝึก ทั้งหมด 12 ชุดกิจกรรม ใช้เวลาในการ ฝึก 6 สัปดาห์ (ช่วงเดือน สิงหาคม – กันยายน 2563) สัปดาห์ ละ 2 ชุดกิจกรรม กิจกรรมละ 50 - 60 นาที ทุกวันเสาร์ หรือวันอาทิตย์ โดยกลุ่มทดลองจะได้รับ 12 ชุดกิจกรรม ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 กิจกรรมที่ 1-2 “วิเคราะห์แอลกอฮอล์” ใช้เวลา 100-120 นาที วัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้เพื่อให้วัยรุ่นมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พร้อมทั้งแก้ไขความเชื่อผิดๆ และผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ช่วยให้เด็กและ เยาวชนนอกระบบตระหนักถึงพิษภัยและโทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการจัดกิจกรรม กลุ่มวัยรุ่นมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับ เครื่องดื่ม แอลกอฮอล์แต่ละประเภท โดยทราบว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นเครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์เป็นส่วนผสม เช่น เหล้า เบียร์ สาโท กระแช่ ไวน์ โดยเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ละชนิดจะมีปริมาณ แอลกอฮอล์แตกต่างกัน และทราบว่า เครื่องดื่มที่มีส่วนผสมแอลกอฮอล์สามารถออกฤทธิ์ได้นานถึง 24-48 ชั่วโมง เมื่อเข้าสู่ร่างกายจะส่งผล เช่น ไม่สามารถควบคุมตนเอง และตัดสินใจตนเองได้ดี ขาดสติและการยั้งคิด ทำให้การสื่อสารกับบุคคลอื่นๆ ต่ำลง เสียการทรงตัว มีความเคลิบเคลิ้ม การตัดสินใจผิดพลาด และหากดื่มในปริมาณมากจะส่งผลต่อระบบหัวใจ และระบบหลอดเลือด ทำให้มี อาการใบหน้า ลำคอแดง รุ้สีกร้อน ถ้าดื่มในปริมาณมาก อุณหภูมิของร่างกายจะลดต่ำลง เพราะเส้น เลือดส่วนปลายขยาย ทำให้ร่างกายสูญเสียความร้อน และผลต่อระบบทางเดินอาหาร แอลกอฮอล์มี

ฤทธิ์ทำให้มีการหลั่งน้ำย่อยมากขึ้น อาเจียน เกิดอาการแทรกซ้อนอื่น ๆ บางราย สติปัญญาเสื่อมถอย และอารมณ์แปรปรวน และสามารถอธิบายการดื่มแอลกอฮอล์แต่ละชนิดที่มีปริมาณดีกรีแอลกอฮอล์ ดังนี้ เบียร์ เป็นเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่มาก ราวๆ 5% หรือ 5 ดีกรี ไวน์ มีแอลกอฮอล์ราว 8-10% หรือ 8-10 ดีกรี เหล้าต่างๆ มีแอลกอฮอล์ราวๆ 35-40% หรือ 35-40 ดีกรี วอดก้า บรั่นดี วิสกี้ มีแอลกอฮอล์ค่อนข้างสูง ราวๆ 40-50% หรือ 40-50 ดีกรี

ภาพที่ 4.1 กิจกรรมวิเคราะห์แอลกอฮอล์

“โทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อสุขภาพ คือ เมื่อดื่มแล้วเป็นสาเหตุหลักในการเสียชีวิตเพราะอาจเกิดอุบัติเหตุ และ เกิดการทำร้ายร่างกายในกลุ่มเพื่อนและในครอบครัว หากดื่มสุราติดต่อกันเป็นระยะเวลายาวนาน อาจจะทำให้ติดเหล้าได้ บางรายสะสมนานอาจทำให้เป็นโรคประสาท ความจำเสื่อมได้”

(เยาวชน ก นามสมมติ. 2563, สิงหาคม 15 : บทสัมภาษณ์)

ผลจากการจัดกิจกรรมในชั้นเรียน โดยผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน โดยการให้ผู้เรียนทดลอง ทำประเมินความรู้ ความ เชื่อและเข้าใจเกี่ยวกับ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แอลกอฮอล์ นำตัวอย่างเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ชนิดต่างมาแสดงให้ผู้เรียน ได้ดู ได้แก่ วิสกี้ เหล้าขาว เหล้าสี สบายๆ การให้ความรู้เรื่อง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การหยิบยกสถานการณ์ข่าว และเหตุการณ์เมื่อผู้สอนได้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล ที่ได้ให้การดูแลผู้ป่วย ที่มารักษาด้วย อุบัติเหตุ ที่มีสาเหตุ จากการดื่ม แอลกอฮอล์ โดยผู้เรียนสามารถหยิบยกสถานการณ์ในพื้นที่ชุมชน และอธิบายได้ว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาก

น้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เพศหญิงหรือเพศชาย มีความสามารถในการดื่มต่างกัน ผู้หญิงดื่มแอลกอฮอล์ได้น้อยกว่า เพราะมีการเผาผลาญแอลกอฮอล์น้อยกว่า และแอลกอฮอล์ดูดซึมได้เร็วกว่าเพศชาย โดยแต่ละคนจะมีระบบเผาผลาญไม่เหมือนกัน และไม่เท่ากัน อาจมีคนที่คออ่อนและคนคอแข็ง ขึ้นอยู่กับกรรมพันธุ์ของคนนั้นๆ และผู้เรียนสามารถอธิบายได้ว่าในช่วงเวลารับประทานอาหาร ไม่ควรดื่มแอลกอฮอล์ขณะท้องว่าง อาจทำให้เมาได้เร็ว และทำร้ายตับได้มากกว่า การดื่มแอลกอฮอล์เสี่ยงโรคตับ หากดื่มแอลกอฮอล์เกิน 4-5 แก้วต่อวันติดต่อกันเกิน 4-5 ปี จะเพิ่มความเสี่ยงในการเป็นโรคตับได้ หากดื่มน้อยๆ แต่ทุกวัน และดื่มในปริมาณที่เกินกว่าที่แนะนำ จะทำให้ตับค่อยๆ แ่ลง เกิดพังผืด จนกลายเป็นตับแข็งในอนาคตได้ อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงในการเป็นโรคตับแข็งของแต่ละคนก็ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับสภาพร่างกาย กรรมพันธุ์ ปริมาณที่ดื่ม และพฤติกรรมเสี่ยงอื่นๆ นอกจากนี้ผู้เรียนได้อธิบายได้ว่าการดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณที่เหมาะสม อาจก่อให้เกิดประโยชน์ต่อร่างกายได้ เช่น ไวน์ หรือ เบียร์ แต่ถ้าดื่มเบียร์มากเกินไปจะทำให้ไขมันในร่างกายเพิ่มมากขึ้น หรือตัวบวม การดื่มแอลกอฮอล์ ให้เสี่ยงอันตรายน้อยที่สุดตามความเข้าใจของผู้เรียน คือ ดื่มตามปริมาณที่กำหนดและเหมาะสม ไม่จำเป็นต้องดื่มทุกวัน และการดื่มไวน์ และเบียร์ มีประโยชน์มากกว่าการดื่มเหล้า และควรรับประทานอาหารลงท้องก่อนดื่มแอลกอฮอล์ เพราะแอลกอฮอล์จะได้ไม่ถูกดูดซึมเร็วเกินไป

สัปดาห์ที่ 2 กิจกรรมที่ 3-4 “ไม่ก็คือไม่” ใช้เวลา 100-120 นาที วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมนี้ เป็นการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนนอกระบบกล้าปฏิเสธใน สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือใช้การเจรจาต่อรองในสถานการณ์ที่ควร หลีกเลี่ยง โดยไม่เสียสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน การดำเนินกิจกรรม

ภาพที่ 4.2 กิจกรรมไม่ก็คือไม่

ผลการจัดกิจกรรม ผู้เรียนสามารถอธิบายทักษะการปฏิเสธ การเจรจา ตอรอง และ แก้ไขปัญหา เมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์การตีมีเครื่องตีมี แอลกอฮอล์ จากการจัดกิจกรรมกลุ่ม ผู้เรียน อธิบายในชั้นเรียนว่าเทคนิคการปฏิเสธเพื่อนให้ได้ผลและไม่เสียเพื่อน มีดังนี้

1) ต้องแสดงท่าทีการปฏิเสธอย่างจริงจัง ทั้งท่าทาง คำพูด และน้ำเสียง เพื่อแสดง ถึงความตั้งใจอย่างชัดเจน ให้เพื่อนเคารพสิทธิส่วนบุคคลและรู้สึกเกรงใจ

2) อธิบายเหตุผลโดยใช้ความรู้สึกข้างใน เป็นข้ออ้างประกอบเหตุผลต่างๆ นานา เช่น วันนี้ไม่สบาย, หมอสั่งห้ามดื่มหรือต้องขับรถไปรับพ่อกับแม่ ซึ่งจะทำให้ฝ่ายชักชวนโต้แย้งได้ยากขึ้น

3) ควรปฏิเสธให้ชัดเจน เช่น วันนี้ไม่ดื่มจริงๆ ไม่ดื่มหรอก, ไม่ชอบ, ขอไม่ไป ด้วยนะ เพราะเราไม่ดื่มๆ ทำกิริยาไม่พอใจที่เพื่อนชวนซ้ำสองสามครั้ง หรือดูว่ากล่าวเพื่อนว่าไม่ให้ เพื่อนชักชวนอีก

4) ขอความเห็นใจ และแสดงอาการขอบคุณ เมื่อเพื่อนชวน และยอมรับการปฏิเสธ เพื่อเป็นการรักษาน้ำใจของผู้ชวน เช่น พูดว่าคงไม่ว่านะ, คงเข้าใจนะ หรือ เอาไว้โอกาสหน้า (ผิดผ่อน ไปเรื่อย ๆ)

5) หลีกเลียงหรือออกจากสถานการณ์นั้น โดยกรณีเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ บุคคลอื่นที่ไม่น่าไว้วางใจหรืออาจเป็นอันตราย ก็ไม่จำเป็นต้องรักษาน้ำใจแต่อย่างใด เพียงใช้การ ปฏิเสธอย่างสุภาพ แล้วออกไปจากสถานการณ์โดยเร็ว

หากปฏิเสธไปแล้ว แต่เพื่อนยังพูดเข้าชี้ชักชวนซึ่งอาจจะสร้างความสับสน หรือ ไขว้เขวได้ เราต้องยืนยันการปฏิเสธอย่างใดอย่างหนึ่งพร้อมบอกกล่าวแล้วเดินจากไปทันที โดยอาจ ต้องปฏิเสธซ้ำโดยไม่ต้องใช้ข้ออ้าง หรือการตอรองและเบนความสนใจ โดยชวนเพื่อนไปทำกิจกรรม อย่างอื่นแทนเช่น พูดว่าเรากลับบ้านกันดีกว่า เดี่ยวพ่อกับแม่จะเป็นห่วง หรือผิดผ่อนยัดเวลาออกไป เพื่อให้ผู้ชวนเปลี่ยนความตั้งใจ เช่นพูดว่า เอาไว้วันหลังดีกว่า, ตอนนี่ยังไม่ว่าง โดยเทคนิคการปฏิเสธ เพื่อนดังกล่าวนี้ เยาวชนสามารถใช้ในกรณีถูกชวนให้กระทำเรื่องอื่นๆ ที่เป็นอันตรายต่อตัวเอง เช่น ชักชวนเสพยาเสพติด เล่นเกมพนัน มีเพศสัมพันธ์ ร่วมแก๊งค์รถชิงได้ด้วย นอกจากนี้สิ่งสำคัญที่สุดคือ เราต้องสามารถควบคุมตนเองได้ และต้องประเมินความสามารถตนเองและคอยเตือนตนเองอยู่เสมอ ว่า ยังไม่ถึงไม่เวลาที่เราจะดื่ม เห็นคุณค่าของเวลาและเงินที่พ่อแม่หามาได้ หากเป็นไปได้เราต้องระลึก เสมอว่า การควบคุมและป้องกันตนเองที่ดีที่สุดคือ การเลือกคบเพื่อนที่ไม่ดื่มด้วยกัน

สัปดาห์ที่ 3 กิจกรรมที่ 5 -6 “เข้าใจอารมณ์เครียด” และ “เข้าใจอารมณ์โกรธ” ใช้ เวลา 100-120 นาที วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมที่ 5 เพื่อช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบได้ สำรวจตัวเองเกี่ยวกับ อารมณ์เครียด และสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่กระตุ้นให้ เกิดความเครียด และช่วย ให้เด็กและเยาวชนนอกระบบมีรูปแบบหรือวิธีการผ่อนคลายความเครียดใน

รูปแบบต่างๆ และสามารถเลือกวิธีผ่อนคลาย ความเครียดได้เหมาะสม โดยไม่เลือกใช้การดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในการแก้ปัญหา การดำเนินกิจกรรม ส่วนวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่ 6 เพื่อ ช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบได้สำรวจตัวเองในเรื่องของ อารมณ์โกรธ ทั้งความคิด และ พฤติกรรมที่แสดงในขณะโกรธ ทั้งพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม และช่วยให้เด็กและเยาวชน นอกระบบมีรูปแบบจัดการกับอารมณ์โกรธที่เหมาะสม โดยไม่ใช้เครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ในการ แก้ปัญหา

ภาพที่ 4.3 กิจกรรมเข้าใจอารมณ์เครียดและอารมณ์โกรธ

ผลการจัดกิจกรรม หลังจากให้ผู้สอนให้ความรู้เรื่อง ความเครียดและการ จัดการกับ ความเครียด และกรณีศึกษา (Case study) ทำให้ผู้เรียนสามารถรู้และเข้าใจสาเหตุความเครียด เกี่ยวกับวัยรุ่น ได้ทราบว่าวัยรุ่นนั้นเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และ สังคม วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องเผชิญกับความเครียดอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและพัฒนาการ เหล่านี้อย่างมากตามไปด้วย นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ตั้งแต่ระดับ ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ประเทศจนถึงระดับโลก ทั้งในด้านเศรษฐกิจการเมือง ค่านิยม และ วัฒนธรรม ล้วนมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นอย่างมาก รวมไปถึงการที่พ่อแม่และสังคมมีความคาดหวังต่อวัยรุ่นสูง โดยเฉพาะในด้านการเรียน ปัจจัยเหล่านี้รวมกันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ วัยรุ่นในปัจจุบัน ต้องเผชิญกับความเครียดในชีวิตประจำวันมากกว่าวัยรุ่นในอดีตปัจจัยส่วนบุคคลมีความสำคัญต่อการเกิด ความเครียดในด้านการให้ความสำคัญต่อปัญหา และความเครียดหรือมุมมอง ต่อปัญหาต่าง ๆ แต่ละบุคคลให้ความสำคัญกับปัญหาต่าง ๆ แตกต่างกัน และมีมุมมองต่อปัญหาแต่

ละเรื่องแตกต่างกัน เช่น บางคนมีมุมมองต่อปัญหาว่าเป็นการทำลายและสามารถจัดการได้ แต่บางคนมีมุมมองว่าเป็นอุปสรรคและคิดว่าไม่สามารถจัดการได้ เป็นต้น ส่วนการจัดการกับความเครียดเป็นวิธีการในการแก้ไขความเครียดที่เกิดขึ้น โดยความเครียดที่มากเกินไปกว่าความเครียดที่เกิดขึ้นในการดำเนินชีวิตประจำวันตามปกติ สามารถใช้ความสามารถในการจัดการความเครียดระดับปกติจัดการได้ เป็นความพยายามทั้งทางด้านการควบคุมอารมณ์ ความคิด พฤติกรรม และการตอบสนองทางสรีรวิทยาของร่างกาย รวมไปถึงความพยายามในการควบคุมปัจจัยสภาพแวดล้อมด้วย โดยมีเป้าหมายเพื่อกำจัดความเครียดและทำให้สามารถกลับมาดำเนินชีวิตตามปกติได้ ทั้งนี้ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดนั้นอาจเป็นปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยภายในตัวเองก็ได้ แม้ว่าการจัดการกับความเครียด เป็นความพยายามที่เกิดขึ้นในระดับจิตสำนึกเป็นส่วนใหญ่ ต่างจากกลไกทางจิต (defense mechanism) ที่เกิดขึ้นในระดับจิตไร้สำนึกทั้งหมด แต่การจัดการกับความเครียดบางส่วนก็เป็นผลจากการทำงานของจิตใจในระดับจิตไร้สำนึก หรือเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติต่อปัญหาที่ทำให้เกิดความเครียด สิ่งสำคัญคือการเลือกวิธีผ่อนคลายความเครียดได้อย่างเหมาะสม

สัปดาห์ที่ 4 กิจกรรมที่ 7-8 “ตัดสินใจดีมีทางเลือก” ใช้เวลา 100-120 นาที วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมนี้ เป็นการช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบเด็กและเยาวชนนอกระบบเด็กและเยาวชนนอกระบบเด็กและเยาวชนนอกระบบสามารถค้นหาและรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบและผลจากการติ่มแอลกอฮอล์เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เด็กและเยาวชนนอกระบบรับรู้เรื่องการติ่มแอลกอฮอล์ของตนเองได้ และยังสามารถอธิบายเหตุผลของตนเองและให้คำแนะนำผู้อื่น เพื่อไม่ติ่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อย่างมีหลักเกณฑ์

ภาพที่ 4.4 กิจกรรมตัดสินใจดีมีทางเลือก

ผลการจัดกิจกรรม เยาวชนผู้เรียน ได้เรียนรู้การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking) ซึ่งเป็นกระบวนการคิดที่ใช้เหตุใช้ผลพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ โดยการหาข้อมูล หลักฐาน แยกแยะข้อมูลว่าข้อมูลใดคือ ข้อเท็จจริง ข้อมูลใดคือความคิดเห็น ตลอดจนพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล แล้วตั้งสมมติฐานเพื่อหาสาเหตุของปัญหา และสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จะนำไปสู่การคิดตัดสินใจอย่างรอบคอบ เพื่อให้เห็นว่าเรื่องใดควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ สิ่งใดควรทำหรือไม่ควรทำ เพราะเหตุใด ผู้สอนได้พยายามให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณจะเป็นคนใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมี เหตุผล ไม่ยึดความคิดเห็นของตนเองเป็นหลัก ก่อนตัดสินใจอย่างใดต้องมีข้อมูลหลักฐานเพียงพอ และสามารถเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองได้ หากเห็นว่าความคิดเห็นของผู้อื่นดีกว่า มีเหตุผลมากกว่า นอกจากนี้ผู้ที่มีความคิดอย่างมีวิจารณญาณจะต้องเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการแสวงหา ข้อมูล และความรู้อยู่เสมอ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีเหตุผล ไม่ใช้อคติหรืออารมณ์ของตนเองเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังเป็นผู้ที่ไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น ทำให้รับรู้สถานการณ์ความคิด ความรู้สึกของผู้อื่นได้ดี สรุปเป็นขั้นตอนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 6 ขั้นตอน ดังนี้ ได้แก่ 1) การกำหนดประเด็นปัญหา โดยพิจารณาจากข้อมูล ข้อโต้แย้งเพื่อกำหนดปัญหา ซึ่งการนิยามปัญหาเป็นจุดเริ่มต้นของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพราะกระตุ้นให้คนเริ่มตระหนักถึงปัญหา ข้อโต้แย้งเพื่อหาคำตอบที่สมเหตุสมผล 2) รวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับประเด็นปัญหาข้อโต้แย้งที่คลุมเครือ หรือความรู้จากประสบการณ์เดิมมาใช้ เมื่อพบกับสถานการณ์ที่เป็นปัญหา การรวบรวมข้อมูลถือว่ามีความจำเป็นต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล ความเพียงพอของข้อมูล และสามารถแยกแยะข้อมูลได้ว่าข้อมูลใดเป็นความคิดเห็น ข้อมูลใดเป็นข้อเท็จจริง รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐาน 4) การนำข้อมูลที่จัดระบบแล้วมาเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ เพื่อกำหนดแนวทางการสรุปที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด หรือตัดสินใจอย่างสมเหตุสมผล 5) การพิจารณาทางเลือกที่สมเหตุสมผลที่สุดจากข้อมูลและหลักฐานที่มีอยู่ เพื่อนำไปสู่การสรุปที่สมเหตุสมผล และ 6) การประเมินความสมเหตุสมผลของการสรุปอ้างอิง รวมทั้งพิจารณาว่าข้อสรุปนั้นสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่ โดยการฝึกคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่เสมอ จะทำให้ผู้เรียนรู้จักใช้เหตุผลพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ย่อมทำให้เป็นคนใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตนได้ นอกจากนี้ยังรู้จักการหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยการค้นหาความรู้ ทำให้เป็นคนมีความรู้อย่างกว้างขวาง ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้มักเรียนสามารถนำกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนการแก้ไขปัญหา แต่ละคนมีวิธีที่จะจัดการหรือแก้ปัญหาเหล่านั้นแตกต่างกันไป ซึ่งแต่ละวิธีการอาจให้ผลลัพธ์ที่เหมือนหรือแตกต่างกันเล็กน้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคคลผู้นั้น อย่างไรก็ตาม หากเรานำวิธีการแก้ปัญหาต่างวิธีนั้นมาวิเคราะห์ให้ดี นอกจากวิธีการแก้ปัญหายกตัวอย่างมาซึ่งได้แก่

วิธีการลองผิดลองถูก การใช้เหตุผล การใช้วิธีขจัด ยังมีวิธีการแก้ปัญหาอีกมากมายที่ผู้แก้ปัญหาสามารถเลือกใช้ให้เข้ากับตัวปัญหาและประสบการณ์ของผู้แก้ปัญหาเองได้ ใช้กระบวนการตามขั้นตอนทั้ง 4 นี้เช่นกัน

การตัดสินใจของเยาวชนนอกระบบการศึกษา ความสามารถในการรับแรงจากผลกระทบของอิทธิพลของเพื่อน โดยเฉพาะวัยรุ่นซึ่งจะได้รับการยอมรับอย่างดี แต่อย่างไรก็ตามความกดดันจากเพื่อนในการใช้แอลกอฮอล์นั้นสำหรับช่วงวัยนี้ยังมีความเสี่ยงที่สูงขึ้นต่อแรงกดดันจากเพื่อน และเชื่อกันว่าความกดดันจากคนรอบข้างของการดื่มจะมีอิทธิพลมากกว่า

“การดื่มเหล้าหรือเบียร์ ถ้า ใครเคยได้ลองแล้ว อาจจะมี ความสนุกสนาน ครื้นเครงกันชั่วคราวหรือในช่วงเวลาขณะนั้น แต่ตอนพอตื่นนอนมาเนี่ย จะรู้สึกไม่สนุก ไม่สดชื่น และที่สำคัญมั้ยเป็นความสุขเพียงระยะเวลาสั้นๆ ที่ได้ลองและไม่สามารถกลับไปแก้ไขอะไรได้ หากดื่มมากเมื่อตื่นมาในสถานที่ที่ไม่ใช่ที่นอนหรือที่บ้าน แต่เป็นที่อื่นๆ ๆ หรือบางทีอาจจะไปนอนที่โรงพยาบาล และมาพร้อมกับการสูญเสียต่างๆ จริงๆแล้ว การเลิกเหล้า นั้น เป็นการเปิดโอกาสให้เราทำอะไรอย่างที่เราต้องการได้มากขึ้น มีเงินเก็บมากขึ้น สามารถนำเงินไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นก็ได้ การเลิกเหล้า เลิกดื่มแอลกอฮอล์ ทุกอย่างสามารถทำได้ และเป็นไปได้”

(เยาวชน ก นามสมมุติ. 2563, กันยายน 5 : บทสัมภาษณ์)

ภายหลังเสร็จสิ้น กิจกรรมนี้ ผู้เรียน เสนอมีคำแนะนำ ที่มีประโยชน์ น่าเชื่อถือและสามารถ ทำให้ผู้ที่ดื่ม แอลกอฮอล์มีข้อมูลใน การตัดสินใจเลิกดื่ม แอลกอฮอล์ได้ ดังนี้

1. รู้สึกดีขึ้น สดชื่นขึ้นอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน เพราะสมองสามารถสั่งการได้ดีขึ้น
2. หน้าตาสดใส ดูอ่อนเยาว์ หนุ่ม/สาว ขึ้นเพราะแอลกอฮอล์ ไปทำให้ผิวหนังขาดความชุ่มชื้น เหี่ยวยุ่น
3. ประหยัดเงินและเมื่อเลิกเหล้าได้ ก็สามารถเก็บเงินได้มากกว่าเดิม อยากจะไปซื้ออะไรก็ทำได้
4. การติดต่อทางสังคมดีขึ้น เข้ากับคนอื่นได้ดีมากขึ้น ตัดสินใจได้ดีขึ้นไม่ผิดพลาด และอารมณ์ดี
5. น้ำหนักลดลง
6. สุขภาพดี ร่างกายแข็งแรงขึ้น
7. มีกิจกรรมใหม่ๆ ที่น่าสนใจ และเป็นประโยชน์ และทำสิ่งต่างได้ดี

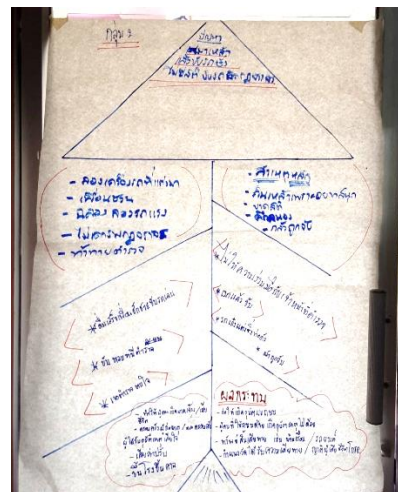
9. มีเวลาไปแก้ความผิดพลาด ที่ตัวเองสร้างขึ้นมา ตอนติดเหล้ามากขึ้น เพราะหากมัวนั่งกินเหล้ากันทุกวัน สิ่ง que เสียไป ที่มามีค่ามากที่สุด ไม่ใช่เฉพาะเงินทอง และสุขภาพ แต่มันคือเวลา การเลิกเหล้าทำให้มีเวลา มานั่งคิดถึงความผิดพลาดของตัวเอง และสามารถกลับไปแก้ได้ให้ดีที่สุด

10. หลับสบาย หลับสนิท ตื่นขึ้นมาสดชื่น

11. สมองกลับมาทำงานปกติ ความจำดีขึ้น สมองกลับมาฟื้นฟูตัวเองเต็มที่ ทำให้ความคิดความอ่านดีขึ้น ไม่มีนั่ง ไม่เพลีย

สัปดาห์ที่ 5 กิจกรรมที่ 9-10 “ปัญหาต้องเด็กและเยาวชนนอกระบบแก้ที่เหตุ” ใช้เวลา 100-120 นาที วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมนี้คือช่วยให้วัยรุ่นสามารถเด็กและเยาวชนนอกระบบรับฟังปัญหา และสามารถค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ตรงกับสาเหตุของปัญหา โดยเด็กและเยาวชนนอกระบบเด็กและเยาวชนนอกระบบไม่พึ่งเครื่องมือแอลกอฮอล์ โดยใช้วิธีการเขียนการแก้ปัญหาแบบแผนภูมิแกงปลา ส่วนกิจกรรมที่ 10 “รู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น” วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมนี้ช่วยให้วัยรุ่นตระหนักรู้ในตนเอง สามารถสำรวจ ตนเอง ทั้งในส่วนที่ตนเองรู้ และในส่วนที่เราไม่รู้แต่คนอื่นรู้ กล้ารับฟังคำชี้แนะจากคนอื่น เปิดพื้นที่สาธารณะของตนเองมากขึ้น และนำคำแนะนำของคนอื่นมาปรับปรุงพัฒนาตนเองในเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ผลการจัดกิจกรรม ผู้สอนได้เข้าสู่บทเรียนโดยเปิด คลิปวิดีโอ Life coach 15 ตอน ฟัง อย่างเข้าใจ และผู้สอนให้ความรู้เรื่องการค้นหาสาเหตุของปัญหา และ ให้ความรู้เรื่องการแก้ไข ปัญหา แบบแกงปลา แบ่งกลุ่ม 10 คน ผลการจัดกิจกรรมวัยรุ่นสามารถเด็กและเยาวชนนอกระบบ รับรู้และเข้าใจในการรับฟังปัญหา และสามารถค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหา และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ตรงกับสาเหตุของปัญหา โดยเด็กและเยาวชนนอกระบบเด็กและเยาวชนนอกระบบไม่พึ่งเครื่องมือแอลกอฮอล์ โดยใช้วิธีการเขียนการแก้ปัญหาแบบแผนภูมิแกงปลา

ภาพที่ 4.5 การวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาแบบก้างปลา

ส่วนกิจกรรมที่ 10 “รู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น” วิทยุรุ่นได้เรียนรู้แลกเปลี่ยนเกี่ยวกับมีทักษะตระหนักรู้ในตนเอง ว่าจุดเด่นและจุดด้อยของตนเองคือส่วนใด รู้ว่าตนเองเป็นคนอย่างไร สามารถสำรวจ ตนเองทั้งในส่วนที่ตนเองรู้ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการกำหนดเป้าหมายในชีวิต และในส่วนที่เราไม่รู้แต่คนอื่นรู้ กล่าวรับฟังคำชี้แนะจากคนอื่น พร้อมทั้งจะเรียนรู้และเข้าใจ ยอมรับผู้อื่นๆได้ อันจะนำไปสู่การมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน พร้อมรับฟังคำแนะนำของคนอื่นมาปรับปรุงพัฒนาตนเองในเรื่องการตีพิมพ์ เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เกี่ยวกับเครื่องตีพิมพ์ แอลกอฮอล์ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการเรียน การทำงาน การเงิน หรือแม้แต่การเล่นเกมส์ การอยู่กับสมาชิกในครอบครัว เมื่อพบกับปัญหา แต่ละคนมีวิธีที่จะจัดการหรือแก้ปัญหาเหล่านั้นแตกต่างกันไป ซึ่งแต่ละวิธีการอาจให้ผลลัพธ์ที่เหมือนหรือแตกต่างกันเล็กน้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของบุคคลผู้นั้น และหากวิทยุรุ่นนำวิธีการแก้ปัญหาต่างวิธีนั้นมาวิเคราะห์ให้ดี จะพบว่าสามารถสรุปวิธีการเหล่านั้นเป็นทฤษฎีซึ่งมีรูปแบบที่แน่นอนได้ และบางครั้งต้องอาศัยการเรียนรู้และการเข้าใจเพื่อแก้ปัญหาบางอย่างให้สมบูรณ์แบบ นอกจากนี้วิธีการแก้ปัญหาที่ยกตัวอย่างมา ทั้งวิธีการลองผิดลองถูก การใช้เหตุผล การใช้วิธีจัด ยังมีวิธีการแก้ปัญหาอีกมากมายที่วิทยุรุ่นสามารถเลือกใช้ให้เข้ากับตัวปัญหาและประสบการณ์ของผู้แก้ปัญหาเอง

สัปดาห์ที่ 6 กิจกรรมที่ 11-12 “ตีโจทย์ให้แตก” กิจกรรมนี้ใช้เวลา 100-120 นาที วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมนี้คือช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบสามารถคิดวิเคราะห์ ไม่หลงเป็นเหยื่อของการโฆษณาเกี่ยวกับเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ในรูปแบบต่างๆ สามารถบอกวัตถุประสงค์ที่แฝงอยู่ใน สื่อโฆษณา แยกเนื้อหาของสื่อทั้งที่ให้ประโยชน์และให้โทษได้ ส่วนกิจกรรมที่ 12 “เป้าหมายมีไว้พุ่งชน” วัตถุประสงค์หลักคือ ช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการใช้ชีวิตประจำวัน และรู้สึกดีต่อตัวเอง มีภาคภูมิใจในตนเอง ใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า และมีเป้าหมายในการเลิกตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์

ผลการจัดกิจกรรม โดยผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน ด้วยการเปิดคลิปโฆษณา ชายแอลกอฮอล์ แล้วให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม วิเคราะห์ และอภิปรายประเด็นในใบงาน วัตถุประสงค์การ โฆษณาและเทคนิค ขั้นตอนในการรู้เท่า ทนสื่อ และ ภาพการโฆษณา ชายเครื่องตีพิมพ์ แอลกอฮอล์ โดยวิทยุรุ่นได้สะท้อนสื่อโฆษณาในปัจจุบันเข้ามามีบทบาทสำคัญกับประชาชนผู้บริโภค ซึ่งแตกต่างจากในอดีตที่สื่อโฆษณาส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับองค์กรธุรกิจมากกว่า เพราะการโฆษณามีบทบาทในการส่งเสริมด้านการตลาด เป็นการกระตุ้น สร้างแรงจูงใจและทำให้เกิดความเชื่อมั่นให้กับกลุ่มลูกค้าหรือกลุ่มเป้าหมาย ความหมายและบทบาทของสื่อโฆษณาคืออะไร เรามาหาคำตอบไปพร้อมๆกัน สื่อโฆษณาคือเครื่องมือทางการตลาดที่มีบทบาทหรือมีหน้าที่นำข้อมูลข่าวสาร ความสำคัญของสื่อ

โฆษณาในปัจจุบันพบว่ามีหลายจุดประสงค์ เช่น เน้นจำหน่ายสินค้าหรือการให้บริการ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อปลูกฝังหรือสร้างจิตสำนึกให้ถือปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงาน สร้างแรงกระตุ้นให้เกิดความต้องการ สร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจในตัวสินค้าและบริการ เป็นการต่อยอดความทรงจำของผู้บริโภคหรือบุคคลกลุ่มเป้าหมาย สร้างแรงจูงใจให้เกิดความสนใจที่จะซื้อสินค้าและบริการ หรือนำไปเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

สื่อโฆษณาเป็นเครื่องมือทางการตลาดที่มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะวัยรุ่น เยาวชนหรือวัยรุ่นส่วนใหญ่ล้วนรู้เกี่ยวกับสื่อโซเชียลมีเดียอยู่แล้วเพราะมีการใช้กันอย่างแพร่หลาย ทั้งในส่วนของ Facebook YouTube และ Twitter ซึ่งสื่อทั้ง 3 ล้วนมีการทำงานที่แตกต่างกันในบางส่วนของเทคนิคและการเผยแพร่ หากในเบื้องต้นผู้รับสารหรือเยาวชนเข้าใจแล้ว ก็สามารถใช้ทักษะการเท่าทันการเข้าถึงที่สามารถเข้าใจได้ทันทีว่าสื่อโซเชียลนั้นมีเป้าหมายที่จะโฆษณาแฝงหรือไม่ บางครั้งเยาวชนเองก็ไม่ว่าสิ่งที่ได้รับชมผ่านสื่อโซเชียลนั้น กำลังถูกยึดเยียดข้อมูลในลักษณะแฝงโฆษณาโดยไม่รู้ตัว ซึ่งในขั้นนี้เยาวชนอาจจะต้องใช้ทักษะในการวิเคราะห์ และการประเมินเนื้อหาพร้อมด้วย เช่น การแยกแยะเนื้อหาสื่อโซเชียลว่าสื่อมีเป้าหมายอย่างไร ควรหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่หลากหลายมาเปรียบเทียบ เป็นต้น ในทางกลับเยาวชนเองสามารถมีส่วนร่วมและสร้างเนื้อหาได้เองด้วยการใช้ลักษณะพิเศษของสื่อโซเชียลที่เปิดช่องทางให้เยาวชนเองก็สามารถผลิตสารเพื่อทำการต่อต้านสื่อโซเชียลเนื้อหาที่มีเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้เช่นกัน ด้วยการใช้ทักษะการมีส่วนร่วมและทักษะการสร้างสรรคเช่น การผลิตสื่อการรณรงค์เกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อโฆษณาแฝงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านสื่อโซเชียล ทั้งนี้การรู้เท่าทันโฆษณาแฝงในการตลาดแบบโซเชียลของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนจะประสบความสำเร็จได้ บางครั้งอาจจะไม่ได้เกิดจากตัวเยาวชนเองทั้งหมด แต่อาจต้องให้ภาครัฐ อาทิ สถาบันการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เช่น การจัดอบรมการเรียนรู้เท่าทันสื่อให้แก่เยาวชนในพื้นที่ การสร้างเครือข่ายนิสิตรู้เท่าทันสื่อ เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดจะเป็นแนวทางที่ดีที่ทำให้เยาวชนมีภูมิคุ้มกันต่อสิ่งเร้าของสื่อ และมีวิจารณญาณของตนเอง ไม่หลงไปกับโฆษณาแฝงของผู้ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปโดยง่าย

ภาพที่ 4.6 กิจกรรมตั้งเป้าหมายเลิกดื่มแอลกอฮอล์

สรุป เยาวชนที่เข้าเรียน กิจกรรมที่ 12 “ตีโจทย์ให้แตก” ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในการตั้งเป้าหมายเลิกดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีข้อสรุป 8 วิธีการในการเลิกดื่มแอลกอฮอล์ 1) ต้องตั้งใจจริง มีความตั้งใจที่จะเลิก โดยคำนึงถึงโทษและพิษของสุราเป็นอันดับแรก 2) ตั้งเป้าหมายว่าจะเลิกเพื่อใคร ตัวอย่าง เช่น อยากเลิกเหล้าเพื่อให้พ่อแม่ได้ภูมิใจ อยากเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เพื่อนๆ รวมถึงเพื่อสุขภาพที่ดีของตัวเอง 3) ปรับเปลี่ยนนิสัยการดื่ม เช่น ดื่มน้อยลง ดื่มน้ำเปล่าควบคู่ไปกับการดื่มสุรา เปลี่ยนขนาดของแก้วจากแก้วใหญ่เป็นแก้วเล็ก ดื่มเครื่องดื่มที่มีดีกรีต่ำกว่าทดแทน เป็นต้น 4) ตั้งเป้าหมายว่าจะลดปริมาณการดื่มให้น้อยลงไปเรื่อย ๆ จนงดในที่สุด 5) หลีกเสี่ยงจากปัจจัยแวดล้อมที่จะทำให้เราดื่มเหล้าได้ง่ายขึ้น ได้แก่ ช่วงเวลาหลังเลิกงาน วันเงินเดือนออก โอกาสพิเศษต่างๆ การไปเที่ยวผับ หรือร้านอาหาร สถานบันเทิง การชักชวนจากกลุ่มเพื่อนที่ดื่มจัด รวมถึงสาเหตุต่างๆ ที่นำไปสู่อาการเหน็ดเหนื่อย ท้อแท้ เศร้า หรือเครียด 6) ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมอื่นแทนการสังสรรค์ เช่น ออกกำลังกาย เล่นกีฬา ไปทำบุญ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ จะส่งผลให้เลิกสุราได้ง่ายขึ้น 7) ต้องรู้จักปฏิเสธ และฝึกการปฏิเสธให้เด็ดขาด เช่น ถ้าเพื่อนชวนให้ดื่มสุรา ให้บอกว่าหมอห้ามดื่ม สัญญากับพ่อแม่ไว้ ไม่ว่างต้องรีบไปทำธุระ เป็นต้น และ 8) หาที่พึ่งทางใจ รวมถึงหากำลังใจจากคนรอบข้าง โดยเฉพาะคนในครอบครัว เช่น พ่อแม่ คนรัก เพื่อนสนิท หรือคนที่สามารถให้คำแนะนำดี ๆ จะทำให้เรารู้สึกว่า เราสามารถมีความสุขได้โดยไม่ต้องพึ่งสุรา และรู้จักคุณค่าตนเองมากขึ้น

จากการจัดกิจกรรม กลุ่มทดลอง (Experimental group) จำนวน 60 คน ได้รับการฝึกโปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อลดพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์ ภายใต้องค์ประกอบ ของการฝึกทักษะ 3 กลุ่มทักษะ ประกอบด้วย 1) กลุ่มทักษะการต่อต้านการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด (Drug

resistance skills) 2) กลุ่มทักษะการจัดการกับตนเอง (Personal self-management skills) และ 3) กลุ่มทักษะทางสังคม (Social skills) คณะวิจัยได้ศึกษาข้อมูล ผ่านการแสดงบทบาทสมมุติ การเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ การแสดง ความคิดความรู้อย่างเปิดเผย การระดมสมอง การอภิปราย เป็นรายกลุ่ม การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การบรรยายและการสอน ในชั้นเรียน ผลการศึกษาพบว่า โปรแกรมที่มีความเหมาะสมในการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยนำรูปแบบการฝึกทักษะชีวิตของบอทวิน (Botvin, 2004 et al., 2004) มาปรับใช้ด้านความคิดและพฤติกรรมเพื่อลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น นอกระบบการศึกษาที่มีพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์ โดยกิจกรรมของโปรแกรมนี้อยู่ภายใต้องค์ประกอบ ของการฝึกทักษะ 3 กลุ่มทักษะหลักของบอทวิน ได้แก่ 1) กลุ่มทักษะการต่อต้านการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด (Drug resistance skills) ได้แก่ การมีความรู้เกี่ยวกับแอลกอฮอล์และสารเสพติด รวมถึงการแก้ไข ความเข้าใจผิดต่างๆเกี่ยวกับการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด และทักษะย่อยอีกสองทักษะคือทักษะ การปฏิเสธ และทักษะการต่อต้านแรงกดดันจากกลุ่มที่ใช้แอลกอฮอล์ 2) กลุ่มทักษะการจัดการกับตนเอง (Personal self-management skills) ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อยสี่ทักษะ คือ ทักษะการตั้งเป้าหมายที่ทำให้เกิดความสำเร็จและจัดการกับความล้มเหลว ทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหา ทักษะการจัดการกับความเครียดและความวิตกกังวล และทักษะการจัดการกับความโกรธ 3) กลุ่มทักษะทางสังคม (Social skills) ประกอบด้วยทักษะย่อยสี่ทักษะ คือ ทักษะการมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง และทักษะการยืนยันสิทธิของตนเอง แต่เนื้อหาในรูปแบบการฝึกเน้น การฝึกเป็นกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มฝึก กลุ่มละ 10 คน เป็นวัยรุ่นคนละเพศจำนวนชายและหญิง ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบทุกคนมีส่วนร่วม รวมทั้ง ใช้วิธีการสอนแบบหลากหลาย ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมุติ การเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ การแสดง ความคิดความรู้อย่างเปิดเผย การระดมสมอง การอภิปรายเป็นรายกลุ่ม การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การบรรยายและการสอน โดยโปรแกรมที่ปรับใช้จำเป็นต้องกำหนดกิจกรรมการฝึกทั้งหมด 12 ชุดกิจกรรม แต่ให้ใช้เวลาในการ ฝึก 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชุดกิจกรรม ใช้ระยะเวลา 60 - 90 นาที สัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยก่อนเริ่มกิจกรรมแต่ละ สัปดาห์จะต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธภาพ ในกลุ่มผู้เรียนให้เกิดความไว้วางใจ ในกลุ่มเพื่อน และผู้สอน โดยกลุ่มทดลองจะได้รับ 12 ชุดกิจกรรม ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 กิจกรรมค้นหาและปรับทัศนคติเกี่ยวกับแอลกอฮอล์”เพื่อให้วัยรุ่นสะท้อนความเชื่อ ความคิด ทัศนคติเกี่ยวกับ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พร้อมทั้งแก้ไขความเชื่อผิดๆ

สัปดาห์ที่ 2 กิจกรรมวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการตีเครื่องตี แอลกอฮอล์ ช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบตระหนักถึงพิษภัยและโทษของการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์

สัปดาห์ที่ 3 ทักษะการปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง กิจกรรมนี้เป็นการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนนอกระบบกล้าปฏิเสธในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ หรือใช้การเจรจาต่อรองในสถานการณ์ที่ควร หลีกเลี่ยง โดยไม่เสียสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน การดำเนินกิจกรรม

สัปดาห์ที่ 4 กิจกรรมเข้าใจอารมณ์เครียด” และ “อารมณ์โกรธ” วัตถุประสงค์หลักของเพื่อช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบได้สำรวจตัวเองเกี่ยวกับ อารมณ์เครียด และสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ หรือสถานการณ์ที่กระตุ้นให้เกิดความเครียด และช่วย ให้เด็กและเยาวชนนอกระบบมีรูปแบบหรือวิธีการผ่อนคลายความเครียดในรูปแบบต่างๆ และสามารถเลือกวิธีผ่อนคลายความเครียดได้เหมาะสม โดยไม่เลือกใช้การตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในการแก้ปัญหา การดำเนินกิจกรรม

สัปดาห์ที่ 5 การจัดการตนเองอย่างเหมาะสม ในเรื่องของ อารมณ์โกรธ ทั้งความคิด และพฤติกรรมที่แสดงในขณะโกรธ ทั้งพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสม และช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบมีรูปแบบจัดการกับอารมณ์โกรธที่เหมาะสม โดยไม่ใช่เครื่องตี แอลกอฮอล์ในการแก้ปัญหา

สัปดาห์ที่ 6 กิจกรรมทางเลือกและผลกระทบ กิจกรรมนี้เป็นการช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบเด็กและเยาวชนนอกระบบเด็กและเยาวชนนอกระบบสามารถค้นหาและรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบและผลจากการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ เด็กและเยาวชนนอกระบบรับรู้เรื่องการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ของตนเองได้ และยัง สามารถอธิบายเหตุผลของตนเองและให้คำแนะนำผู้อื่น เพื่อไม่ตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ได้อย่างมีหลักเกณฑ์

สัปดาห์ที่ 7 กิจกรรมวิเคราะห์ปัญหา ความต้องเด็กและเยาวชน กิจกรรมนี้ช่วยให้วัยรุ่นสามารถเด็กและเยาวชนนอกระบบ รับฟังปัญหา และ สามารถค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาอันจะนำไปสู่การแก้ไขที่ถูกต้องเหมาะสม

กิจกรรมที่ 8 กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยเด็กและเยาวชนนอกระบบเด็กและเยาวชนนอกระบบไม่พึ่งเครื่องตีแอลกอฮอล์ โดยใช้วิธีการเขียนการแก้ปัญหาแบบแผนภูมิแก๊งปลา หรือ แผนผัง (Mine mapping)

กิจกรรมที่ 9 “เรียนรู้ตนเอง และผู้อื่น” วัตถุประสงค์หลักของกิจกรรมนี้ช่วยให้วัยรุ่นตระหนักรู้ในตนเอง สามารถสำรวจ ตนเองทั้งในส่วนที่ตนเองรู้ และในส่วนที่เราไม่รู้แต่คนอื่นรู้ ถ้า

รับฟังคำชี้แนะจากคนอื่น เปิดพื้นที่ สาธารณะของตนเองมากขึ้น และนำคำแนะนำของคนอื่นมาปรับปรุงพัฒนาตนเองในเรื่องการตีพิมพ์ เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์

กิจกรรมที่ 10 “รู้เท่าทันสื่อ” กิจกรรมนี้คือช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบสามารถคิดวิเคราะห์ ไม่หลงเป็นเหยื่อของการโฆษณาเกี่ยวกับเครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ในรูปแบบต่างๆ สามารถบอกวัตถุประสงค์ที่แฝงอยู่ใน สื่อโฆษณา แยกเนื้อหาของสื่อทั้งที่ให้ประโยชน์และให้โทษได้

กิจกรรมที่ 11 คุณค่าตนเองและแรงบันดาลใจ เพื่อให้ผู้เรียนรู้คุณค่าตนเอง และเพิ่มภูมิคุ้มกันทางจิตใจ และสร้างแรงบันดาลใจในการเลิกตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์โดยเรียนรู้จากผู้ที่ประสบผลสำเร็จในชีวิต

กิจกรรมที่ 12 “เป้าหมายมีไว้พุ่งชน” วัตถุประสงค์หลักคือ ช่วยให้เด็กและเยาวชนนอกระบบมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการใช้ชีวิตประจำวัน และพร้อมที่เปลี่ยนแปลงชีวิตตนเอง มีภาคภูมิใจในตนเอง ใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า สามารถเป้าหมายในการเลิกตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ และกำหนดความสำเร็จในชีวิตตนเองได้ พร้อมสรุปและยุติโปรแกรม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ และ 2) เพื่อเสนอโปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยในบทนี้คณะวิจัยได้ดำเนินการนำเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย รายละเอียดต่อไปนี้

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณได้แก่ เด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิง อายุระหว่าง 13-18 ปี ซึ่งมีทั้งหมด 346 ซึ่งพบว่า มีเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาอายุระหว่าง 13-18 ปี ที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งหมด 225 คน (หรือคิดเป็นร้อยละ 65) และผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลจากจำนวนตัวแทนเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาอายุระหว่าง 13-18 ปี ที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวนทั้งสิ้น 225 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 144 คน และกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยกึ่งทดลองที่ศึกษาในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยครูผู้สอนเป็นผู้เลือกและนักเรียนสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม และใช้แบบประเมิน AUDIT ผู้มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำ (WTO 2001 อ้างถึงใน ปริทรรศ ศิลปะกิจ และ พันธุ์ภา กิตติรัตน์ไพบูลย์, 2552) ในการคัดเลือกกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยแบ่งได้เป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 50 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 50 คน และเพื่อป้องกันกลุ่มตัวอย่างสูญหายระหว่างดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยได้เพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ กลุ่มทดลอง จำนวน 60 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 60 คน รวมทั้งหมด 120 คน วัดผล 3 ครั้ง คือ ก่อนทดลอง หลังเสร็จสิ้นการทดลองทันที และหลังเสร็จสิ้นการทดลอง 6 สัปดาห์ (Experimental with repeated measure design) โดย กลุ่มทดลอง (Experimental group) ได้รับการฝึกโปรแกรม ทักษะชีวิตเพื่อลดพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนกลุ่มควบคุม (Control group) ไม่ได้รับโปรแกรม แต่จะได้รับแผนพับให้ความรู้เกี่ยวกับโทษและผลกระทบของแอลกอฮอล์

ซึ่งเป็นการดูแลตามปกติของเจ้าหน้าที่ประจำโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ในพื้นที่ และโรงพยาบาลศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ

5.1 สรุป

5.1.1 ประสิทธิภาพโปรแกรมการลดพฤติกรรมกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

การศึกษาประสิทธิภาพโปรแกรมการลดพฤติกรรมกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้ ข้อมูลทั่วไปของเยาวชนนอกระบบการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 144 คน ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.3 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 43.8 อายุส่วนใหญ่ 15 ปี ต่ำสุด คืออายุ 11 ปี เยาวชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดา มารดา จากการเก็บข้อมูลพบว่าคร่าวเรือนของเยาวชนทั้งหมดมีการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 100 และพบว่าเยาวชนส่วนใหญ่เริ่มตีครั้งแรกเมื่ออายุ 10 ปี ส่วนใหญ่นิยมตีสุราขาว และเบียร์ เหตุผลในการตีคือ ตีเมื่อมีงานเลี้ยงสังสรรค์ และเพื่อเข้าสังคมและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ในด้านทัศนคติในการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ พบว่าเยาวชนมีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่งว่างานเลี้ยงสังสรรค์ในกลุ่มเพื่อนจะหมดสนุกทันที ถ้าไม่มีเครื่องตีแอลกอฮอล์และปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีผลต่อการตีของเยาวชน ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์/การตลาดมีผลต่อการตีของเยาวชนในระดับการตีบ่อยขึ้น ครอบครัวมีผลต่อการตีของเยาวชน ด้านเพื่อนมีผลต่อการตีของเยาวชนในระดับการตีบ่อย ชุมชนมีผลต่อการตีของเยาวชนในระดับการตีเท่าเดิม และผู้นำชุมชนที่มีความเข้มแข็งร่วมผลักดันมาตรการการป้องกันการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ ในกลุ่มเยาวชนร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง มีผลต่อพฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์น้อยลง

สำหรับข้อมูลกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการลดพฤติกรรมกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย กิจกรรมการฝึกทั้งหมด 12 ชุดกิจกรรม และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมแต่ได้รับเอกสารให้ความรู้ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-Square) พบว่า ข้อมูลทั่วไปของทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่าง มีเพียงข้อมูลรายจ่ายของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ข้อมูลทั่วไป ด้านอายุ และพฤติกรรมการตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ด้วยสถิติแบบที่ ชนิดที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเยาวชนนอกระบบในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคุณสมบัติทั่วไปที่คล้ายคลึงกัน

ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามอายุ กลุ่มทดลองมีอายุเฉลี่ย 16.25 ปี และกลุ่มควบคุมมีอายุเฉลี่ย 15.95 ปี ในส่วนของข้อมูลข้อมูลพฤติกรรมกรรมการตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มทดลองมีอายุที่เริ่มตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์เฉลี่ย 13.50 ปี ความถี่การตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์เฉลี่ย 2.28 วันต่อสัปดาห์ และปริมาณการตีมือเฉลี่ย 3.42 ครั้งต่อสัปดาห์ และกลุ่มควบคุมมีอายุที่เริ่มตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์เฉลี่ย 14.10 ปี ความถี่การตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์เฉลี่ย 2.18 วันต่อสัปดาห์ และปริมาณการตีมือเฉลี่ย 3.25 ครั้งต่อสัปดาห์ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลทั่วไปด้านอายุและพฤติกรรมกรรมการตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์ด้วยสถิติแบบที ชนิดที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเยาวชนนอกระบบในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคุณสมบัติทั่วไปและพฤติกรรมกรรมการตีมือที่คล้ายคลึงกัน

หลังการทดลองเสร็จสิ้น 6 สัปดาห์ พบว่า กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกรรมการตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์ความถี่การตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์เฉลี่ย 1.90 วันต่อสัปดาห์ และปริมาณการตีมือเฉลี่ย 1.95 ครั้งต่อสัปดาห์ และกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมกรรมการตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์ ความถี่การตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์เฉลี่ย 2.45 วันต่อสัปดาห์ และปริมาณการตีมือเฉลี่ย 2.90 ครั้งต่อสัปดาห์ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลพฤติกรรมกรรมการตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์ด้วยสถิติแบบที ชนิดที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมกรรมการตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการลดพฤติกรรมกรรมการตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์มีผลต่อการลดพฤติกรรมกรรมการตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์ในกลุ่มทดลอง

5.1.2 โปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมกรรมการตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ

โปรแกรมที่มีความเหมาะสมในการลดพฤติกรรมกรรมการตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยนำรูปแบบการฝึกทักษะชีวิตของบอทวิน (Botvin, 2004 et al., 2004) มาปรับใช้ด้านความคิดและพฤติกรรมเพื่อลดการตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น นอกระบบการศึกษาที่มีพฤติกรรมตีมือเครื่องตีแอลกอฮอล์ โดยกิจกรรมของโปรแกรมนี้อยู่ภายใต้องค์ประกอบ ของการฝึกทักษะ 3 กลุ่มทักษะหลักของบอทวิน ได้แก่ 1) กลุ่มทักษะการต่อต้านการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด (Drug resistance skills) ได้แก่ การมีความรู้เกี่ยวกับแอลกอฮอล์และสารเสพติด รวมถึงการแก้ไข ความเข้าใจผิดต่างๆเกี่ยวกับการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด และทักษะย่อยอีกสองทักษะคือทักษะ การปฏิเสธ และทักษะการต่อต้านแรงกดดันจากกลุ่มที่ใช้แอลกอฮอล์ 2) กลุ่มทักษะการจัดการกับตนเอง (Personal self-management skills) ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อยสี่ทักษะ คือ ทักษะการตั้งเป้าหมายที่ทำให้เกิดความสำเร็จและจัดการกับ

ความล้มเหลว ทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหา ทักษะการจัดการกับความเครียดและความวิตกกังวล และทักษะการจัดการกับความโกรธ 3) กลุ่มทักษะทางสังคม (Social skills) ประกอบด้วยทักษะย่อยสี่ทักษะ คือ ทักษะการมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง และทักษะการยืนยันสิทธิของตนเอง แต่เนื้อหา รูปแบบการฝึกเน้นการฝึกเป็นกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มฝึก กลุ่มละ 10 คน เป็นวัยรุ่นุ่นคณะเพศจำนวนชายและหญิง ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบทุกคนมีส่วนร่วม รวมทั้ง ใช้วิธีการสอนแบบหลากหลาย ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ การเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ การแสดง ความคิดความรู้สึกอย่างเปิดเผย การระดมสมอง การอภิปรายเป็นรายกลุ่ม การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การบรรยายและการสอน โดยโปรแกรมที่ปรับใช้จำเป็นต้องกำหนดกิจกรรมการฝึกทั้งหมด 12 ชุดกิจกรรม แต่ให้ใช้เวลาในการ ฝึก 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชุดกิจกรรม ใช้ระยะเวลา 60 - 90 นาที สัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยก่อนเริ่มกิจกรรมแต่ละ สัปดาห์จะต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธภาพ ในกลุ่มผู้เรียนให้เกิดความไว้วางใจ ในกลุ่มเพื่อนและผู้สอน โดยกลุ่มทดลองจะได้รับครบทั้ง 12 ชุดกิจกรรม

5.2 อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ในครั้งนี้คณะวิจัยได้เลือกประเด็นที่สำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 ประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า โปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้ ข้อมูลทั่วไปของเยาวชนนอกระบบการศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 144 คน ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.3 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 43.8 อายุส่วนใหญ่ 15 ปี ต่ำสุดคืออายุ 11 ปี สอดคล้องกับ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (2556) เยาวชนเริ่มดื่มฯ อายุ 11-19 ปี ร้อยละ 8 ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน 12 เดือนที่ผ่านมา โดยเพศชายดื่มมากกว่าเพศหญิง ถึงร้อยละ 90 เยาวชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดา มารดา จากการเก็บข้อมูลพบว่าครัวเรือนของเยาวชนทั้งหมดมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ 100 และพบว่าเยาวชนส่วนใหญ่เริ่มดื่มครั้งแรกเมื่ออายุ 10 ปี ส่วนใหญ่นิยมดื่มสุราขาว และเบียร์ เหตุผลในการดื่มคือ ดื่มเมื่อมีงานเลี้ยงสังสรรค์ และเพื่อเข้าสังคมและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ในด้านทัศนคติในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า เยาวชนมีทัศนคติเห็นด้วยอย่างยิ่งว่างานเลี้ยงสังสรรค์ในกลุ่มเพื่อนจะหมดสนุกทันที ถ้าไม่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีผลต่อการดื่มของเยาวชน ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์/การตลาด การ

จำหน่าย มีผลต่อการตีพิมพ์ของเยาวชนในระดับการตีพิมพ์น้อยขึ้น สอดคล้องกับแนวคิด ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (2556) การตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ของเยาวชนจำเป็นต้องมีการควบคุมทั้งการจำหน่าย การเข้าถึงและอื่นๆ ครอบครัวมีผลต่อการตีพิมพ์ของเยาวชน ด้านเพื่อนมีผลต่อการตีพิมพ์ของเยาวชนในระดับการตีพิมพ์น้อย ชุมชนมีผลต่อการตีพิมพ์ของเยาวชนในระดับการตีพิมพ์เท่าเดิม และผู้นำชุมชนที่มีความเข้มแข็งร่วมผลักดันมาตรการการป้องกันการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง มีผลต่อพฤติกรรมการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์น้อยลง สอดคล้องกับ จิตภักดิ์ กมลรัตน์ (2558) และ จิรัชยา เจียวก๊ก และสันติชัย แยมใหม่ (2558) พฤติกรรมการตีพิมพ์สุราของผู้ป่วยสุราภายหลังได้รับโปรแกรมการควบคุมตนเอง ร่วมกับการมีส่วนร่วมของครอบครัว และชุมชนส่งผลให้พฤติกรรมการตีพิมพ์สุราของเยาวชนและผู้ป่วยติดสุราลดลง และ Hester and Delaney (1997) และ Suktrakul (2011) การฝึกควบคุมพฤติกรรมตนเองในการบริโภคแอลกอฮอล์ และ ติดตามประเมินต่อเนื่อง ส่งผลให้พฤติกรรมการบริโภคแอลกอฮอล์ลดลง

สำหรับข้อมูลกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมโปรแกรมการลดพฤติกรรมการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ ประกอบด้วย กิจกรรมการฝึกทั้งหมด 12 ชุดกิจกรรม และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมแต่ได้รับเอกสารให้ความรู้ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างข้อมูลทั่วไปของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมวิเคราะห์ด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-Square) พบว่า ข้อมูลทั่วไปของทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่ไม่มีความแตกต่าง มีเพียงข้อมูลรายจ่ายของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ข้อมูลทั่วไป ด้านอายุ และพฤติกรรมการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ด้วยสถิติแบบที่ ชนิดที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเยาวชนนอกระบบในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคุณสมบัติทั่วไปที่คล้ายคลึงกัน

ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามอายุ กลุ่มทดลองมีอายุเฉลี่ย 16.25 ปี และกลุ่มควบคุมมีอายุเฉลี่ย 15.95 ปี ในส่วนของข้อมูลข้อมูลพฤติกรรมการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ พบว่า กลุ่มทดลองมีอายุที่เริ่มตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เฉลี่ย 13.50 ปี ความถี่การตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เฉลี่ย 2.28 วันต่อสัปดาห์ และปริมาณการตีพิมพ์เฉลี่ย 3.42 ครั้งต่อสัปดาห์ และกลุ่มควบคุมมีอายุที่เริ่มตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เฉลี่ย 14.10 ปี ความถี่การตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์เฉลี่ย 2.18 วันต่อสัปดาห์ และปริมาณการตีพิมพ์เฉลี่ย 3.25 ครั้งต่อสัปดาห์ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลทั่วไปด้านอายุ และพฤติกรรมการตีพิมพ์เครื่องตีพิมพ์แอลกอฮอล์ด้วยสถิติแบบที่ ชนิดที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเยาวชนนอกระบบในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคุณสมบัติทั่วไปและพฤติกรรมการตีพิมพ์ที่คล้ายคลึงกัน

หลังการทดลองเสร็จสิ้น 6 สัปดาห์ พบว่า กลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ความถี่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ย 1.90 วันต่อสัปดาห์ และปริมาณการดื่มเฉลี่ย 1.95 ครั้งต่อสัปดาห์ และกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความถี่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ย 2.45 วันต่อสัปดาห์ และปริมาณการดื่มเฉลี่ย 2.90 ครั้งต่อสัปดาห์ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยสถิติแบบที ชนิดที่เป็นอิสระต่อกัน (Independent t-test) พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มทดลอง สอดคล้องกับแนวคิด Koerkel และคณะ (2002) โปรแกรมการฝึกควบคุมพฤติกรรมตนเองในการบริโภค แอลกอฮอล์แบบผู้ป่วยนอก เป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์ พฤติกรรมการบริโภคแอลกอฮอล์ลดลงโดยเฉลี่ย 50% อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2.2 โปรแกรมที่เหมาะสมในการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบ พบว่า

โปรแกรมที่มีความเหมาะสมในการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยนำรูปแบบการฝึกทักษะชีวิตของบอทวิน (Botvin, 2004 et al., 2004) มาปรับใช้ด้านความคิดและพฤติกรรมเพื่อลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น นอกระบบการศึกษาที่มีพฤติกรรมดื่มแอลกอฮอล์ โดยกิจกรรมของโปรแกรมนี้อยู่ภายใต้โครงสร้างประกอบ ของการฝึกทักษะ 3 กลุ่มทักษะหลักของบอทวิน ได้แก่ 1) กลุ่มทักษะการต่อต้านการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด (Drug resistance skills) ได้แก่ การรับรู้และการมีความรู้เกี่ยวกับแอลกอฮอล์และสารเสพติด รวมถึงการแก้ไข ความเข้าใจผิดต่างๆเกี่ยวกับการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด และทักษะย่อยอีกสองทักษะคือทักษะ การปฏิเสธ และทักษะการต่อต้านแรงกดดันจากกลุ่มที่ใช้แอลกอฮอล์ สอดคล้องกับ ประทุมพร เขาว์ฉลาด และคณะ (2561) โปรแกรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ผ่านกิจกรรมทางสุขศึกษา 4 สัปดาห์ต่อเนื่องกัน และติดตามผลหลังสิ้นสุดโปรแกรม ส่งผลต่อความรู้ การรับรู้ ความสามารถและพฤติกรรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อป้องกัน และชะลอการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่นอื่นๆได้ 2) กลุ่มทักษะการจัดการกับตนเอง (Personal self-management skills) ซึ่งประกอบด้วยทักษะย่อยสี่ทักษะ คือ ทักษะการตั้งเป้าหมายที่ทำให้เกิดความสำเร็จและจัดการกับความล้มเหลว ทักษะการตัดสินใจและการแก้ปัญหา ทักษะการจัดการกับความเครียดและความวิตกกังวล และทักษะการจัดการกับความโกรธ 3) กลุ่มทักษะทางสังคม (Social skills) ประกอบด้วยทักษะย่อยสี่ทักษะ คือ ทักษะการมีสัมพันธภาพระหว่าง

บุคคล ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง และ ทักษะการยืนยันสิทธิของตนเอง สอดคล้องกับพรรณพพร ลีวิโรจน์ (2560) การพัฒนาโปรแกรมลด การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในวัยรุ่น จำเป็นต้องเสริมสร้างความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ การสร้างแรงจูงใจ การรับรู้อารมณ์ผู้อื่น ทักษะทางสังคมและการแก้ไขปัญหาได้ แต่เนื้อหาในรูปแบบ การฝึกเน้นการฝึกเป็นกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มฝึก กลุ่มละ 10 คน เป็นวัยรุ่นคณะแพศจำนวนชายและหญิง ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบทุกคนมีส่วนร่วม รวมทั้ง ใช้วิธีการสอนแบบหลากหลาย ได้แก่ การแสดง บทบาทสมมุติ การเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ การแสดง ความคิดความรู้สึกอย่างเปิดเผย การระดม สมอง การอภิปรายเป็นรายกลุ่ม การนำเสนอหน้าชั้นเรียน การบรรยายและการสอน โดยโปรแกรมที่ ปรับใช้จำเป็นต้องกำหนดกิจกรรมการฝึกทั้งหมด 12 ชุดกิจกรรม แต่ให้ใช้เวลาในการ ฝึก 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชุดกิจกรรม ใช้ระยะเวลา 60 - 90 นาที สัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยก่อนเริ่มกิจกรรมแต่ละ สัปดาห์จะต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพ ในกลุ่มผู้เรียนให้เกิดความไว้วางใจ ในกลุ่มเพื่อน และผู้สอน โดยกลุ่มทดลองจะได้รับครบทั้ง 12 ชุดกิจกรรม ทั้งนี้ต้องมีกิจกรรมเสริมสร้างความ ตระหนักผ่านกิจกรรมการเรียนรู้และการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ร่วมด้วย สอดคล้องกับแนวคิด ธีระวุธ ธรรมกุล และคณะ (2559) การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานป้องกันและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การ บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน มี 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) สร้างสื่อประชาสัมพันธ์ 2) รมรงค์สร้างกระแส 3) สร้างความรู้ ความตระหนัก และ 4) ติดตาม ตรวจสอบ ฝ้าระวัง ในกลุ่ม เยาวชนมีความรู้ สามารถป้องกันตนเองจากการเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับดี

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมในการลดและป้องกันการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของเยาวชนนอกระบบ ครั้งต่อไปจะต้องศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ และนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาโปรแกรม เพื่อให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาที่แท้จริง แบบเฉพาะเจาะจง หรือเลือกกลุ่มที่ชัดเจนและมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เหมือนกัน หรือคล้ายให้มากที่สุด

2) การประยุกต์ใช้โปรแกรมโปรแกรมในการลดและป้องกันการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของเยาวชนนอกระบบ ในพื้นที่อื่นๆ มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ ของวัยรุ่นร่วมด้วย เนื่องจากวัยรุ่นมีพัฒนาการทางสมองที่ต่างกัน และบางคนพัฒนาการทางสมองยังไม่เต็มที่เนื่องจากอายุที่แตกต่างกัน ในส่วนของการคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหา จึงต่างกัน ดังนั้น ถ้านำแนวคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหาที่เป็นส่วนหนึ่งของความฉลาดทางอารมณ์ ร่วมกับ

แนวความคิดการปรับความคิดและพฤติกรรม จะทำให้วัยรุ่นพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ เตรียมพร้อมในการเผชิญปัญหาได้ต่อไป

3) สถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน แก้ไขปัญหา การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ควรนำโปรแกรมนี้ไปใช้กับกลุ่มที่มีความเสี่ยงพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และควรมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งการติดตามและประเมินผล ผลในระยะ 3, 6, 12 เดือนเพื่อติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์พฤติกรรมการดื่มฯ

4) ควรเพิ่มเนื้อหาทฤษฎีความรู้ด้านสุขภาพ โดยใช้แนวคิด Health literacy Media เพื่อให้เยาวชนได้ศึกษาเรียนรู้ มีทักษะค้นคว้า หาข้อมูลทาง Internet, Social Media (Facebook) และทักษะการสื่อสาร การรู้เท่าทันสื่อ เพิ่มมากขึ้น

5) ควรเพิ่มช่องทางหรือจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพแบบกลุ่มปิดผ่านทาง Facebook , Line group ทำให้วัยรุ่นได้มีการพูดคุย ชักถาม แลกเปลี่ยนความรู้กัน ถ้าที่ จะชักถามเจ้าหน้าที่ทางสุขภาพมากขึ้น และควรประยุกต์การพัฒนาทักษะการรู้เท่าทันสื่อในการป้องกันการใช้สารเสพติดประเภทอื่นๆ ร่วมด้วย

6) พัฒนากิจกรรมริเริ่มสร้างสรรค์เพื่อให้วัยรุ่นได้มีกิจกรรมที่ทำร่วมกับสมาชิกในครอบครัวเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและการรับรู้อารมณ์ต่อกันในครอบครัว

5.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาและพัฒนาโปรแกรมที่มีประสิทธิผลโดยเพิ่มปัจจัยป้องกันด้านบุคคลให้กลุ่มทดลอง เพื่อให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่ำกว่าก่อนทดลองและต่ำกว่ากลุ่มควบคุม พร้อมทั้งสร้างเครื่องมือในการติดตามระยะยาว เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระยะยาวและศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อด้านบุคคลเพิ่มเติมภายหลังจาก การสิ้นสุดระยะเข้ารับโปรแกรม

2) ควรศึกษาเพื่อพัฒนาโปรแกรมที่มีประสิทธิผลในการเพิ่มปัจจัยป้องกันด้านบุคคล และลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นนอกระบบการศึกษา ในเขตพื้นที่ ตำบล อำเภอ และจังหวัด หรือพื้นที่อื่นๆ ต่อไป

3) การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างการรับรู้และความเชื่อของเยาวชนต่อความคาดหวังของผู้ปกครองในการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน

4) การศึกษาวิจัยแบบติดตามและจัดกิจกรรมซ้ำในทุกภาคการศึกษา (Booster Intervention) เพื่อประเมินความคงอยู่ของทัศนคติและ การรับรู้การควบคุมตนเองต่อการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

5) การจัดโปรแกรมป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์เสริมในช่วงเวลาเดียวกันกับแผนการเรียนการสอนเดิมในรายวิชาสุขศึกษาเรื่องเครื่องตีมีแอลกอฮอล์เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลของโปรแกรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับการเรียนการสอนในระบบปกติ

6) พัฒนาโปรแกรมที่ให้บุคลากรครู อาสาสมัคร และเยาวชนอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์กิจกรรมป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ เพื่อเป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโปรแกรมที่พัฒนามาจากการมีส่วนร่วมของบุคลากรครู อาสาสมัคร และเยาวชน กับโปรแกรมที่พัฒนาโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางพฤติกรรมศาสตร์

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต สาธารณสุขสภาพจิต. (2552). แนวเวชปฏิบัติการให้บริการผู้มีปัญหาการดื่มสุรา สำหรับบุคลากรสาธารณสุข. นนทบุรี: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต.
- กัลยา กนกกุลสงศ์. (2547). บริโคนิยมของเด็ก : ศึกษากรณีความต้องการและการได้มาซึ่งสิ่งของจากพ่อแม่ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตภัณฑ์ กมลรัตน์. (2558). ผลของโปรแกรมการควบคุมตนเองร่วมกับการมีส่วนร่วม ของครอบครัวต่อพฤติกรรมการดื่มสุราในผู้ติดสุรา ใน วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติพร ไวโรจน์วิทยาการ. (2551). ปัจจัยเชิงเหตุและผลของพฤติกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนที่ประยุกต์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จิรัชยา เจียวัก และสันติชัย แยมใหม่. (2558). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันการดื่มสุราในเยาวชน ใน การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 26 มิถุนายน 2558. มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่ หน้า 380-395.
- จุฬารณณ์ โสตะ. (2553). การพัฒนาแกนนำส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนเพื่อห้องเรียนส่งเสริมสุขภาพ. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ฉัตรสุมน พุฒิกัญญา. (2548). การทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับมาตรการควบคุมอุปทานการบริโภคสุรา. สงขลา: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- ชญาสิน มุธุสิทธิ์ และคณะ. (2557). วิธีการแก้ปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาของข้าราชการครูสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ใน วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต. ปีที่ 14, (ฉ.3), มิถุนายน 2557 - กันยายน 2557
- ดุจเดือน พันธมนาวิน. (2550). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ. กรุงเทพฯ:สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์กรมหาชน).
- ธีระวุธ ธรรมกุล และคณะ. (2559). ประยุกต์ Logic Model ในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานป้องกันและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน ในเขตพื้นที่เครือข่ายบริการที่ 9 นครชัยบุรินทร์(ระยะที่ 3). กรุงเทพฯ: กรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข.

- นิตยา ตากวิริยะนันท์ และคณะ. (2557). ผลของโปรแกรมการบำบัดความคิดและพฤติกรรมต่อภาวะซึมเศร้าของวัยรุ่นในศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใน **พยาบาลสาร**, ปีที่ 41, (ฉ.4), ตุลาคม - ธันวาคม 2557
- ประทุมพร เซาว์ฉลาด และคณะ. (2561). ผลของโปรแกรมป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยประยุกต์ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดนครปฐม ใน **วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขศึกษาและส่งเสริมสุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล**.
- พรรณปพร สิริโรจน์. (2560). การพัฒนาโปรแกรมลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในวัยรุ่นอาชีวศึกษา ใน **วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์**, ปีที่ 2, (ฉ.34), พฤษภาคม - สิงหาคม 2560
- พระบุญธรรม สุทธิกุล. (2550). เศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยพิธีกรรมงานศพภายใต้ระบบทุนนิยม กรณีศึกษาชุมชนวัดพระธาตุหนองบัว 1 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ใน **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี**
- พิชญานิน สิทธิพร. (2563, มกราคม 20). ครู. สัมภาษณ์.
- ไพรัตน์ อ้นอินทร์. (2552). การปรับลดพฤติกรรมการดื่มสุรา ที่เป็นปัญหาต่อสุขภาพของวัยรุ่น โดยการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันในตัววัยรุ่นอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ. (2550). รายงานสถานการณ์สุราประจำปี พ.ศ.2550.สงขลา: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- มะลิ แสงผล. (2556). ผลของโปรแกรมการฝึกควบคุมพฤติกรรมตนเองต่อการบริโภคแอลกอฮอล์ของผู้เสพติดแอลกอฮอล์ชายที่ได้รับการบำบัดด้วยยา ใน **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.
- มันตรา ธรรมบุศย์. (2553). การสอนทักษะชีวิต. [Online]. เข้าถึงข้อมูลได้ที่ <http://edu.chandra.ac.th>. วันที่เข้าถึง 20 มกราคม 2563
- โยธิน แสงดี. (2562). ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Method). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิจิตรา สาสีงาม และคณะ. (2562). ผลของโปรแกรมป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ ในเด็กชั้นประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ใน **วิทยานิพนธ์หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล**

- ศิริพร รุ่งสุวรรณ. (2559). ผลของโปรแกรมการฝึกทักษะชีวิต เพื่อลดการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นนอก ระบบการศึกษา ที่มีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัดนครนายก ใน **วิทยานิพนธ์หลักสูตร พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**
- ศุณย์วิชัยปัญหาสุรา. (2556). สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบต่อประเทศไทย ปี 2556. นนทบุรี: เดอะ กราฟิโก ซิสเต็มส์ จำกัด. (อัดสำเนา).
- ศุณย์วิชัยปัญหาสุรา. (2557). สุรากับโรคจิต. [ออนไลน์]. เข้าถึงข้อมูลได้ที่ www.1413.in.th/content-view-10.htm สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2563
- สภาวัฒนธรรมจังหวัดศรีสะเกษ. (2560). วัฒนธรรม. [ออนไลน์]. เข้าถึงข้อมูลได้ที่ <https://www.m-culture.go.th/sisaket> วันที่เข้าถึง 20 มกราคม 2563
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). **วิเคราะห์เด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานวิเคราะห์และพยากรณ์สถิติเชิงสังคม.
- สิริอร วิชชาวุธ. (2554). **จิตวิทยาการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุกัญญา เพิ่มพูล และนิตยา ตากวิริยะนันท์. (2554). ผลของโปรแกรมการฝึกทักษะชีวิตในโรงเรียนต่อปัจจัยด้านบุคคลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดชลบุรี ใน **วิทยานิพนธ์หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**
- สุภางค์ จันทวานิช. (2554). **การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. (2548). **วัฒนธรรมในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสฬวรรณ อินทสิทธิ์. (2554). **กระบวนการและความสัมพันธ์ของการดื่มแอลกอฮอล์กับการใช้ยาเสพติดในวัยรุ่น**. สงขลา: ศุณย์วิชัยปัญหาสุรา.
- อรทัย วลีวงศ์ และคณะ. (2557). ผลกระทบของการดื่ม แอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น: แนวคิด สถานการณ์ และช่องว่างของความรู้ของประเทศไทย ใน **วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข**. ปีที่ 8, (ฉ.2), เมษายน - มิถุนายน 2557), หน้า 112-113
- อิสริยา ดาราทอง และคณะ. (2552). พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ของนักเรียนอาชีวศึกษาและความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ ใน **วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (วทม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**.
- Albert Bandura. (1986). **Social foundations of thought and action : A social**

- cognitive theory.** New Jersey: Prentice hall.
- Botvin, G. J., & Griffin, K. W. (2004). **Life skills training: Empirical findings and future directions.** *The Journal of Primary Prevention*, 25(2), 21-32.
- Botvin, G. J., Schinke, S. P., Epstein, I. A., Diaz, T. . & Botvin, E. M. (1995). **Effectiveness of culturally-focused and generic skills training approaches to alcohol and drug abuse prevention among minority adolescents: Two-Year follow-up results.** *Psychology of Addictive Behaviors*, 9, 178-194
- Dyer, L. (1996). **Key Competency for a Transformed Human Resources Organization** : Result of a Field Study. *Human Resource Management*. pp. 383 - 403.
- Hester, R. K., & Delaney, H. D. (1997). **Behavioral Self-Control Program for Windows: results of a controlled clinical trial.** *Journal of consulting and clinical psychology*, 65(4), 686.
- Koerkel et al. (2002). Das “**Ambulate Gruppenprogramm zum kontrollierten Trinken**” (AKT). *Suchttherapie*, 3, 112-116.
- Suktrakul, S., Yunibhand, J., & Chaiyawat, W. (2011). **Effectiveness of alcohol Craving control program on alcohol consumption in persons with alcohol dependence.** *Chula Medical Journal*. 55(3): 233-251.
- Tresdler, J., Macaskill, P., Bennett, D., (2008). **Health risks and behavior of out of school 16 – year – olds in New South Wales.** *Australian and New Zealand Journal of Public Health*. 21 (2), 168 – 17
- WHO. (1994). **Life Skills Education in Schools.** World Health Organization Division of Mental Health, Geneva.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

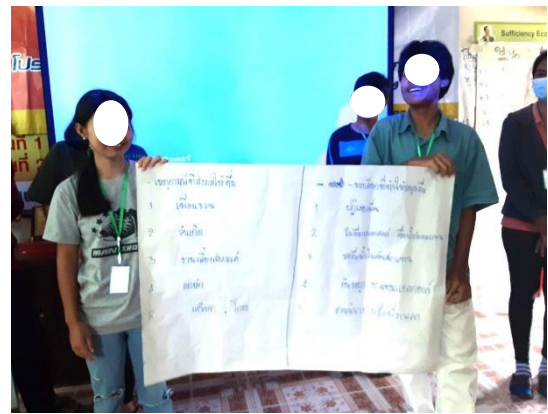
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัญวรรณ์ แจ่มใส
ตำแหน่ง อาจารย์ ประจำคณะวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง
มหาวิทยาลัยบราชภัฏศรีสะเกษ
2. อาจารย์ศิริรัตน์ นิตยวัน
ตำแหน่ง อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ กลุ่มวิชาจิตเวช มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. ดร.ดาริกา ไสงาม
ตำแหน่ง นักวิชาการ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาคผนวก ข
ประมวลภาพกิจกรรมงานวิจัย

ภาพถ่ายประชุมชี้แจงโครงการ

บรรยากาศการเข้าร่วมโปรแกรมฯ งานวิจัย

ภาคผนวก ค
การขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

บันทึกข้อความ

เครือข่ายองค์กรชุมชนและสมัชชาสุขภาพ และจังหวัดศรีสะเกษ

ที่

วันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง การชี้แจงต่อข้อเสนอแนะของกรรมการ

เรียน ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

ตามที่คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ได้พิจารณาผลการประเมินด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ภายหลังการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๓ วาระที่ ๔.๒.๕ โครงการวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบจังหวัดศรีสะเกษ เลขที่โครงการ HE๖๓๒๐๔๙ คณะกรรมการที่ประชุมมีมติรับรองให้ผู้วิจัยได้แก้ไขในประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ระบุประโยชน์ที่อาสาสมัครจะได้รับการเข้าร่วมโครงการในแบบชี้แจงอาสาสมัครได้แก่ ระบุประโยชน์

๒. ระบุที่ปรึกษาด้านจิตสำหรับเด็กและเยาวชนคือใคร

๓. พิจารณาค่าตอบแทนอาสาสมัครให้เหมาะสมเนื่องจากใช้เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมถึง ๑๒ กิจกรรม กิจกรรมละ ๑๒๐ นาที

๔. ให้ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังหน่วยงานต้นสังกัดของอาสาสมัคร

ข้าพเจ้านายศรณรงค์ ปล่องทอง นักวิชาการอิสระเครือข่ายองค์กรชุมชนและสมัชชาสุขภาพ จังหวัดศรีสะเกษ มีความประสงค์จะส่งข้อเสนอโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบจังหวัดศรีสะเกษ (A Study of Effectiveness of The Behavior Reduce Alcohol Drinking Program of The Out of School Youth in Sisaket Province) เพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และได้แนบเอกสารประกอบการพิจารณา ดังนี้

๑. แบบฟอร์มนำส่งค่าธรรมเนียมและหลักฐานการชำระเงิน จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบเสนอชื่อเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ตามที่คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ กำหนด จำนวน ๓ ชุด
๓. เอกสารคำชี้แจงสำหรับผู้เข้าร่วมการวิจัย จำนวน ๓ ชุด
๔. แบบฟอร์มใบยินยอม จำนวน ๓ ชุด
๕. โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๓ ชุด
๖. ประวัติความรู้ความชำนาญของนักวิจัย ภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ รวมทั้งหลักฐานการอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จำนวน ๓ ชุด
๗. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๓ ชุด
๘. แผ่นบันทึกข้อมูลโครงการวิจัยตั้งแต่ข้อที่ ๒-๗ (CD/DVD) จำนวน ๑ แผ่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ลงชื่อ.....
(.....)
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ
กรณีหัวหน้าโครงการวิจัยเป็นนักศึกษา

ลงชื่อ.....
(นายศรณรงค์ ปล่องทอง.)
หัวหน้าโครงการวิจัย

ลงชื่อ.....
(นายศรณรงค์ ปล่องทอง)
หัวหน้าหน่วยงาน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยธรรมการวิจัยในมนุษย์ฯ โทร.5145

ที่ อว 0626.07/EC0040 วันที่ 8 กรกฎาคม 2563

เรื่อง ขอแจ้งหมายเลขสำคัญโครงการวิจัย

เรียน นายศรณรงค์ ปล่องทอง

ตามที่ท่านได้ส่งเอกสารโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เรื่อง (ภาษาไทย) การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบจังหวัดศรีสะเกษ บัดนี้ ทางสำนักงานจริยธรรมฯ ได้รับเอกสารโครงการวิจัยของท่านแล้ว และขอแจ้ง หมายเลขสำคัญประจำโครงการวิจัยของท่าน คือ HE632040 และเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการค้นหาข้อมูลโครงการวิจัยของท่านขอให้ท่านดำเนินการ ดังนี้

1. แจ้งหมายเลขสำคัญโครงการ (HE) ทุกครั้งที่มีการติดตามและสอบถามรายละเอียด เกี่ยวกับโครงการวิจัยดังกล่าว
2. กรณีที่มีการส่งเอกสารใดๆ เกี่ยวกับโครงการนี้ กรุณาระบุหมายเลขสำคัญโครงการ (HE) ดังกล่าวทุกครั้ง

สำนักงานจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ฯ ใ้ขอความร่วมมือท่านปฏิบัติตาม ข้อ 1 และข้อ 2 ไม่เช่นนั้น ทางสำนักงานจริยธรรมฯ จะต้องใช้เวลาในการสืบค้นหาต้นเรื่อง รายละเอียดโครงการของท่าน และอาจจะทำให้การพิจารณาโครงการของท่านล่าช้า

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการต่อไป

 (นางสาวมาลัย สุวรรณผา)
 เจ้าหน้าที่ผู้แจ้งหมายเลขสำคัญโครงการ
 สำนักงานจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

เลขที่ : HE632040

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

อาคารประสิทธิ์ สุนทรโรทก ชั้น 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 34000

โทร. 0 4535 2000 ต่อ 5145

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
หนังสือรับรองให้ไว้เพื่อแสดงว่า

โครงการวิจัยเรื่อง

(ภาษาไทย) การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชน
นอกระบบจังหวัดศรีสะเกษ

(ภาษาอังกฤษ) A Study of Effectiveness of The Behavior Reduce Alcohol Drinking Program of
The Out of School Youth in Sisaket Province.

ผู้วิจัย: นายศรณรงค์ ปล่องทอง หน่วยงานที่สังกัด เครือข่ายองค์กรชุมชนและสมาชิกสุขภาพ และ
จังหวัดศรีสะเกษ

สำหรับเอกสาร:

1. แบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2563
2. โครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2563
3. แบบคำชี้แจงสำหรับอาสาสมัคร ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2563
4. แบบใบยินยอมให้ทำการวิจัยจากผู้ถูกวิจัย ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2563
5. แบบบันทึกข้อมูล ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2563
6. ประวัติผู้วิจัย ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 30 กรกฎาคม 2563

ได้ผ่านการรับรอง จากคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยยึดหลักเกณฑ์ตาม
คำประกาศเฮลซิงกิ (Declaration of Helsinki) และแนวทางการปฏิบัติการวิจัยทางคลินิกที่ดี (ICH GCP) โดย
ขอให้รายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัยทุก 6 เดือน

ให้ไว้ ณ วันที่ 21 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2563

ลงชื่อ.....

(นายแพทย์พรเจริญ เจียมบุญศรี)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ประจำสาขาวิชา คณะที่ 2

ลำดับที่ 036/2563

เลขที่ : HE632049

วันหมดอายุ : วันที่ 21 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2564

สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

เลขที่ 2 ถนนราชธานี ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000 โทร. 0 4535 2000 ต่อ 5145 โทรสาร. 0 4535 2129

หนังสือตอบรับเข้าร่วมโครงการฯ ของ สำนักงานการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ

ที่ ศธ ๐๒๑๐.๗๐๑๙/ ๘๘๐

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๒๕๐

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง เข้าร่วมโครงการการศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและ
เยาวชนนอกระบบ จังหวัดศรีสะเกษ
เรียน เครือข่ายองค์กรชุมชนและสมาชิกสุขภาพ จังหวัดศรีสะเกษ

อ้างถึง หนังสือที่ พิเศษ ๒๕๖๓/๐๐๖ ลงวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึงเครือข่ายองค์กรชุมชนและสมาชิกสุขภาพ จังหวัดศรีสะเกษ ได้จัดโครงการการศึกษา
ประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบ จังหวัดศรีสะเกษ
ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีรัตนะ ต้อนรับเข้าร่วมโครงการฯ
ดังกล่าว เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษานอกโรงเรียน และให้การดำเนินงานตาม
โครงการฯ ดังกล่าว เป็นไปตามความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นางบัวทอง บุญสน)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอศรีรัตนะ

กลุ่มงานการศึกษาต่อเนื่อง

โทร. ๐ ๔๕๖๘ ๗๑๕๐

ภาคผนวก ง
เครื่องมือวิจัย

ใบยินยอมให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ

ก่อนที่จะลงนามในใบยินยอมให้ข้อมูลในงานวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายจากผู้วิจัยถึงวัตถุประสงค์โครงการ วิธีการวิจัย รวมทั้งประเด็นที่จะทำการสอบถามโดยละเอียด และมีความเข้าใจดีแล้ว

ข้าพเจ้ามีอิสระในการเลือกตอบคำถามบางข้อ หรือไม่ตอบคำถามบางข้อ หรือขอหยุดการตอบแบบสอบถามเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล โดยการยกเลิกการให้ข้อมูลนี้จะไม่มีผลกระทบใดๆ หรือไม่สูญเสียสิทธิใดๆ ที่ประชาชนไทยพึงมีทั้งนั้น

ผู้วิจัยรับรองว่าข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปใช้สำหรับการวิจัยนี้เท่านั้น และจะเก็บไว้ในที่ที่ปลอดภัย ข้อมูลที่ถูกวิเคราะห์แล้วจะนำเสนอในภาพรวม โดยไม่มีการระบุข้อมูลใดๆ ที่จะทำให้สามารถระบุตัวผู้ให้ข้อมูลได้

ในกรณีจำเป็น ข้าพเจ้าสามารถติดต่อนักวิจัยหลัก นายศรณรงค์ ปล่องทอง นักวิชาการอิสระเครือข่ายองค์กรชุมชนและสมัชชาสุขภาพ และจังหวัดศรีสะเกษ โทรศัพท์ 081-9674103 และผู้ประสานงานหลักและนักวิจัยโครงการ นายรพีภัทร ศรีไกรภักดิ์ โทรศัพท์ 091-8324918 ได้ตลอดเวลา

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้ว มีความเข้าใจทุกประการ และได้ลงนามใบยินยอมให้ข้อมูลด้วยความเต็มใจ

ลงนาม.....ผู้เข้าร่วมโครงการ
(...../...../.....)

ลงนาม.....ผู้วิจัย

ลงนาม.....พยาน

ลงนาม.....พยาน

แบบสอบถาม

การศึกษาประสิทธิผลโปรแกรมการลดพฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในเด็กและเยาวชนนอกระบบจังหวัดศรีสะเกษ

คำชี้แจง:

1. แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาพฤติกรรมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่อำเภอศรีรัตนะ จังหวัดศรีสะเกษ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแทนเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา

2. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคล เกี่ยวกับความเชื่อและการรับรู้ และทัศนคติต่อ

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

3. การให้ข้อมูลแบบสอบถามชุดนี้ คำตอบของท่านมีความสำคัญยิ่งต่อการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัย เพื่อให้งานวิจัยดังกล่าวนี้ มีความเที่ยงตรง และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง กรุณาตอบแบบสอบถามตามความจริง

4. ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามทุกท่านถือเป็นความลับ การนำเสนอผลการวิจัยนี้จะเสนอในภาพรวม

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูล

คณะผู้วิจัย

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา

1.1 คำชี้แจง: จงทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง

2. อายุปี

3. สถานภาพ

1. โสด 2. สมรส 3. หย่าร้าง/แยกกันอยู่ 4. หม้าย

4. ท่านกำลังศึกษาในระดับใด.....และมีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมครั้งล่าสุด.....

5. อาชีพ

1. รับจ้าง/ลูกจ้าง

2. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

3. เกษตรกร

4. ไม่มีอาชีพ

5. อื่นๆ โปรดระบุ.....

6. สถานภาพครัวเรือนของเยาวชน

1. อาศัยอยู่กับบิดา มารดา

2. อาศัยอยู่กับผู้ปกครอง (หมายถึงผู้ดูแลท่านที่ไม่ใช่บิดามารดา)

ไม่ใช่บิดามารดา)

3. อาศัยอยู่กับบิดา

4. อาศัยอยู่กับมารดา

5. อื่นๆ โปรดระบุ.....

7. สถานภาพบิดามารดา

1. อยู่ด้วยกัน

2. หย่าร้าง

3. แยกกันอยู่ (ไม่ได้หย่าร้าง)

4. เสียชีวิต

8. แหล่งของรายได้ที่ใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

1. บิดา มารดา

2. ผู้ปกครอง (หมายถึงผู้ดูแลท่านที่ไม่ใช่บิดามารดา)

3. การทำงาน

4. อื่นๆ โปรดระบุ.....

9. คุณได้รับเงินเป็นค่าใช้จ่ายเดือนละเท่าไร.....บาท

10. รายจ่าย โดยเฉลี่ยของคุณ (ประมาณการที่บาทต่อเดือน).....บาท

11. ในครอบครัวที่ท่านอาศัยอยู่มีจำนวนกี่คน

1. อยู่คนเดียว

2. 2 - 3 คน

3. 4 – 5 คน 4. 6 คนขึ้นไป

12. ในครอบครัวที่ท่านอาศัยอยู่มีคนตีเครื่องตีแอลกอฮอล์หรือไม่

1. มี ระบุจำนวนผู้ตี.....คน
 2. ไม่มี

13. ท่านเริ่มตีเครื่องตีแอลกอฮอล์เมื่ออายุเท่าใด..... ปี และค่าใช้จ่ายในการตี/ครั้ง..... บาท

14. ท่านตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ประเภทใดบ้าง(เลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. เบียร์ 2. สุราสี 3. สุราขาว 4. สพาย
 5. สาโท 6. ไวน์ 7. สาโท 8. อื่นๆ โปรดระบุ.....

15. ในช่วงปีที่ผ่านมาท่านตีเครื่องตีแอลกอฮอล์บ่อยแค่ไหน

1. เดือนละครั้ง หรือน้อยกว่า
 2. 2 -4 ครั้ง / เดือน
 3. 2-3 ครั้ง / สัปดาห์
 4. 4 ครั้งขึ้นไป / สัปดาห์

16. ในช่วงปีที่ผ่านมา ท่านตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ปริมาณเท่าไรต่อครั้ง

** ประมาณการ (เบียร์ 1 กระป๋อง = เหล้า 2 ฝา(ฝาขวดกลม) = ไวน์ 1 แก้ว = สพาย 1 ขวด)**

1. เบียร์ 1 – 1.5 กระป๋อง = เบียร์ 1/2 - 3/4 ขวด หรือเหล้า 1 – 2 ฝา
 2. เบียร์ 2 – 3 กระป๋อง = เบียร์ 1 – 1.5 ขวด หรือเหล้า 1/4 แบน
 3. เบียร์ 3.5 – 4 กระป๋อง = เบียร์ 2 ขวด หรือเหล้า 1/2 แบน
 4. เบียร์ 5 – 7 กระป๋อง = เบียร์ 3 - 4 ขวด หรือเหล้า 3/4 แบน
 5. เบียร์ 7 กระป๋องขึ้นไป = เบียร์ 4 ขวดขึ้นไป หรือเหล้า 1 แบนขึ้นไป
 6. อื่นๆ โปรดระบุ.....

17. เหตุผลส่วนใหญ่ในการตีแอลกอฮอล์ของท่านคือ

1. อยากทดลองตี 2. ตีเมื่อมีปัญหา
 3. ตีเมื่อมีงานเลี้ยงสังสรรค์ 4. เพื่อเข้าสังคมและเป็นที่ยอมรับในกลุ่ม

เพื่อน

5. เพื่อความสนุกสนาน 6. เพื่อนชวน
 7. คนในครอบครัวชักชวน 8. ตีเป็นประจำ ไม่เกี่ยวข้องกับสาเหตุใดๆ
 9. อื่นๆ โปรดระบุ.....

18. ส่วนใหญ่ท่านตีแอลกอฮอล์ร่วมกับบุคคลใด

1. ดื่มคนเดียว 2. เพื่อน 3. คนในครอบครัว
 4. แฟน/คนรัก 5. อื่นๆ โปรดระบุ.....

19. ส่วนใหญ่ท่านดื่มแอลกอฮอล์ ในช่วงเวลาไหน

1. ช่วงเช้า (06.00-11.59 น.) 2. พักเที่ยง (12.00-13.00 น.)
 3. ช่วงบ่าย (13.01-16.00 น.) 4. ช่วงเย็น (16.00-20.00 น.)
 5. ช่วงก่อนเที่ยงคืน (20.01-23.59 น.) 6. ช่วงหลังเที่ยงคืน (24.00-05.59 น.)

20. สถานที่ใดที่ท่านนิยมดื่มแอลกอฮอล์

1. ที่พักอาศัยส่วนตัว 2. ที่พักของเพื่อน 3. ที่พักของแฟน/
คนรัก
 4. ที่พักของคนในครอบครัว 5. ร้านอาหาร 6. สถานบันเทิง
 7. สถานที่ท่องเที่ยว 8. บนยานพาหนะ ขณะเดินทาง
 9. อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคลเกี่ยวกับความเชื่อและการรับรู้ และทัศนคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2.1 ความเชื่อและการรับรู้ในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง: แบบสอบถามต่อไปนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อ การรับรู้ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้ท่านประเมินตนเองในด้านต่างๆ ที่กำหนดไว้ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่านเพียงข้อเดียว

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านค่อนข้างมาก
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านค่อนข้างน้อย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเลย

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. เด็กและเยาวชนมักรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานเลี้ยงสังสรรค์				
2. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะช่วยลดความโกรธหรือความคับข้องใจของบุคคลที่ดื่ม				
3. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น				

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
4. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ลดความวิตกกังวลในการเข้าสังคมได้				
5. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ชีวิตมีสีสัน				
6. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นความท้าทาย น่าทดลอง				
7. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ชีวิตมีความสุข				
8. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะให้นอนหลับสบายขึ้น				
9. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้สมองทำงานแจ่มใสทำงานได้ดีขึ้น				
10. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้สามารถลืมความทุกข์ที่เผชิญอยู่ได้				

2.2 ทักษะในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง: แบบสอบถามต่อไปนี้เป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้ท่านประเมินตนเองในด้านต่างๆ ที่กำหนดไว้ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความทัศนคติที่แท้จริงของท่านเพียงข้อเดียว

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านค่อนข้างมาก
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านค่อนข้างน้อย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเลย

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. งานเลี้ยงสังสรรค์ในกลุ่มเพื่อนจะหมดสนุกทันที ถ้าไม่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์				
2. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่มีผลใดๆ ต่อการเรียน				
3. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มักจะมีเหตุการณ์อื่นร่วมด้วย เช่น พุดคุย ร้องเพลง การขับแข่งรถจักรยานยนต์				
4. การพบปะเพื่อนในงานเลี้ยงสังสรรค์ทำให้มีพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น				
5. แม้ไม่มีงานเลี้ยงสังสรรค์เยาวชนก็ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้				
6. เยาวชนมักจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานเลี้ยง				

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
สังสรรค์ในปริมาณที่มากขึ้นกว่าการดื่มในช่วงเวลาปกติ				
7. การทดลองดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ใช่เรื่องเสียหาย				
8. การรวมกลุ่มเพื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้มีเพื่อนมากขึ้น				
9. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เหมาะสมสามารถบำรุงร่างกายให้สุขภาพแข็งแรง				
10. การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องปกติธรรมดาของคนทั่วไป				

ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คำชี้แจง: แบบสอบถามต่อไปนี้เป็น การสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้ท่านประเมินตนเองในด้านต่างๆ ที่กำหนดไว้ แล้วทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับข้อมูลที่แท้จริงของท่านเพียงข้อเดียว

ดื่มบ่อยขึ้น	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของท่านมาก
ดื่มเท่าเดิม	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของท่านเท่าเดิม
ดื่มน้อยลง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมของท่านน้อยลง
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับพฤติกรรมที่ไม่แน่ใจของท่าน

ข้อความ	ดื่ม บ่อยขึ้น	ดื่ม เท่าเดิม	ดื่ม น้อยลง	ไม่แน่ใจ
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ				
1. หากท่านมีรายได้พิเศษเพิ่มขึ้นจากเงินที่ได้รับประจำในแต่ละเดือน ท่านจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร				
2. หากท่านมีรายได้น้อยลง ท่านจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร				
3. หากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ราคาสูงขึ้นท่านจะยังคงดื่มอย่างไร				
4. หากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีราคาถูกลงท่านจะยังคงดื่มอย่างไร				
5. หากท่านมีหนี้สิน หรือภาระที่ต้องใช้จ่ายในครัวเรือนเพิ่มขึ้นท่านจะดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร				
ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์/การตลาด				
1. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีการโฆษณาว่ามีรสชาติดีทำให้ท่านมีความต้องการดื่มในปริมาณใด				
2. เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีบรรจุภัณฑ์สวยงามโดดเด่น ทำให้ท่านมี				

ข้อความ	ดีมี บ่อยขึ้น	ดีมี เท่าเดิม	ดีมี น้อยลง	ไม่แน่ใจ
ความต้องการดีมีอย่างไร				
3. เครื่องดีมีแอลกอฮอล์ที่มีราคาที่เหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับยี่ห้ออื่นทำให้ท่านรู้สึกต้องการดีมีอย่างไร				
4. เครื่องดีมีแอลกอฮอล์ที่มีการจัดโปรโมชั่นตามงานเทศกาลต่างๆ เช่น ลานเปียร์ หรือ ตามสถานบันเทิง ทำให้ท่านมีความต้องการดีมีอย่างไร				
5. ท่านคิดว่าการโฆษณาดีมีแอลกอฮอล์ทำให้คนดีมีเครื่องดีมีแอลกอฮอล์มากขึ้นอย่างไร				

ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ข้อความ	ดื่ม บ่อยขึ้น	ดื่ม เท่าเดิม	ดื่ม น้อยลง	ไม่แน่ใจ
ด้านครอบครัว				
1. พ่อแม่ หรือญาติที่มีการดื่มในครัวเรือนทำให้ท่านมีความต้องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร				
2. หากพ่อแม่หรือคนในครอบครัวของท่านไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ท่านมีความต้องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร				
3. แรงสนับสนุน (การไม่ห้าม หรือไม่บอกกล่าวเตือนเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์) ของพ่อแม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มของท่านอย่างไร				
4. แรงสนับสนุนจากครอบครัว หรือญาติ เช่น การบอกกล่าวตักเตือน หรือการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันมีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของท่านอย่างไร				
5. การลงโทษด้วยความรุนแรง หรือกฎระเบียบที่เข้มงวดจากพ่อแม่หรือครอบครัวมีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของท่านอย่างไร				
ด้านเพื่อน				
1. หากเพื่อนในกลุ่มของท่านไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มของท่านอย่างไร				
2. หากเพื่อนในกลุ่มของท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มของท่านอย่างไร				
3. การชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากเพื่อนมีผลต่อพฤติกรรมการดื่มของท่านอย่างไร				
4. การพบปะสังสรรค์ในกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มของท่านอย่างไร				
5. การอยากเป็นส่วนหนึ่ง หรือการได้รับการยอมรับในกลุ่มเพื่อนส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มของท่านอย่างไร				
ด้านชุมชน				
1. กฎระเบียบของชุมชน เช่น การมีป้ายห้ามดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานบุญประเพณีมีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของท่านอย่างไร				
2. สภาพแวดล้อมในชุมชนที่มีผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของท่านอย่างไร				
3. สิ่งอำนวยความสะดวก เช่น มีร้านค้าในชุมชนที่จำหน่าย และเข้าถึง การซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้สะดวกมีผลต่อพฤติกรรมการดื่ม				

ข้อความ	ดีมี บ่อยขึ้น	ดีมี เท่าเดิม	ดีมี น้อยลง	ไม่แน่ใจ
ด้านครอบครัว				
เครื่องดีมีแอลกอฮอล์ของท่านอย่างไร				
4. ผู้นำชุมชนที่มีความเข้มแข็งร่วมผลักดันมาตรการการป้องกันการ ดีมีเครื่องเครื่องดีมีแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนร่วมกับหน่วยงาน ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง มีผลต่อพฤติกรรม การดีมีเครื่องดีมีแอลกอฮอล์ของท่านอย่างไร				
5. การรณรงค์ติดป้ายประชาสัมพันธ์ หรือการรณรงค์ประกาศเสียง ตามสายวิทยุชุมชนในเรื่องมาตรการป้องกันการดีมีเครื่องดีมี แอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชน มีผลต่อพฤติกรรมดีมีของท่านอย่างไร				

----- ขอขอบพระคุณสำหรับการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ -----